

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Welkom	5
Aanbiedingsbrief	5
Leeswijzer	6
Bestuur en portefeuillevverdeling	6
Jaarverslag 2024	9
Algemeen	9
Overige toelichtingen	22
Pijler 1 Bestuur en Samen doen	25
Pijler 2 Samen Leven	37
Pijler 3 Duurzaamheid en Economie	50
Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	58
Pijler 5 Middelen en ondersteuning	67
Paragrafen	72
Lokale heffingen	72
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	76
Onderhoud kapitaalgoederen	82
Financiering	86
Bedrijfsvoering	90
Verbonden partijen	93
Grondbeleid	99
Voortgangsrapportages Grondbeleid	102
Jaarrekening	108
Balans en toelichting	108
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	129

Modelverantwoording rechtmatigheid	156
Bijlage met verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (SiSa).....	157
Bijlage overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	181
Bijlagen	184
Controleverklaring	184
Specificatie onderliggende stukken jaarrekening	184
Totaal overzicht beleidsindicatoren.....	188

Welkom

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Voor u liggen de jaarstukken 2024, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening. Daarmee legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten van het afgelopen jaar. Het inhoudelijke deel van het jaarverslag is al eerder met uw raad besproken via de Sturingsmonitor. De accountant heeft de jaarrekening gecontroleerd en daar een goedkeurende verklaring voor afgegeven.

Financieel resultaat en reserves

De jaarrekening 2024 sluit af met een positief resultaat van 8,2 miljoen euro. Van dit bedrag wordt 4,3 miljoen toegevoegd aan de vrije algemene reserve, zodat de financiële buffer op peil blijft. Daarnaast wordt ruim 3 miljoen gereserveerd voor werkzaamheden die nog uitgevoerd moeten worden (onderhanden werk), en 0,8 miljoen voor een nieuwe bestemmingsreserve Uitvoeringskosten Nij Begun. Ook vindt er een beperkte onttrekking plaats aan de algemene reserve van het grondbedrijf. Per saldo blijven de vrije reserves ongeveer gelijk aan het niveau van eind 2023. Daarmee houden we als gemeente voldoende ruimte om toekomstige tegenvallers op te vangen – belangrijk met het oog op het zogenoemde ravijnjaar 2026, waarin de inkomsten vanuit het Rijk onder druk komen te staan.

Mee- en tegenvallers

Het resultaat over 2024 is mede het gevolg van een aantal meevallers, waaronder hogere inkomsten uit leges voor omgevingsvergunningen, de vrijval van incidentele budgetten en lagere kosten voor de opvang van Oekraïners en asielzoekers. Tegelijkertijd kende 2024 ook enkele financiële tegenvallers. Zo stegen de kosten voor afvalverwerking en viel de pensioenvoorziening voor (oud-) bestuurders duurder uit, mede als gevolg van een lagere rente.

Beleidsmatige ontwikkelingen

In 2024 stonden diverse inhoudelijke thema's centraal. Zo zijn er nieuwe woningen gerealiseerd, is de duurzaamheidsvisie vastgesteld en is ervaring opgedaan met de invoering van de Omgevingswet. Binnen het sociaal domein bleven de kosten voor jeugdzorg hoog, terwijl de Wmo gunstiger uitviel dan verwacht. Ook is nieuw armoedebeleid vastgesteld en is gewerkt aan de voorbereidingen voor het programma Nij Begun.

Vooruitblik

Ook in 2025 en de jaren daarna blijft de gemeente zich inzetten voor een leefbare, duurzame en sociale samenleving. Grote opgaven op het gebied van duurzaamheid, woningbouw, ruimtelijke keuzes en bestaanszekerheid vragen om blijvende aandacht én investeringen. Tegelijkertijd staat er een uitdagende financiële periode voor de deur. Het ravijnjaar 2026, waarin veel gemeenten te maken krijgen met minder inkomsten vanuit het Rijk, raakt ook Aa en Hunze. Om hier goed op voorbereid te zijn, werken we samen met uw raad aan ombuigingen om de begroting structureel sluitend te krijgen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van de gemeente Aa en Hunze

Leeswijzer

De jaarstukken begint met een financieel jaarverslag. Dit bevat een samenvatting in hoofdlijnen waarbij het rekeningresultaat wordt verklaard door een opsomming van de belangrijkste afwijkingen en een voorstel tot bestemming van het resultaat.

Daarna volgen een gedetailleerde financiële verantwoording per pijler en de verplichte paragrafen. De paragrafen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Vanaf pagina 86 worden in de jaarrekening de balans en een overzicht van baten en lasten gepresenteerd en toegelicht. Ten slotte zijn een aantal bijlagen opgenomen met onder andere de verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (Sisa) en het beleidsmatige jaarverslag 2024.

Doordat het beleidsmatige jaarverslag al in de sturingsmonitor van april 2025 is vastgesteld kan het zijn dat de teksten niet meer in alle gevallen volledig actueel zijn. Sommige teksten komen vaker voor in de jaarstukken. Reden hiervoor is veelal een verplichting vanuit het BBV en in enkele gevallen de bevordering van de leesbaarheid.

Bestuur en portefeuilleverdeling

Bestuur en portefeuilleverdeling

Burgemeester
A.W. Hiemstra

- Bestuurlijke coördinatie
- Algemeen bestuur
- Communicatie
- Samenwerking Drentsche Aa (Bedrijfsvoering)
- Veiligheidsregio (Brandweer/ GHOR)
- Vergunningen openbare orde en veiligheid incl. evenementen
- Dienstverlening
- Personeel en Organisatie
- Informatisering en automatisering
- Integrale handhaving
- Informatieveiligheid en privacy
- Vereniging van Nederlandse gemeenten
- Vereniging van Drentse gemeenten
- Westerbork

Projectportefeuille

- Van Strategische Toekomstvisie 2025 naar Omgevingsvisie
- Implementatie Omgevingswet
- Mijnbouwactiviteiten en schadeafhandeling
- P10
- Gebiedsontwikkeling Nationaal Park Drentsche Aa

Wethouder
I. Berghuis
Gemeentebelangen

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Volkshuisvesting, woningbouw
- Omgevingsvergunningen
- Kern- en buurtgericht werken
- Beheer openbare ruimte (onder andere wegen, groen, fietspaden)
- Accommodatiebeleid over dorpshuizen
- Plattelands- en natuurontwikkeling
- Landbouwbeleid met betrekking tot versterken landelijk gebied
- Begraven en begraafplaatsen
- Cultuurhistorie, cultureel erfgoed
- RUD Drenthe (Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe)
- Eerste loco-burgemeester

Projectportefeuille

- Inwonersparticipatie / veranderende rol overheid
- Leader Zuidoost Drenthe
- Agenda voor de Veenkoloniën
- Stuurgroep Hunze
- Regio Deal voor het onderdeel wonen en coördinator
- Cultuur podium Gieten
- Uitvoeringsagenda woningbouw

Wethouder
R.J. Heling
VVD

- Grondbeleid, grondzaken en gemeentelijk vastgoed
- Economische Zaken en werkgelegenheidsbeleid
- Inkoop, w.o. aanbestedingsbeleid
- Recreatie en toerisme
- Recreatieschap Drenthe Diever
- Onderwijs, inclusief onderwijshuisvesting en kindcentra
- Volwasseneneducatie
- Laaggeletterdheid
- Water, waterbeheer en riolering
- Afval
- Sportbeleid, inclusief sportaccommodaties
- Leerplicht
- Internationale betrekkingen, w.o. EDR
- Mobiliteit
- Duurzaamheid en duurzame energie

Projectportefeuille

- N34 ontwikkelingen
- Ontwikkeling Gasselternveld
- Toekomst vakantieparken
- Regiodeal voor het onderdeel werk
- Uitvoeringsagenda duurzaamheid

Wethouder
K. ten Brink
PvdA

- Financiën, en verzekeringen
- Grondbedrijf
- Participatie, jeugd en WMO
- Belastingen
- Stichting Attenta
- Arbeidsmarktbeleid en sociale werkvoorziening
- Welzijns- en gezondheidsbeleid
- Sociale Zaken & armoedebeleid
- Global Goals en Fairtrade
- Schuldhelpverlening
- Cultuurbeleid
- Inburgering, vluchtelingen
- Leerlingenvervoer
- Volksgezondheid
- GGD
- Gemeenschappelijke regeling Werkplein Drentse Aa (WPDA)
- Gemeenschappelijke regeling Publiek vervoer Groningen- Drenthe

Projectportefeuille

- RegioDeal voor het onderdeel welzijn
- Kans voor de Veenkoloniën

Gemeentesecretaris
R.L.H. Schoonderbeek
Algemeen directeur

- Portefeuilles
- Adviseur van het college
- Algemeen directeur van de ambtelijke organisatie

Jaarverslag 2024

Algemeen

Financiële terugblik

Inleiding

Deze paragraaf staat vooral in het teken van de financiële terugblik op 2024 (op hoofdlijnen), de rechtmatigheidsverantwoording en het accountantsoordeel.

Resultaat

Over 2024 is het rekeningresultaat € 8,2 miljoen positief. Dit is het resultaat ten opzichte van de herziene begroting 2024 na de najaarsnota. Het resultaat krijgt als bestemming dat er € 4,3 miljoen wordt toegevoegd uit de Vrije Algemene Reserve (VAR) en dat er € 0,2 miljoen wordt onttrokken aan Algemene Reserve van het Grondbedrijf. Het resterende saldo van € 4,1 miljoen wordt toegevoegd aan verschillende bestemmingsreserves.

In de paragraaf Rekeningresultaat 2024 gaan we uitgebreid in op het resultaat en de resultaatbestemming over het jaar 2024.

Rechtmatigheidsverantwoording en accountantsoordeel

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het jaar boekjaar 2023 moet het college van Burgemeester en Wethouders rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarrekening. Voor rechtmatigheidsverantwoording wordt specifiek gekeken naar de volgende rechtmatigheidscriteria:

1. begrotingscriterium;
2. het voorwaardencriterium;
3. het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium).

Op 7 december 2023 heeft de raad het controleprotocol 2023-2024 vastgesteld. In het controleprotocol zijn de verantwoordings- en rapportagegrenzen vastgesteld. De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid is vastgesteld op 3% en de rapportagegrens van € 100.000. Het normenkader dient ieder jaar vastgesteld te worden, deze is op 12 december 2024 door de raad vastgesteld. In het normenkader zijn de verordeningen en de regelgeving intern en extern genoemd waarop getoetst wordt voor het voorwaardencriterium.

De rechtmatigheidsverantwoording valt nog wel onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant controleert daarmee nog wel of de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

De rechtmatigheidsverantwoording vindt u op pagina 138 als een apart onderdeel van de jaarrekening en in de paragraaf Bedrijfsvoering (vanaf pagina 65) is aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

Zoals in de rechtmatigheidsverantwoording te lezen is, is het college van mening dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Accountantsoordeel

Het accountantsoordeel over de jaarrekening bestaat uit een beoordeling van de vraag of sprake is van een getrouw beeld (geen materiële fouten of onzekerheden in de jaarrekening).

De jaarrekening 2024 is door Eshuis Registeraccountants gecontroleerd. Eshuis heeft een controleverklaring verstrekt met een goedkeuring voor getrouwheid van de jaarrekening als geheel, alsmede voor de rechtmatigheid inzake de besteding van de specifieke uitkeringen. De verklaring is in de jaarstukken opgenomen onder de 'Bijlagen'.

Behandeling

De Auditcommissie heeft de jaarstukken 2024 op 10 juni 2025 behandeld. De jaarstukken 2024 worden in de raadsvergadering van 26 juni 2025 ter vaststelling aan uw raad voorgelegd.

Besluitvorming

Uw raad is bevoegd de jaarstukken vast te stellen en een bestemming aan het resultaat te geven. Voor het voorstel tot bestemming van het resultaat wordt verwezen naar het onderdeel 'Voorstel tot bestemming van het resultaat' en voor het besluit naar het onderdeel 'Besluit tot vaststelling'.

Wij stellen u voor de jaarstukken 2024 vast te stellen en daarmee décharge aan het college te verlenen omtrent het gevoerde financieel beheer.

Rekeningresultaat 2024

Inleiding

Dit hoofdstuk geeft inzicht op hoofdlijnen in de financiële ontwikkelingen ten opzichte van de actuele begroting 2024 en het resultaat van de jaarrekening 2024. In het eerste onderdeel gaan we in op de ontwikkeling van het begrotingsresultaat 2024. Vervolgens wordt inzichtelijk gemaakt wat het resultaat van de jaarrekening 2024 is vóór en na de mutaties in de reserves en volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen.

Ontwikkeling begroting 2024

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het begroting 2024 weergegeven. Vertrekpunt is de primitieve begroting 2024 en daaropvolgend de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan lopende het jaar.

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	primitieve begroting 2024	Begrotingswij- zigingen 2024	Bestuursrap- portage 2024	Najaarsnota 2024	Totaal begroting na wijziging 2024
Lasten	72.015	15.996	11.595	2.971	102.578
Baten	71.876	8.502	11.848	4.871	97.098
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-139	-7.494	253	1.900	-5.480
Mutaties in reserves					
Lasten (= toevoeging)	19		253	2.445	2.717
Baten (= onttrekking)	158	7.494		545	8.197
Resultaat mutaties reserves	139	7.494	-253	-1.900	5.480
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0	0

Resultaat jaarrekening 2024

In onderstaand overzicht is op hoofdlijnen weergegeven in hoeverre de baten en lasten en mutaties in de reserves afwijken ten opzichte van de herziene begroting 2024. Het actuele begrotingsresultaat 2024 na de najaarsnota komt uit op € 0, doordat de dotaties aan de Algemene reserves en bestemmingsreserves reeds in de herziene begroting zijn verwerkt.

Resultaat 2024

Overzicht van baten en lasten	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging	Rekening	Werkelijk resultaat	Resultaat 2024 tov primitieve begroting
(bedragen x € 1.000)		2024	2024	2024	
Lasten	72.015	102.578	94.480	8.098	-22.465
Baten	71.876	97.098	99.255	2.157	27.379
Gerealiseerde totaal saldo van baten en la	-139	-5.480	4.775	10.255	4.914
Mutaties in reserves					
Lasten (= toevoeging)	19	2.717	2.698	19	-2.679
Baten (= onttrekking)	158	8.197	6.113	-2.084	5.955
Resultaat mutaties reserves	139	5.480	3.414	-2.065	3.275
Gerealiseerd resultaat	0	0	8.189	8.189	8.189

Hieronder vindt u het rekeningresultaat en een toelichting hierop op hoofdlijnen. Voor uitgebreide informatie op pijlniveau verwijzen wij u naar de toelichting op baten en lasten per pijler. In de tabel zijn de belangrijkste verschillen tussen de actuele begroting en de jaarrekening weergegeven.

Resultaat 2024Bedragen x €
1.000

Nr. Omschrijving	Bedrag I/S Bestemming (€)
1 Sociaal Domein	1.258 i/s VAR
2 Opvang asielzoekers	1.104 i VAR
3 Opvang Oekraïners	706 i VAR
4 vrijvallen incidentele budgetten	631 i VAR
5 Algemene uitkering	615 i VAR
6 WABO	640 i VAR
7 Vrijval voorziening vijfveronderhoud	190 i VAR
8 Opbrengsten OZB	172 i VAR
9 Wegen	150 i VAR
10 Schuldhulpverlening	117 i VAR
11 Bermonderhoud	113 i VAR
12 Stelpost vernieuwing BBV	113 i VAR
13 Verkoop afgeschreven activa	112 i VAR
14 Kapitaallasten onderwijs en cultuuraccommodatie	110 i VAR
15 Openbare gezondheidszorg	100 i VAR
16 Pensioenvoorziening wethouders	-1.074 i VAR
17 Afval	-388 i VAR
18 Voorziening bovenwettelijk en IKB verlof	-144 i VAR
19 SDA belastingen	-112 i VAR
20 Overig	-121 i VAR
Storting VAR	4.292 i VAR
21 Incidentele budgetten	3.292 i Reserve onderhanden werk
22 Uitvoeringskosten Nij Begun	781 i Bestemmingsreserve uitvoeringskosten Nij Begun
23 Resultaat grondexploitatie	-200 i Algemene reserve grondbedrijf
24 egaliseringsreserve groot onderhoud schoolgebouwen	24 i Overige bestemmingsreserves
Totaal	8.189

Toelichting rekeningresultaat 2024

Ad. 1, Sociaal domein, voordeel € 1.258.000

De jaarrekening laat een positief resultaat van €1.25 miljoen zien binnen het sociaal domein. Sinds de decentralisatie in 2015 is het uitgangspunt dat we het sociaal domein uitvoeren binnen de rijksbudgetten. Omdat dit budget ontoereikend leek hebben we in de Najaarsnota een bijstelling gedaan. De schatting van deze bijstelling is gemaakt op basis van de meerkosten in het eerste en tweede kwartaal ten opzichte van het voorgaande jaar. De veronderstelde stijging is vervolgens doorgetrokken naar de rest van het jaar. Inmiddels is gebleken dat deze raming aan de ruime kant is geweest, vandaar dat er nu een voordeel wordt gepresenteerd. Zonder bijstelling was er een tekort geweest van € 6 ton op jeugd en € 7 ton op WMO.

Jeugd

Het inschatten van de kosten voor jeugdzorg blijft complex, aangezien het moeilijk te voorspellen is hoeveel jeugdigen of gezinnen in een jaar beroep zullen doen op zorg. Ook is het van tevoren niet te voorspellen of het gaat om eenvoudige dan wel complexe hulpvragen, wat grote invloed heeft op de uiteindelijke kosten.

Wel zien we dat de jeugdzorgkosten hoog blijven door meer intensieve zorgvragen, stijgende lonen (CAO) en uitschieters qua complexiteit en kosten in individuele casuïstiek.

WMO

De kosten op de Wmo zijn minder hard gestegen dan verwacht. Dit komt onder andere door de overgang naar een inspanningsgerichte manier van indiceren en financieren voor hulp bij het huishouden. Hierbij wordt niet langer gekeken naar het resultaat, maar worden het aantal benodigde uren vastgesteld en bekostigd. Deze verandering heeft mogelijk gunstig uitgedaakt voor onze gemeente wat betreft de kosten. De wachtlijsten voor hulp bij het huishouden hebben echter ook invloed op de kosten. Door deze wachtlijsten zijn bepaalde verwachte kosten (nog) niet gemaakt.

Ad.2, Opvang asielzoekers, voordeel € 1.104.000

In Gieter op De Biester worden circa 80 asielzoekers opgevangen. Sinds januari 2024 is het pand in eigendom van de gemeente. Vanuit het Rijk ontvangen wij een vaste vergoeding per bed per nacht. De gemaakte kosten voor de opvang zijn minder geweest dan de vergoeding van het Rijk, waardoor een voordeel ontstaat van € 1.104.000.

Ook hier geldt dat de reserve risico's vastgoed en opvang inmiddels van voldoende omvang is om alle risico's ten aanzien van de sluiting van de opvang op te vangen. Bij de najaarsnota zijn daartoe ook middelen aan deze reserve toegevoegd. De nu overblijvende middelen kunnen een andere bestemming krijgen.

Ad.3 Opvang Oekrainers, voordeel € 706.000

De gemaakte kosten voor de opvang zijn lager geweest dan de vergoeding van het Rijk, waardoor een voordeel is ontstaan van € 706.000. De reserve risico's vastgoed en opvang is inmiddels voldoende van omvang om alle risico's ten aanzien van de sluiting van de opvang op te vangen. Bij de najaarsnota zijn middelen aan deze reserve toegevoegd. De nu overblijvende middelen kunnen een andere bestemming krijgen.

Ad. 4, Vrijval incidentele budgetten tm 2023, voordeel € 631.000

Een aantal incidentele budgetten betreffende voorgaande jaren kunnen vrijvallen waarvan de activiteiten gereed zijn of niet meer tot uitvoering komen. Het betreft o.a. personele investering opvang en huisvesting statushouders € 165.000, voorliggend veld, preventieve aanpak € 89.000, maatregelen pakket bestrijding energie- en inflatiearmoede € 75.000, toekomst vakantieparken (2021) € 67.000, preventie versterking voorliggend veld en impuls leefbaarheid & mobiliteit € 49.000, DU versterken aanbod mensen met dementie € 41.000 en overige kleine budgetten € 145.000. Voor een overzicht zie de bijlage reserve onderhanden werk.

Ad.5, algemene uitkering, voordeel € 615.000

Het verschil tussen het geraamde bedrag van de algemene uitkering en het werkelijk ontvangen bedrag bedraagt € 615.000. Hiervan heeft € 143.000 betrekking op afrekeningen van verschillende (oude) jaren. Een bedrag ad € 234.000 kan worden verklaard uit toevoegingen in de decembercirculaire 2024. Deze komen op een dusdanig laat moment in het jaar dat deze niet meer via een begrotingswijziging in de ramingen kunnen worden verwerkt. Het resterende deel ad € 238.000 wordt veroorzaakt door mutaties in de maatstaven.

Ad. 6, WABO, voordeel € 640.000

Sinds een paar jaar ontvangen we meer vergunningaanvragen dan begroot. Om deze aanvragen te kunnen verwerken is extra personeel ingezet. Per saldo levert dit een voordeel op van €324.000. Het resterende voordeel (verrekening) komt door een vordering uit voorgaande jaren waarvoor reeds een voorziening getroffen was en die in 2024 gedeeltelijk voldaan is.

Ad. 7, Vrijval voorziening vijveronderhoud, voordeel € 190.000

In 2025 is er een geactualiseerd baggerplan voor de vijvers opgesteld voor de jaren 2025-2026. Op grond van dit baggerplan moet er in 2025-2026 voor een bedrag van € 10.000 aan onderhoud worden gepleegd. In de voorziening zat nog een bedrag van € 200.000. Er kan dus een bedrag van € 190.000 vrijvallen.

Ad. 8, Opbrengsten OZB, voordeel € 172.000

Bij het bepalen van de tarieven voor de onroerende zaakbelastingen zijn we uitgegaan van een waardestijging van woningen en niet-woningen van 0%. Dit op basis van de tot dan toe getaxeerde waarden. In werkelijkheid was de waardestijging voor 2024 voor woningen 1,64% en voor niet-woningen 1,38 %. Hierdoor is de opbrengst incidenteel in totaal € 172.000 hoger dan geraamd. Een overschrijding van 0,34%.

Ad. 9, Wegen, voordeel € 150.000

Op de exploitatie is er een voordeel van € 150.000. Hiervan is € 132.000 een voordeel op kapitaallasten, door uitstel van investeringen. Het resterende bedragen zijn kleine verschillen in totaal per saldo € 18.000 voordeel.

Ad. 10, Schuldhulpverlening, voordeel € 117.000

Voor schuldhulpverlening was een bedrag in 2024 begroot van € 209.000. De werkelijke uitgaven in 2024 zijn € 146.000 geweest, daarnaast is de afrekening 2023 verwerkt in 2024 voor een bedrag van - € 54.000. Per saldo dus een voordeel van € 117.000.

Ad. 11, Bermonderhoud, voordeel € 113.000

Als gevolg van het natte najaar heeft het geplande bermonderhoud in 2024 niet kunnen plaatsvinden. In december 2024 is opdracht verleend maar de uitvoering is doorgeschoven naar voorjaar 2025.

Ad. 12, Vernieuwing BBV, voordeel € 113.000

Dit betreft een incidenteel voordeel van € 113.000 op de stelpost voor verrekening van budgetverschillen van o.a. kostentoerekening, rente en afwijkingen bij het opstellen van de begroting. De raming fluctueert per jaar en wordt ingezet om een constant begrotingsniveau op exploitatiebasis te kunnen handhaven.

Ad. 13, Verkoop afgeschreven activa, voordeel € 112.000

Er zijn activa verkocht waarvan de boekwaarde € 0 was. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 112.000.

Ad. 14, Onderwijs en cultuuraccomodatatie kapitaallasten, voordeel € 110.000

De nieuwbouw van de onderwijs en cultuuraccomodatatie Gieteren is nog niet gestart en is ook voorlopig uitgesteld als gevolg van recente nieuwe ontwikkelingen. In de begroting was hier al wel een bedrag voor opgenomen. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 110.000.

Ad. 15, Openbare gezondheidszorg, voordeel € 100.000

In 2024 hebben we een voordeel van € 100.000 ten opzichte van de begroting op de openbare gezondheidszorg. Dit komt o.a. doordat er diverse kosten met betrekking op de openbare gezondheidszorg in 2024 onder de specifieke uitkering GALA vallen, waarvoor we een budget van het Rijk ontvangen.

Ad. 16, Pensioenen (voormalige) wethouders, nadeel € 1.074.000

Jaarlijks wordt berekend hoe hoog de pensioenvoorziening voormalige wethouders dient te zijn. Op basis van deze berekeningen moet er een bedrag van 1,1 miljoen euro in de voorziening gedoteerd worden.

De belangrijkste oorzaak van de verhoging van de voorziening is de lagere rekenrente, 2,325% eind 2024 ten opzichte van 3,16% eind 2023. Deze rente wordt gebruikt voor de bepaling van de reserve en het doelvermogen. Hoe lager de rekenrente is, hoe hoger de reserve is die moet worden getroffen. Daarnaast er uitgegaan van een nieuwe levensverwachtingstabel.

De voorgaande jaren (2021 tot en met 2023) is er, door daling van de rente, in totaal een bedrag van € 700.000 vrijgevallen bij de voorzieningen.

Ad. 17, Afval, nadeel € 388.000

Het nadeel wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de hogere kosten van inzameling van huisvuil (groen/grijs/PMD). Binnen de inzameling is sprake van een hogere doorberekening van de indexering dan waarmee in de raming rekening is gehouden. Ook zijn de verwachte voordelen van het chippen van containers nog uitgebleven omdat dit project pas eind 2024 is afgerond. Dit nadeel is overigens niet structureel. De nieuwe aanbesteding leidt tot aanzienlijk lagere kosten. Ook hebben we extra kosten moeten maken door afkeur van partijen PMD en heeft ook de lage papierprijs gezorgd voor lagere inkomsten en daarmee hogere lasten door de uitbetaling van de garantieprijs aan verenigingen en scholen. Daarnaast is de verwachte extra opbrengst van de verhoging van het tarief voor het brengen van afval op het afvalbrengstation minder hoog uitgevallen dan verwacht en kon ook de geraamde uitname uit de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing geen doorgang vinden omdat deze voorziening al uitgeput was.

Ad. 18, Voorziening bovenwettelijk en IKB verlof, nadeel € 144.000

Als gevolg van recente vragen en antwoorden van de commissie BBV blijkt dat er ook voorzieningen dienen te worden gevormd voor bovenwettelijk en IKB verlof indien er geen sprake is van een gelijke omvang door de jaren heen. Dit resulteert in een nieuwe voorziening in 2024 waar een bedrag van € 144.000 aan gedoteerd wordt.

Ad. 19, SDA belastingen, nadeel € 112.000

Het budget SDA belastingen is met ruim € 112.000,- overschreden. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere kosten inhuur en automatisering.

In 2024 is er extra ingehuurd voor de uitvoering van diverse projecten:

- 1) Project om de processen beter te stroomlijnen
- 2) Project WOZ agrarische projecten
- 3) Project onderzoek volledigheid toeristenbelasting

Softwareleveranciers hebben in 2024 de prijzen opnieuw (sterk) verhoogd. Daarnaast hebben wetswijzigingen ertoe geleid dat enkele applicaties aangepast moesten worden en dat er koppelingen met andere systemen moesten worden aangelegd. Deze wetswijzigingen waren:

- 1) Wetswijziging digimelding
- 2) Wetswijziging status code beschikking

Ad. 20, Overige verschillen, nadeel € 121.000

De overige verschillen tussen begroting en rekening bedragen per saldo € 121.000 nadelig, dit bestaat uit meerdere kleine posten en wordt hier niet verder verklaard.

Ad. 21 Incidentele budgetten, voordeel € 3.292.000

Door de raad zijn voor 2024 een aantal incidentele budgetten (voordeel € 3.924.000) geraamd die nog niet ingezet zijn. Maar waar nog wel werk of een verplichting tegenover staat. Daarnaast kunnen er budgetten vrijvallen (€ 631.000) waarvan de activiteiten zijn afgerond, zie punt 5. Voor een overzicht verwijzen wij u naar de bijlage reserve onderhanden werk.

Ad. 22, Uitvoeringskosten Nij Begun, voordeel € 781.000

Het kabinet presenteerde het programma 'Nij Begun' met 50 maatregelen voor Groningen en Noord-Drenthe, met als voorwaarde de beëindiging van de gaswinning in het Groningenveld. De plannen richten zich op herstel (schade, versterking, gezondheid) en de toekomst van de regio, waarbij inwoners, inclusief jongeren, centraal staan. De gemeente Aa en Hunze heeft over 2024 recht op een vergoeding voor personele en organisatorische kosten in het kader van 'Nij Begun' van € 1.024.000. Er zijn in 2024 kosten gemaakt van € 243.000 zodat er per saldo een voordeel overblijft van € 781.000. Dit wordt veroorzaakt doordat pas aan het eind van het jaar bekend werd dat deze kosten vergoed werden. Aangezien er wel veel is ingezet op Nij Begun betekende dit verdringing van werkzaamheden. Deze worden alsnog in 2025 opgepakt middels extra inhuur. De overgebleven middelen worden gestort in een nieuw te vormen bestemmingsreserve Uitvoeringskosten Nij Begun.

Ad. 23, Resultaat grondbedrijf, nadeel € 200.000

Voor een specificatie van het resultaat wordt verwezen naar het onderdeel Grondbedrijf. Het nadelige resultaat wordt onttrokken aan de Algemene reserve van het grondbedrijf.

Ad. 24, Egalisatiereserve groot onderhoud schoolgebouwen, voordeel € 24.000

Het betreft de toevoeging aan de egalisatiereserve groot onderhoud schoolgebouwen voor een bedrag van € 24.000

Grondbedrijf

Algemeen

Het resultaat van het grondbedrijf maakt onderdeel uit van het totale rekeningresultaat. Zie tevens de in deze jaarrekening opgenomen paragraaf Grondbeleid.

Resultaat grondbedrijf

In het verslagjaar dient volgens het BBV gebruik gemaakt te worden van de percentage of completion methode, de zgn. POC-methode: dat wil zeggen dat voor winstneming geldt: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Het resultaat bij de rekening 2024 komt uit op € 200.000 nadelig (2023: € 900.000 voordelig). Het resultaat ontstaat door de tussentijdse winstneming volgens de percentage of completion methode voor het complex Nooitgedacht voor een bedrag van € 700.000, hiervoor is bij de najaarsnota reeds € 600.000 meegenomen. Bij de grex Bloemakkers is een voorziening van € 300.000 getroffen, voor saneringskosten. Voor de verwachte resultaten en het verloop van de Algemene reserve van het grondbedrijf, wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid en de voortgangsrapportages.

Voorstel tot bestemming van het resultaat

Voorstel tot bestemming van het resultaat

Het voordelige gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten, vaststellen op € 4.775.285

als uitvoering van de begroting en begrotingswijzigingen is volgens het Overzicht mutaties Reserves en Voorzieningen

-	toegevoegd aan de reserves een bedrag van	-€ 2.698.491	
-	onttrokken aan de reserves een bedrag van	€ 6.112.521	
			€ 3.414.030
			€ 8.189.314

De raad wordt voorgesteld om:

de volgende bedragen toe te voegen aan onderstaande reserves

-	Vrije algemene reserve	€ 4.291.812	
-	reserve onderhanden werk	€ 3.924.245	
-	Bestemmingsreserve uitvoeringskosten Nij Begun	€ 780.857	
-	Overig	€ 24.000	
			€ 9.020.914

de volgende bedragen te onttrekken aan onderstaande reserves

	Algemene reserve van het grondbedrijf	-€ 200.000	
-	reserve onderhanden werk	-€ 631.600	
			-€ 831.600
			€ 8.189.314

Voorstel tot bestemming van het resultaat

Toevoegingen aan de reserves

Vrije Algemene reserve (€ 4.291.812)

In totaal wordt er een bedrag van € 4.291.812 toegevoegd aan de Vrije Algemene Reserve. Zie verder onderdeel Rekeningresultaat van het jaarverslag.

Incidentele Budgetten (€ 3.924.245)

Door de raad zijn voor 2024 nog een aantal incidentele budgetten geraamd die nog niet ingezet zijn, maar waar nog wel werk of een verplichting tegenover staat. Voor een toelichting verwijzen wij u naar de bijlage overzicht reserve incidentele dekkingsmiddelen.

Bestemmingsreserve uitvoeringskosten Nij Begun (€ 780.857)

De overgebleven middelen worden gestort in een nieuw te vormen bestemmingsreserve Uitvoeringskosten Nij Begun. Voor een toelichting zie pagina 20. ad. 22.

Egalisatiereserve Groot onderhoud schoolgebouwen (€ 24.000)

Het ontvangen bedrag voor groot onderhoud wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Onttrekkingen aan de reserves

Algemene reserve van het grondbedrijf (€ 200.000)

Ingaande het jaar 2017 wordt de percentage of completion methode toegepast voor de winstneming bij de grondexploitatie. Onder voorwaarden moet een winstneming gedaan worden. Het complex Nooitgedacht voldoet aan de voorwaarden. Het betekent een winstneming van € 700.000, hiervoor is reeds bij de najaarsnota een bedrag meegenomen van € 600.000. Bij de jaarrekening wordt nog een bedrag van € 100.000 toegevoegd. Daarnaast is er voor Bloemakkers een voorziening van € 300.000

getroffen voor saneringskosten. Per saldo bij de jaarrekening een onttrekking van € 200.000 voor het grondbedrijf.

Incidentele budgetten (€ 631.600)

Als gevolg van de heroverweging van de reserves incidentele dekkingsmiddelen kunnen er incidentele budgetten vrijvallen. Dit betreft budgetten waarvan de activiteiten gereed zijn of niet meer tot uitvoering komen.

Investerings

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de vaste activa over 2024 weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Boekwaarde per 1 januari 2024			45.666
Bij:	bruto investeringen	7.146	
	verstrekkingen geldleningen	391	
		<u>7.537</u>	
Af:	afschrijvingen	2.260	
	Afwaardering duurzame waardevermindering	-	
	aflossingen leningen	263	
	onttrekkingen aan de reserves / bijdragen derden	514	
	desinvesteringen / verminderingen	640	
		<u>-3.677</u>	
			<u>3.860</u>
Boekwaarde per 31 december 2024			49.526
Bedragen van € 100.000 of groter zijn:			
	Strategische grondaankopen Gieten Zuid		209
	Nieuwbouw basisschool Kameleon Eexterveen		1.885
	Huisvesting BOR buitendienst		180
	Aankoop de Biester		1.504
	Investerings zit-cirkelmaaiers en bladzuigwagen		280
	WMO applicatie		113
	Parkeervoorziening de Kameleon		187
	Uitvoering op drukriool		485
	Chippen van containers		219
	Fietspad Grolloo - Amen		170
	Vervanging openbare verlichting		446
	Reconstructie Lutkenend Gasselte		471
	Snelheidsremmende maatregelen Zuidlaarderweg		116

Reserves en voorzieningen

Reserves	31-12-2024	31-12-2023	Mutatie
Bedragen x € 1.000			
Algemene reserve	11.135	16.364	-5.229
Bestemmingsreserve	13.927	10.770	3.157
Reserve grondbedrijf	5.172	4.217	955
Totaal reserves	30.234	31.352	-1.117
Saldo baten en lasten algemene dienst	8.389	1.396	6.993
Saldo baten en lasten grondbedrijf	-200	900	-1.100
Totaal eigen vermogen	38.422	33.647	4.776
Voorzieningen	11.561	10.150	1.411
Totaal reserves en voorzieningen	49.983	43.797	6.186

Algemeen

De reserves en voorzieningen (inclusief rekeningresultaat voor bestemming) zijn per saldo met € 6.186.000 toegenomen ten opzichte van de stand per 31 december 2023. Deze toename komt m.n. door het rekeningresultaat 2024.

Bij de jaarstukken is als bijlage toegevoegd een overzicht van de reserve Incidentele dekkingsmiddelen/onderhanden werk. Bij de Toelichting op baten en lasten per pijler is aan het einde van iedere pijler een overzicht opgenomen van de mutaties in de reserves. Door de wijziging in het BBV in 2007 zullen bij de resultaatbepaling aan de raad diverse toevoegingen/onttrekkingen aan de reserves ter goedkeuring worden voorgelegd.

Voor een specificatie en onderbouwing wordt verwezen naar het Voorstel tot bestemming van het resultaat

Algemene reserve

De algemene reserve is per saldo met € 5.229.000 afgenomen (voor resultaatbestemming). Hieronder zijn de mutaties in de algemene reserve weergegeven.

Mutaties Algemene Reserve	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
Bedragen x € 1.000			
Vrije Algemene Reserve (VAR)			
Resultaat Jaarrekening 2023		676	
Incidenteel sluitend maken begroting 2024		2.802	
Incidenteel sluitend maken begroting 2024 nav amendementen		100	
4e begrotingswijziging 2024 bijdrage aan 'Huis van de Drentsche Aa'		75	
6e begrotingswijziging 2024 'soorten managementplan'		575	
Budgetruimte incidenteel toevoegen aan VAR (Bestuursrapportage)	254		
Budgetruimte incidenteel onttrekken aan VAR (Najaarsrapportage)		1.255	
Totaal	254	5.483	-5.229

De algemene reserve kan als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2024	31-12-2023
Weerstandsdeel (WAR)	5.653	5.653
Vrije deel (VAR)	5.482	10.711
	11.135	16.365

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn vergeleken met de stand per ultimo 2024 met € 3.157.000 toegenomen. Voor een specificatie van de mutaties in de bestemmingsreserves wordt verwezen naar de onderdelen naar de onderdelen het Voorstel tot bestemming van het resultaat en de Toelichting op de balans.

Algemene reserve van het Grondbedrijf

De Algemene reserve van het grondbedrijf is per eind 2024 €955.000 hoger. Dit wordt veroorzaakt door:

- de verwerking van het rekeningresultaat 2023 (toevoeging €900.000);
- de tussentijdse winstneming 2024 bij de najaarsnota (toevoeging €600.000);
- vennootschapsbelasting 2024 najaarsnota (onttrekking € 145.000);
- kosten voor archeologisch onderzoek uitbreiding Bloemakkers najaarsnota (onttrekking € 400.000).

Saldo baten en lasten (algemene dienst en grondbedrijf)

Hiervoor wordt verwezen naar Saldo rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn per saldo met € 1.411.000 toegenomen. Voor een specificatie van deze toename wordt verwezen naar de Toelichting op de balans.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

Per 1 oktober 2012 is de Wet revitalisering generiek toezicht van kracht geworden. Uit deze nieuwe wet blijkt dat het toezicht soberder, selectiever en risicogerichter dient te worden en gaat uit van vertrouwen van de toezichthouder. Het is in eerste instantie niet aan de toezichthouder, maar aan de gemeenteraad om toezicht te houden op de uitoefening van medebewindstaken door de colleges.

Samen met de gemeenten in Drenthe zijn op basis van de gewijzigde wetgeving toezichtcriteria ontwikkeld. Uit deze criteria blijkt of er sprake is van goede, matige of slechte uitvoering van de medebewindstaken. Ook met alle gemeenten in Drenthe is afgesproken om een zelfbeoordeling te gaan doen en deze beoordeling in de jaarrekening op te nemen. Afgesproken is dat in het jaarverslag bij de jaarrekening verantwoording over de medebewindstaken wordt opgenomen.

Over het algemeen kan worden geconcludeerd dat de medebewindstaken adequaat en doelmatig worden uitgevoerd. Op enkele onderdelen zijn er verbeterpunten mogelijk en hiervoor zijn concrete actiepunten geformuleerd.

Ruimtelijke ordening	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over bestuurlijk vastgestelde omgevingsvisie conform de wettelijke vereisten, het overgangsrecht in acht nemende.		In 2024 is het proces voor het opstellen van een omgevingsvisie voor het gehele grondgebied van de gemeente gestart. De startnotitie Omgevingsvisie wordt begin 2025 door de raad vastgesteld. Vervolgens worden in 2026 het koersdocument en de ontwerp-omgevingsvisie door de raad vastgesteld.
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over bestuurlijk vastgesteld omgevingsplan conform de wettelijke vereisten, het overgangsrecht in acht nemende.		Conform het overgangsrecht voldoet de gemeente momenteel (art. 4.6 Invoeringswet Omgevingswet). Het doel van het overgangsrecht is het bieden van een (voldoende lange) periode om te komen tot een definitief Omgevingsplan, dat is opgesteld conform de systematiek en methodiek van de Omgevingswet. Momenteel kiest de gemeente Aa en Hunze ervoor om per functie (bijvoorbeeld de functie 'wonen') een onderdeel op te pakken en in de nieuwe methodiek op te stellen. Hiermee wordt zowel 1) een nieuwe ontwikkeling mogelijk gemaakt en 2) gewerkt met / in de nieuwe systematiek. Hierdoor koppelt de gemeente kansen.
Het nieuwe omgevingsplan voldoet aan de inhoudseisen en terminologie conform de wettelijke vereisten aan de digitale standaarden.		Zoals hierboven aangegeven voldoen de nieuwe onderdelen die de gemeente ontwikkelt aan alle vereisten.
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Nee.

Omgevingsrecht	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft een actuele strategie op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en een probleem- en risicoanalyse.		
Gemeente heeft een consistent en duidelijk, bestuurlijk vastgesteld Jaarprogramma op het gebied van VTH, met voldoende operationele doelen.		Wordt in februari vastgesteld en dan gedeeld met raad en Provincie.
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgesteld Jaarverslag op het gebied van VTH.		Idem.
Uit het Jaarverslag blijkt dat doelen en normen op het gebied van VTH zijn behaald volgens de wettelijke vereisten		Idem.
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgestelde kwaliteitsverordening op het gebied van VTH		Dient geactualiseerd te worden in 2025.
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Nee

Ruimtelijk erfgoed	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft bij de vaststelling van het omgevingsplan of bij vrijstelling op het bestaande plan, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; dit omgevingsplan is bestuurlijk vastgesteld.		
Gemeente heeft een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn.		
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is tevens vastgelegd in documenten.		Oranje: wel regulier toezicht n.a.v. vergunningverlening bij monumenten - geen actieve handhaving.
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		Nee

Ruimtelijke ordening	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Huisvesting statushouders	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (eerste helft van het jaar) op het gebied van huisvesting van statushouders en heeft geen achterstand of loopt hierop in		Uit de brief van Provincie aan college B&W d.d. 19/11/24: 'Wij (provincie) gaan eenmalig anders toezicht houden op de realisatie van de taakstelling huisvesten statushouders. Dit betekent dat wij de mogelijk opgelopen achterstand per 1 juli 2024 tijdelijk verschonen en dat er (tijdelijk) niet verder wordt opgeschaald op de interventieladder. Het volgende meetpunt is op 1 januari 2025 op het behalen van de taakstelling. De provincie zal nadrukkelijk meekijken tijdens dit proces. Vanaf januari 2025 vinden de bestuurlijke IBT-gesprekken weer plaats.'
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (tweede helft van het jaar) op het gebied van huisvesting van statushouders en heeft geen achterstand of loopt hierop in		Achterstand 2024: -32
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		De woningbouwcorporaties ervaren weinig mutaties en het aanbod is niet passend (alleenstaanden op lijst en gezinswoningen). Alternatieve oplossingen, zoals splitsing en flexwonen kosten tijd. Gestart met pilot kamerverhuur. Opties blijven verder verkend worden. Plan van aanpak wordt herzien naar de actuele situatie.

Archief	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Zijn de belangrijkste risicovolle thema's geïdentificeerd?		Een aantal jaren geleden zijn de risico's in kaart gebracht en vastgelegd in een plan van aanpak.
Zijn er voor deze thema's al verbetermaatregelen getroffen?		Al de thema's die in het plan van aanpak zijn aangepakt en geactualiseerd. De stukken moeten nog bestuurlijk vastgesteld worden. Prioriteit is op dit moment het opstellen van een beleidsplan informatiebeheer en een daarbij behorend implementatieplan. Dit plan heeft tot doel regels op te stellen over het interne gebruik van informatie, waardoor de kwaliteit van de informatiehuishouding zal moeten verbeteren.
Zijn er resultaten geboekt?		Het kwaliteitshandboek en de bewaarstrategie zijn geactualiseerd en moeten enkel nog bestuurlijk worden vastgelegd. Voor het advies over de toetreding tot de GR van het Drents Archief geldt dat deze in concept klaar is en op niveau van portefeuillehouder kan worden besproken.
Totaalbeeld: Is er reden voor extra aandacht?		De formatie was in 2024 op volle sterkte en daardoor konden de going-concern-taken optimaal worden uitgevoerd. De nauwe samenwerking met de archiefinspecteur zal ook in het komende jaar worden voortgezet.

Toelichting kleuren

Symbolen met kleuren staan voor mate waarin de vereiste informatie, conform het informatiearrangement, tijdig en/of volledig is aangeleverd door de betreffende gemeente

De symbolen met de kleuren groen, oranje en rood in de tabel staan voor de mate waarin de betreffende gemeente op het toezichtdomein de vereiste informatie,

conform het informatiearrangement, tijdig en/of volledig heeft aangeleverd bij de provincie.

Groen : goed; de gemeente heeft de vereiste informatie tijdig en volledig aangeleverd.

Oranje : voldoende; de gemeente heeft de vereiste informatie niet tijdig en/of niet volledig aangeleverd.

Rood : onvoldoende; de gemeente heeft de vereiste informatie niet aangeleverd vóór de beoordeling.

Overige toelichtingen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

	Rekening 2024
Lokale heffingen:	
Onroerende zaakbelasting	5.162
Toeristenbelasting	1.890
Forensenbelasting	267
	7.319
Algemene uitkering gemeentefonds, inclusief sociaal domein	50.278
Dividenden	167
Saldo financieringsfunctie (betaalde en ontvangen rente, exclusief rente eigen vermogen)	
Ontvangen rente	131
Betaalde rente	-24
	107
Saldo tussen compensabele BTW en de uitkering uit het BTW-compensatiefonds	
Ontvangen Compensabele BTW 2023	5.408
Opgenomen op de balans Compensabele BTW 2023	5.409
	-1
Overige algemene dekkingsmiddelen (o.a. berekende rente eigen vermogen)	-
Totaal algemene dekkingsmiddelen	57.870

Overzicht Overhead en vennootschapsbelasting

Overzicht Overhead

Specificatie taakveld 0.4

Ondersteuning organisatie

Bedragen x €1.000

		Lasten				Baten			
		Begroting	Begroting	Rekening	Saldo	Begroting	Begroting	Rekening	Saldo
		na wijz.				na wijz.			
0.4.1.	Ondersteuning organisatie algemeen	6.229	8.554	8.684	-130	231	231	923	692
0.4.2.	Huisvesting	495	659	719	-60	57	59	57	-2
0.4.3.	Apparaatskosten	1.279	1.356	1.526	-170	30	31	10	-21
0.4.4.	Automatisering	1.437	1.552	1.471	81	72	75	31	-44
	Algemeen totaal	9.440	12.121	12.400	-279	390	396	1.021	625

Overhead en vennootschapsbelasting

Toelichting:

0.4.1. Ondersteuning organisatie algemeen.

Er ontstaat op dit taakveld een voordeel van € 562.000. Er is een voordeel op incidentele budgetten

(o.a. het informatiebeleidsplan, de duurzame inzetbaarheid en de huisvesting Rolde buitendienst kernteams) van totaal € 632.000 en een nadeel van € 762.000 op de incidentele personeelsbudgetten. Het voordeel van € 692.000 op de baten wordt met name veroorzaakt door de toerekening van overheadkosten vanuit incidentele projecten (opvang de Biester en Papenvoort, Nij Begun en GALA). Dit laatste verklaart ook direct het voordeel op dit deeltaakveld.

0.4.2. Huisvesting

Er ontstaat bij dit deeltaakveld een nadeel van € 62.000. Het afgelopen jaar is er sprake van hogere lasten met betrekking tot de huisvesting van de organisatie; een deel is te verklaren door de (hoge) inflatie. Hoewel er reeds een bijstelling heeft plaatsgevonden van de energiekosten is er toch nog sprake van een overschrijding met ruim € 30.000. Ook is er sprake van hogere onderhoudslasten vanwege het aanpassen van het gemeentehuis.

0.4.3. Apparaatskosten

Onder apparaatskosten vallen de ondersteunende kosten voor de organisatie. Op dit taakveld is sprake van een nadeel van per saldo € 191.000. Dit wordt voor het grootste gedeelte veroorzaakt door een nieuw gevormde voorziening bovenwettelijk verlof / IKB (€144.000). Het overige nadeel (€ 47.000) wordt veroorzaakt door hogere kosten voor de selectie van nieuwe medewerkers, lidmaatschappen en abonnementen en rechtskundig advies.

0.4.4. Automatisering

Er ontstaat een voordeel van € 37.000 op dit deeltaakveld. Als gevolg van de toename van het aantal personeelsleden stijgt het aantal applicatie licenties en apparatuur. Er is het afgelopen geïnvesteerd in de aanschaf van Microsoft 365. Daarnaast merken we dat de prijzen behoorlijk zijn gestegen (inflatie). Het voordeel op dit taakveld ontstaat door niet benutte begrotingsruimte met betrekking tot het informatiebeleidsplan.

Vennootschapsbelasting

Beoordeling Vpb-plicht 2024

Uit de (voorlopige) berekening 2024 van de fiscalist komt naar voren dat 2024 met een winst wordt afgesloten. We hebben hiervoor een voorlopige aanslag van € 87.000 ontvangen. Op basis van een eerste inschatting valt de definitieve aanslag hoger uit, geschat wordt een bedrag van € 207.000.

Pijler 1 Bestuur en Samen doen

Korte omschrijving

Deze pijler gaat onder andere over het functioneren van de gemeenteraad en het college en het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties daarbij. Ook openbare orde en veiligheid, publiekszaken en verkiezingen zijn in deze pijler te vinden.

Terugblik 2024- Wat hebben we gedaan

In het afgelopen jaar hebben we op verschillende onderdelen stappen gezet. Voordat we een specifieke toelichting geven op de uitvoering van de activiteiten uit de begroting 2024, lichten we er een aantal ontwikkelingen uit, dat heeft bijgedragen aan het bereiken van onze ambities.

De samenleving is betrokken bij gemeentelijke vraagstukken

In Aa en Hunze vinden we het belangrijk de samenleving te betrekken bij gemeentelijke vraagstukken. Op tal van momenten in het jaar worden inwoners en organisaties gevraagd om te participeren. In ontwikkeling van beleid en uitvoering van plannen. Om te kijken hoe we het op dit onderwerp nog beter kunnen doen hebben we de participatieverordening en het werkboek Samen Doen geëvalueerd. Een aantal concrete voorbeelden van de wijze waarop raad en college zich voor dit doel hebben ingezet het afgelopen jaar zijn: de inzet van de Spiekeriek, het organiseren van raadsvergaderingen op locatie en 'College Bie 't Pad' en het betrekken van de Jongerenraad bij beleidsonderwerpen.

Daarnaast vinden we het belangrijk om samen met de samenleving ook verantwoordelijkheid te nemen bij maatschappelijke vraagstukken als dat nodig is, bijvoorbeeld in de opvang van ontheemden en vluchtelingen. In Aa en Hunze hebben we twee opvanglocaties voor ontheemden en vluchtelingen. De opvanglocatie in Papenvoort voor ontheemden uit Oekraïne is uitgebreid. En we hebben de opvanglocatie De Biester aangekocht, om de opvang, voor zolang dat nodig is, te kunnen continueren. Een grote groep inwoners zet zich als vrijwilliger in bij de opvang van vluchtelingen en inburgering van asielzoekers. We ervaren daar een grote betrokkenheid.

Een transparante overheid die laat zien wat ze doet en hoe ze werkt

Een betrouwbare overheid die haar verantwoordelijkheid neemt door helder en transparant te zijn over ons functioneren en onze rol in processen met inwoners, organisaties en ondernemers. Daar zetten we ons voor in, onder andere met de implementatie van de Wet open overheid (Woo).

In het afgelopen jaar hebben we hierin verschillende stappen gezet. De actieve openbaarmaking van onder andere de categorieën bereikbaarheidsgegevens en informatie over de organisatie en werkwijze is afgerond. Voor deze categorieën geldt sinds 1 november 2024 de wettelijk verplichting om deze informatie actief te publiceren. Daarnaast hebben we de voorbereidingen getroffen voor het actief publiceren van Woo verzoeken en besluiten per 1 januari 2025.

In het afgelopen jaar hebben we 42 Woo verzoeken ontvangen. Dit is een verdubbeling ten opzichte van het voorgaande jaar.

De samenwerking met partners draagt bij aan het realiseren van onze gemeentelijke doelen op regionaal, provinciaal en landelijk niveau

Een van de onderwerpen waar we ons nadrukkelijk voor in zetten is het aandacht vragen voor de ongelijkheid tussen de afhandeling van schade ontstaan door gaswinning uit het Groningenveld door het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG), en de afhandeling van schade door gaswinning kleine velden en zoutwinning door de Commissie Mijnbouwschade. Dat doen we onder andere door werkbezoeken te organiseren voor bijvoorbeeld Tweede Kamerleden, en de Commissaris van de Koning, informele contacten te onderhouden en een brief te sturen naar de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG). Deze brief is ook onder de aandacht gebracht van de Tweede Kamer. Ook hebben we meegewerkt aan informatieavonden georganiseerd door het IMG en het Groninger Gasberaad over de nieuwe aanpak afhandeling schade die is ontstaan als gevolg van gaswinning Groningenveld. Verder hebben we in het kader van de aankomende evaluatie van de Commissie

Mijnbouwschade onze ervaringen over de schadeafhandeling door de Commissie gedeeld met het ministerie Klimaat en Groene Groei.

Een tweede belangrijk onderwerp waar we veel tijd en aandacht aan hebben besteed is de uitwerking van het compensatieplan Nij Begun. In dit kader is onder andere de uitgangspuntennotitie De Agenda van Noord-Drenthe vastgesteld en hebben we inbreng geleverd aan de uitwerking van de doelen van de Sociale Agenda en de concept-doelen van de Economische Agenda. Is gewerkt aan een subsidieregeling waarmee alle inwoners in Groningen en Noord-Drenthe subsidie kunnen aanvragen voor het isoleren van hun woning tot de isolatiestandaard (maatregel 29). En zijn we toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling Nij Begun.

We behalen in 80% van de gevallen onze servicenormen

We willen dat onze dienstverlening persoonlijk, betrouwbaar, professioneel, duidelijk, adequaat en praktisch is. Met servicenormen geven we concreet invulling over de wijze waarop we dat willen doen. In het afgelopen jaar zijn we gestart met het herijken van onze servicenormen.

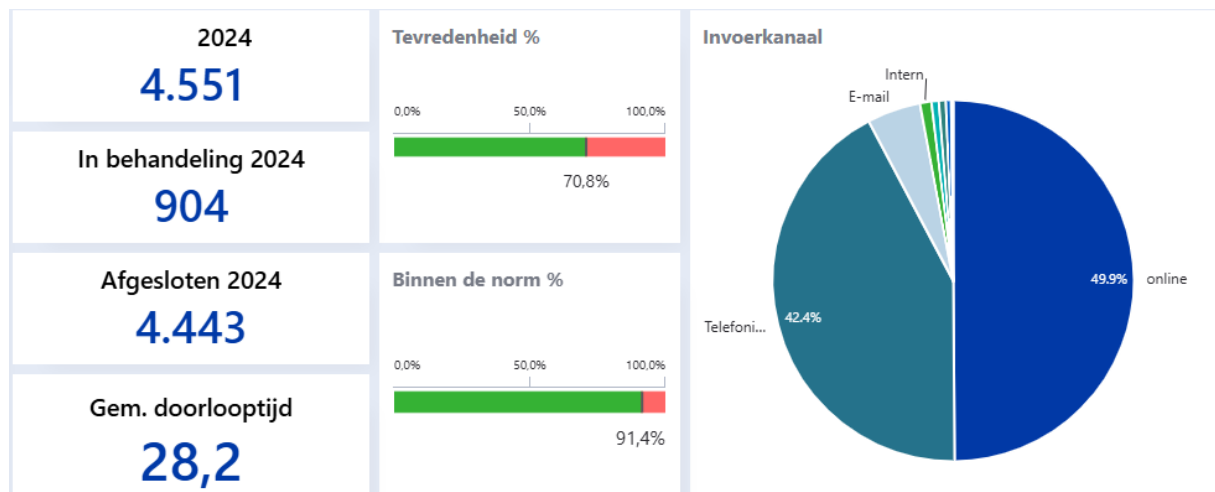
In samenspraak met inwoners hebben we het opstellen van nieuwe servicenormen opgepakt, die passen bij onze dienstverleningsvisie. De inbreng van inwoners nemen we mee in de definitieve vaststelling van de Servicenormen. Hieronder een weergave wat inwoners het belangrijkste vinden bij onze servicebeloften.

Vanuit de enquête kwam ook naar voren wat inwoners het meest belangrijk vonden bij een melding of verzoek. Het belangrijkste wordt gevonden dat inwoners weten wat ze kunnen verwachten na hun melding.

Vanuit het programma Dienstverlening zetten we in op continue monitoring en leren en verbeteren. Een praktisch voorbeeld waar we in 2024 mee aan de slag zijn gegaan is het continue feedback vragen over de ervaringen van inwoners bij de applicatie voor de Meldingen Openbare Ruimte. We vragen de inwoners die de applicatie hebben gebruikt, naar hun ervaringen. Deze feedback gebruiken we om werkwijzen, processen en benaderwijzen aan te passen, zodat we onze dienstverlening hiermee verbeteren. In onderstaand schema zijn de eerste ervaringen vanuit 2024 gevisualiseerd.

Onze inwoners ervaren onze dienstverlening als persoonlijk, toegankelijk en duidelijk

Dienstverlening aan onze inwoners is één van onze kernactiviteiten. Iedere dag zetten we ons hiervoor in. Tal van dingen gaan goed, maar er is uiteraard ook ruimte voor verbetering. In het programma dienstverlening zijn in het afgelopen jaar verschillende activiteiten uitgevoerd om dienstverlening verder te verbeteren. Een belangrijke mijlpaal was uiteraard de lancering van de applicatie Signalen. Door middel van de uitvoering van klantreizen ‘aanvraag omgevingsvergunning’ en ‘gehandicaptenparkeerkaart’ hebben we het proces in beeld gebracht en een actieplan opgesteld om verbeteringen door te voeren. Ten behoeve van een verbeterde bereikbaarheid is er geïnvesteerd in formatie, een verbeterde en stabiele telefooncentrale en de opleiding van medewerkers.

De gemeente Aa en Hunze staat in 2026 in de top 20 van de ranglijst van veilige gemeenten

Onze gemeente scoort goed als het gaat om het zijn van een veilige gemeente. Zo is sinds 2018 het laagst aantal geregistreerde misdrijven genoteerd in het afgelopen jaar. Ook als we kijken naar het onveiligheidsgevoel, dan scoort Aa en Hunze erg goed. Landelijk gezien is 100 het uitgangspunt. Aa en Hunze scoort een onveiligheidsgevoel van 89 (vergelijkbaar met Borger-Odoorn).

De uitdagingen waar we op moeten inzetten om een veilige gemeente te zijn en te blijven vragen continue inzet. De strategische doelen waar de komende jaren op inzetten, hebben we vastgelegd in het Integraal Veiligheidsbeleid 2024-2027 en de Uitvoerings- en Handhaving Strategie 2024-2027.

Het tegengaan van ondermijning is één van de belangrijke onderwerpen. We volgen hierin de Drents Aanpak Ondermijning. Vanuit het onderzoek naar de wijze waarop woonoverlast wordt opgepakt hebben we een aantal aanbevelingen opgepakt. En het AVE-model (aanpak voorkomen escalatie) is samen met de samenwerkende partijen geëvalueerd.

Verder zien we dat het dreigingsbeeld in Nederland, en dus ook in Aa en Hunze, is veranderd. Om onze digitale weerbaarheid hierin te versterken heeft een cybercrisisoefening plaatsgevonden. Daarnaast is begonnen met de actualisatie van gemeentelijke processen rondom mogelijke rampen, zodat we beschikken over volledige en deskundige rampenstaf.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.10.1 De samenleving is betrokken bij gemeentelijke vraagstukken en het zelf organiserend vermogen is toegenomen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.10.1.03 Verantwoordelijkheid nemen in de opvang van vluchtelingen.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In Aa en Hunze vangen we op twee locaties vluchtelingen op. De opvanglocatie in Papenvoort voor ontheemden uit Oekraïne is uitgebreid. Medio december 2024 is de laatste verbouwing afgerond en beschikt de locatie over maximaal 430 bedden.

De opvanglocatie De Biester is uitgebreid naar 87 bedden. We hebben deze locatie in 2024 aangekocht om de opvang, voor zolang dat nodig is, te kunnen continueren. Bovendien is een aantal verbeteringen aangebracht op deze locatie. Zo maakt de installatie van keukens het mogelijk dat de bewoners hun eigen maaltijden bereiden.

Verder is er in Drents verband een bod gedaan in het kader van de Spreidingswet, dat door de minister is geaccepteerd. Dit vergt van onze gemeente geen extra inzet.

1.10.1.04 Vergroten betrokkenheid van inwoners bij het gemeentelijke beleid door de raad.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In het afgelopen jaar is het vergaderen op locatie voortgezet, voortbouwend op de werkwijze die na het najaar van 2023 weer werd opgepakt. In 2024 is er drie keer op locatie vergaderd. Dit was bij de Buitendienst van de gemeente, in het Bezoekerscentrum Huis van de Drentsche Aa en in de bibliotheek van Gieten. Deze bijeenkomsten zorgden voor een frisse dynamiek in de vergaderingen. In 2025 zal het vergaderen op locatie worden geëvalueerd.

Voor de Spieleriek geldt dat de inwoners er een briefje in kunnen slaan met daarop hun wensen en verlangens ten aanzien van de gemeente. De Spieleriek stond van 19 tot en met 26 januari in Ekehaar, gevolgd door een inwonersavond op 7 februari in Amen. Van 8 tot en met 18 maart stond de Spieleriek in Spijkerboor, met een inwonersavond op 27 maart in Eexterveen.

Na deze periodes vond een evaluatie plaats, uitgevoerd door een stagiaire van de griffie. De resultaten van deze evaluatie werden voor de zomer van 2024 gepresenteerd aan de raad. Op basis van de uitkomsten besloot de raad om de Spieleriek in 2024 nog één keer en in 2025 nog twee keer in te zetten. Van 6 tot en met 20 december 2024 stond de Spieleriek in Schipborg.

In overleg met de Jongerenraad stelde de begeleidingscommissie een Verordening op de Jongerenraad op, die op 3 oktober 2024 door de gemeenteraad werd vastgesteld. Hiermee zijn de taken, bevoegdheden en financiën van de Jongerenraad officieel vastgelegd, waardoor hun positie binnen de gemeente duurzaam is geborgd.

Op 21 november 2024 vond de werkconferentie over bestaanszekerheid in Aa en Hunze plaats.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.10.2 Een transparante overheid die laat zien wat ze doet en hoe ze werkt.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.10.2.01 Uitvoering geven aan de Wet Open Overheid (WOO), de wet elektronische publicaties en de wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In het kader van de Wet open overheid (Woo) hebben we in het afgelopen jaar een aantal stappen gezet. Met de vaststelling van het implementatieplan zijn de uitgangspunten en kaders voor de implementatie van de Woo bepaald voor Aa en Hunze. De actieve openbaarmaking van onder andere de categorieën bereikbaarheidsgegevens en informatie over de organisatie en werkwijze is afgerond. Voor deze categorieën geldt sinds 1 november 2024 de wettelijk verplichting deze informatie actief te publiceren. Aan deze wettelijke verplichting voldoen we. Daarnaast zijn de volgende punten opgepakt:

- de aanbesteding van een anonimiseringstool.
- voorbereiden van de actieve publicatie van Woo verzoeken en besluiten per 1 januari 2025
- het verbeteren van de kwaliteit en het proces van subsidieverlening (ter voorbereiding op actieve publicatie)

In 2024 hebben we 42 Woo verzoeken ontvangen. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2023. Van deze verzoeken zijn er:

- toegekend: 22
- afgewezen: 9
- afgebroken: 3
- in behandeling: 8

Een aantal is ingediend uit onderzoeks- of journalistieke redenen, maar het overgrote deel komt van inwoners die al met ons verwickeld zijn in een procedure.

De Woo-verzoeken die zijn afgebroken, zijn als informatieverzoek afgehandeld. In deze gevallen kon, op verzoek van de indieners, worden volstaan met het toesturen van het dossier en zijn er geen gegevens openbaar gemaakt.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.10.3 De samenwerking met partners draagt bij aan het realiseren van onze gemeentelijke doelen op regionaal, provinciaal en landelijk niveau.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.10.3.01 Het actief volgen van het proces rondom mijnbouwactiviteiten.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In 2024 hebben we op diverse manieren aandacht gevraagd voor de ongelijkheid in de afhandeling van schade door gaswinning uit het Groningenveld, uitgevoerd door het Instituut Mijnbouwschade

Groningen (IMG), en de schadeafhandeling door de Commissie Mijnbouwschade, die verantwoordelijk is voor schade door gaswinning uit kleine velden en zoutwinning.

Naar aanleiding van de werkwijze van de Commissie Mijnbouwschade, met name na de bevingen in de omgeving van Ekehaar, hebben we een brief gestuurd aan de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG). Daarnaast hebben we dit probleem actief onder de aandacht gebracht bij zowel het ministerie van KGG als de Tweede Kamer.

Ook hebben we meegewerkt aan informatieavonden die zijn georganiseerd door het IMG en het Groninger Gasberaad. Deze avonden gingen over de nieuwe aanpak voor de afhandeling van schade door gaswinning uit het Groningenveld.

Tot slot onderhouden we veel informele contacten hierover en organiseerden we diverse werkbezoeken voor Tweede Kamerleden en de Commissaris van de Koning mevrouw Klijnsma.

[1.10.3.02 Vorm en inhoud geven aan het compensatieplan gaswinning.](#)

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In 2024 hebben we, in samenwerking met het Rijk, de gemeenten van Groningen en Noord-Drenthe, de provincie en de waterschappen, verdere uitvoering gegeven aan Nij Begun. Als gemeenten van Noord-Drenthe (Aa en Hunze, Tynaarlo en Noordenveld) hebben we zowel bestuurlijk als operationeel actief deelgenomen aan de verschillende agenda's binnen deze samenwerking.

In het kader van de verduurzamingsaanpak (maatregel 29 uit Nij Begun) hebben het Rijk en de regio gezamenlijk gewerkt aan een subsidieregeling. Hiermee kunnen alle inwoners van Groningen en Noord-Drenthe subsidie aanvragen om hun woning te isoleren tot de isolatiestandaard.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk hebben wij bijgedragen aan de uitwerking van de doelen van de Sociale Agenda en de conceptdoelen van de Economische Agenda. Dit hebben we gedaan door deel te nemen aan en het organiseren van bijeenkomsten met raadsleden, bestuurders en ambtenaren.

Wij hebben in samenwerking met de gemeente Tynaarlo en Noorden een uitgangspuntennotitie Noord-Drenthe - De Agenda van Noord-Drenthe, vastgesteld. Hierin staan de doelen en ambities die wij als Noord-Drenthe de komende jaren willen realiseren voor onze inwoners en ter versterking van onze economie. Deze notitie dient tevens als inbreng vanuit Noord-Drenthe voor gesprekken en overleggen met de kwartiermakers van de Sociale- en Economische Agenda.

Om inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties te betrekken bij de uitwerking van de geformuleerde doelen uit de uitgangspuntennotitie, hebben we een notitie over participatie en communicatie opgesteld.

In het voorjaar van 2024 hebben wij gereageerd op de notitie van het Rijk over de hoofdlijnen uitwerking Staat van Groningen in de Groningenwet. Verder hebben we een consultatiereactie ingediend op het wetsvoorstel "wijziging van de Tijdelijke wet Groningen en de Mijnbouwwet in verband met de uitvoering van diverse maatregelen uit de kabinetsreactie op het rapport van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen".

Om onderlinge samenwerking tussen raden en staten ten aanzien van de implementatie van Nij Begun te bevorderen zijn we in het najaar van 2024 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling ter bevordering democratische verankering raden en staten bij implementatie en uitvoering Nij Begun.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.20.1 In 2026 behalen we in 80% van de gevallen onze servicenormen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.20.1.01 We houden onze servicenormen continu onder de aandacht.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Meldingen openbare ruimte

Per 1 januari 2024 is de gemeente Aa en Hunze gestart met een vernieuwde werkwijze voor het afhandelen van meldingen over de openbare ruimte. Inwoners kunnen meldingen eenvoudig online of telefonisch doorgeven. In totaal zijn er in 2024 ruim 4.500 meldingen ontvangen en verwerkt, waarvan 25% van de melders feedback gaf over de afhandeling. De gemiddelde tevredenheid is gestegen naar 70%, wat een duidelijke verbetering is.

De stijging in klanttevredenheid is het resultaat van de volgende factoren:

- De nieuwe werkwijze is efficiënter en zorgt voor snellere en betere afhandeling van meldingen.
- Inwoners ervaren meer gemak en transparantie in de communicatie over hun meldingen.
- Technologische en organisatorische verbeteringen hebben de dienstverlening verder geoptimaliseerd.

Ondanks de positieve trend is er nog ruimte voor verbetering. Ongeveer 30% van de inwoners is nog niet tevreden, vooral vanwege aandachtspunten in de communicatie tussen inwoner en gemeente, het tempo van de afhandeling en de inhoudelijke reactie op de meldingen.

Servicenormen

In samenspraak met inwoners hebben we het opstellen van nieuwe servicenormen opgepakt, die passen bij onze dienstverleningsvisie: persoonlijk, betrouwbaar, professioneel, duidelijk, adequaat en praktisch. De servicenormen stellen dat inwoners binnen drie werkdagen een reactie mogen verwachten, waarbij wettelijke termijnen als basis gelden. Het vaststellen en implementeren van deze servicenormen vormt een belangrijke stap naar transparante en klantgerichte dienstverlening. De uitdaging ligt in de haalbaarheid bij complexe verzoeken en piekbelasting. Door monitoring, interne procesverbetering en duidelijke communicatie willen we deze servicenormen waarborgen.

Klantreizen

Om beter inzicht te krijgen in de ervaring van inwoners, hebben we twee klantreizen geanalyseerd: de aanvraag voor een gehandicaptenparkeerkaart en een omgevingsvergunning. Op basis van deze klantreizen zijn persona's opgesteld en hebben we waardevolle inzichten verkregen. In de context van gemeentelijke dienstverlening is een persona een fictief profiel van een typische inwoner of gebruiker die gebruikmaakt van een specifieke dienst of proces. Het wordt gebaseerd op verzamelde gegevens en inzichten over echte inwoners om de behoeften, wensen, gedragingen en problemen van een bepaalde groep gebruikers beter te begrijpen. Het helpt om de dienstverlening beter af te stemmen op hun specifieke behoeften. Uit de analyses blijkt o.a. dat heldere communicatie, snelheid van afhandeling en een vast aanspreekpunt van groot belang zijn voor de klanttevredenheid. Deze inzichten worden meegenomen in de herinrichting van de processen. Concrete aandachtspunten zijn onder andere:

- Betere communicatie over wachttijden, processtappen en vereisten.
- Efficiëntere afhandeling door optimalisatie van procedures en kortere doorlooptijden.

- Persoonlijke service, waarbij inwoners een vast aanspreekpunt krijgen om de dienstverlening toegankelijker en betrouwbaarder te maken.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.20.2 Onze inwoners ervaren onze dienstverlening als persoonlijk, toegankelijk en duidelijk.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.20.2.01 We halen actief informatie op om onze dienstverlening door te ontwikkelen.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet om onze gemeentelijke dienstverlening te verbeteren en beter af te stemmen op de behoeften en verwachtingen van inwoners en ondernemers. Door structurele aanpassingen en gerichte investeringen hebben we concrete verbeteringen gerealiseerd op het gebied van bereikbaarheid, digitale dienstverlening, meldingen openbare ruimte en servicenormen.

Telefonische bereikbaarheid

Om de telefonische bereikbaarheid te verbeteren, hebben we extra medewerkers aangesteld, geïnvesteerd in een stabiele telefooncentrale en onze terugbelafspraken aangescherpt. Dit heeft geleid tot een merkbare daling van herhaalde terugbelverzoeken en een betere telefonische service. Monitoring en data-analyse blijven cruciaal om deze verbeteringen vast te houden en waar nodig bij te sturen.

Servicecentrum en digitale dienstverlening

We hebben voorbereidingen getroffen voor de inrichting van een servicecentrum, waarbij de rollen en verantwoordelijkheden van medewerkers zijn uitgewerkt en de samenwerking met andere teams is verbeterd. Daarnaast hebben we fors ingezet op digitale dienstverlening als volwaardig kanaal, zodat inwoners en ondernemers op elk gewenst moment gebruik kunnen maken van gemeentelijke diensten. De uitdaging blijft het vinden van een goede balans tussen digitale en persoonlijke service, zodat we alle inwoners optimaal bedienen.

Week van de dienstverlening

Om de kwaliteit van onze dienstverlening organisatiebreed te verbeteren, hebben we in 2024 de Week van de Dienstverlening georganiseerd. Dit interne initiatief heeft medewerkers geholpen om klantgerichtheid nog beter in de praktijk te brengen en heeft bijgedragen aan een verhoogd bewustzijn en betere samenwerking tussen afdelingen. Tijdens deze week zijn concrete verbeterpunten geïdentificeerd die bijdragen aan een efficiëntere en klantvriendelijkere dienstverlening. Om deze verbeteringen blijvend te verankeren, zullen we de opgedane inzichten structureel opvolgen en vertalen naar concrete verbeteracties in de werkprocessen.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.30.1 De gemeente Aa en Hunze staat in 2026 in de top 20 van de ranglijst van veilige gemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.30.1.01 In de aanpak van ondermijning ligt de focus op zorgfraude, drugs, veilig buitengebied en mensenhandel.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Met de vaststelling van de Drentse Aanpak Ondermijning (DAO) hebben de 12 Drentse gemeenten duidelijk aangegeven waar ze in 2026 willen staan op het gebied van het voorkomen en aanpakken van ondermijning. Het DAO bevat onder andere het opstellen van een gezamenlijk BIBOB-beleid. Dit gemeenschappelijke beleid is in november 2024 beschikbaar gekomen, maar moet op lokaal niveau nog worden vastgesteld en geïmplementeerd.

In het afgelopen jaar zijn er verschillende signalen met betrekking tot ondermijning samen met de politie en het RIEC opgepakt. Meldingen via Meld Misdaad Anoniem worden snel opgevolgd. Dit heeft geleid tot de inbeslagname van illegaal vuurwerk, onder andere in samenwerking met de politie.

In de Week van de Ondernemer is een Workshop Veilig Ondernemen georganiseerd in samenwerking met het Platform Veilig Ondernemen. Daarbij is onder andere aandacht geweest voor vragen als wat afpersing, fraude en andere misdaad met een bedrijf doet en of het ook ieders bedrijf kan overkomen. Experts hebben de deelnemers meegenomen in de vraag hoe ondermijning voorkomen kan worden.

De gemeente is samen met politie en Omgevingsdienst Drenthe in het buitengebied 'De Boer op' geweest. Diverse adressen zijn bezocht en er is met bewoners op een laagdrempelige wijze gesproken over (signalen van) ondermijning. Daarbij is ook een informatiepakket achtergelaten.

Naar aanleiding van het onderzoek naar drugsgebruik onder jongeren is in samenwerking met Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) ingezet op een integrale aanpak. Dit doen we aan de hand van vier pijlers:

1. Voorlichting en educatie
2. Signalering, advies & ondersteuning
3. Fysieke en sociale omgeving
4. Regelgeving & handhaving

Verder hebben we een webinar van het Trimbos instituut gevolgd over alcohol, drugs & roken in gemeentelijk preventiebeleid, hebben we vaker contact met het Nassau College in Gieten en zetten we in op uitbreiding van voorlichting en preventie.

Het buitengebied is kwetsbaar voor ondermijning als het gaat om onder andere het misbruiken van leegstaande gebouwen. Goede voorlichting ter voorkoming daarvan is dan ook zeer belangrijk. In Gieten zijn er op uitnodiging twee voorlichtingsbijeenkomsten gehouden samen met de politie voor leden van de Landbouwvereniging Gieten-Bonnen en de Gieter Heeren.

Het veiligheidsplan voor het Gasselternveld is samen met politie, brandweer en Staatsbosbeheer beoefend. De aandachtspunten die uit deze oefening naar voren kwamen, worden verwerkt in het veiligheidsplan voor 2025.

De politie controleert regelmatig op snelheid in de gemeente. De resultaten worden iedere maand in de Schakel gepubliceerd.

1.30.1.02 Handhaving permanente bewoning op recreatieverblijven op vakantieparken.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De handhaving op permanente bewoning van recreatieverblijven heeft op verschillende parken plaatsgevonden. Met het oog op handhaven op een menselijke maat, hebben we ingezet op de begeleiding van mensen die te maken hebben met complexe sociale problematiek. Dit doen we in nauwe samenwerking met verschillende ketenpartners.

Om de woningnood in Nederland te verlagen is minister Keijzer via een motie gevraagd om met een landelijke regeling te komen, zodat permanent wonen in een recreatieverblijf mogelijk wordt. De minister heeft aangegeven hieraan mee te willen werken door een instructieregel op te nemen in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving. Vooruitlopend daarop heeft de minister alle gemeenten verzocht voorlopig niet handhavend op te treden op permanente bewoning van recreatieverblijven van voor 16 mei 2024.

1.30.1.03 Ontwikkelen beleid dat bijdraagt aan een veilig Aa en Hunze.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Op 23 mei heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsbeleid 2024-2027 vastgesteld. Hierin zijn de strategische doelen op het gebied van veiligheid verwerkt. Het tegengaan van ondermijning is één van deze doelen, vandaar dat ook de criteria uit de Drentse Aanpak Ondermijning zijn opgenomen. Voorbeelden van deze criteria zijn het actualiseren van het Bibobbeleid en het Damoclesbeleid. Inmiddels is het gemeenschappelijke Bibob-beleid beschikbaar gekomen, dat nog lokaal moet worden vastgesteld en geïmplementeerd.

Op basis van het interne onderzoek naar de aanpak van Woonoverlast binnen de gemeente Aa en Hunze is een aantal stappen gezet. Zo is het proces tot het komen van beleid vrijwel afgerond en het concept beleid wordt begin 2025 ter besluitvorming aan het college voorgelegd. Daarnaast verbeteren we ons registratiesysteem voor meldingen. Door een uniforme aanpak en wijze van registreren verbeteren we de noodzakelijke dossiervorming.

Het Radicaliseringsbeleid is regionaal (NCTV (Nationale Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid), OM, politie, gemeente) opgesteld. De gemeente participeert al in de periodieke CTER (contraterrorisme, extremisme en radicalisering)-overleggen. De lokale invulling vindt begin 2025 plaats.

1.30.1.04 Doorontwikkeling Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) model.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Het AVE-model is samen met de betrokken partijen geëvalueerd. Uit de evaluatie bleek duidelijk dat er sprake is van korte lijnen en dat de samenwerkende partijen goed met elkaar in contact staan. Men weet elkaar te vinden, en er vindt onderlinge afstemming plaats wanneer casuïstiek moet worden opgeschaald. Onze kracht ligt in samenwerking.

De GGD heeft het initiatief genomen om gemeentelijke regisseurs met elkaar in contact te brengen, zodat zij kennis en ervaring kunnen delen met als doel van elkaar te leren. Dit gebeurt in periodieke bijeenkomsten.

Elke complexe casus is maatwerk en vraagt om een brede aanpak. Concreet merken we dat door nauwe samenwerking van netwerkpartners escalatie vaak kan worden voorkomen. In het afgelopen jaar zijn ongeveer 12 dossiers afgehandeld.

Kortom, we hebben het AVE-model omarmd en blijven ons inzetten om escalatie zoveel mogelijk te voorkomen.

1.30.1.05 Opstellen Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (U&H Strategie)

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De Uitvoerings- en Handhaving Strategie voor de periode 2024-2027 is 18 juni 2024 vastgesteld door het college en ter kennisgeving aan de raad gezonden. Deze Uitvoerings- en Handhaving Strategie beschrijft de prioriteiten, doelen en gebruikte instrumenten m.b.t. vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het document vormt daarmee ook de basis voor het VHT-jaarprogramma en VTH-jaarverslag.

Gerealiseerde baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024
Lasten				
0.1 Bestuur	1.642	1.428	1.988	2.848
0.2 Burgerzaken	805	796	913	997
0.4 Overhead	0	0	58	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.877	1.798	2.002	1.981
1.2 Openbare orde en veiligheid	491	461	451	459
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.050	742	9.039	7.855
8.1 Ruimte en leefomgeving	37	0	0	206
Totaal Lasten	12.902	5.225	14.451	14.346
Baten				
0.1 Bestuur	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	371	362	399	620
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	5	5	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	1	8	9	2
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.440	701	12.101	12.732
8.1 Ruimte en leefomgeving	37	0	0	987
Totaal Baten	9.849	1.076	12.513	14.341
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	2.355	18	157	77
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	3.063	0	0	3.100
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	3.100	0
Totaal Stortingen	3.063	0	3.100	3.100
Gerealiseerd resultaat	-3.760	-4.131	-4.880	-3.028

Pijler 2 Samen Leven

Korte omschrijving

Deze pijler gaat over hoe onze inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deelnemen aan de samenleving. Zoals verwoord in onze visie op het sociaal domein “Samen maak je de route” zijn onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Als dit niet lukt zorgen wij voor ondersteuning, zoals hulp bij opvoeding van kinderen en jeugd, het vinden van werk, verstrekken van inkomensondersteuning en schuldhulpverlening, vrijwilligerswerk en preventie in gezondheid zoals Jongeren op gezond gewicht.

Onze strategie is vooral te investeren in de samenredzaamheid van inwoners en lichte ondersteuning te bieden daar waar nodig.

Terugblik 2024- Wat hebben we gedaan

In het afgelopen jaar hebben we op verschillende onderdelen stappen gezet. Voordat we en specifieke toelichting geven op de uitvoering van de activiteiten uit de begroting 2024, lichten we er een aantal ontwikkelingen uit, dat heeft bijgedragen aan het bereiken van onze ambities.

Alle inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig wonen

Zorgen dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen vraagt inzet op verschillende terreinen en op verschillende manieren. Het gaat bijvoorbeeld om het organiseren van laagdrempelige ondersteuning dicht bij huis, om versterken van netwerken van inwoners en om voorlichting en preventie. Op verschillende manieren hebben we ons ingezet om bij te dragen aan dit doel. Zo is onder andere de inzet van laagdrempelige ondersteuning in dorpen met inzet van de dorpscoördinatoren en buurtwerkers uitgebreid. Is er ter ondersteuning van mantelzorgers een app gelanceerd waar zij tips en informatie kunnen vinden. Zijn er verschillende voorlichtingsbijeenkomsten in de dorpskernen georganiseerd in het kader van vitaal ouder worden. En is Welzijn op recept gestart bij de huisartsenpraktijk in Annen. Een ketenaanpak waarbij nauw wordt samengewerkt tussen de huisarts en Impuls. Tot slot zijn de eerste subsidies verstrekt voor onderhoud AED's en reanimatietrainingen.

Elk kind groeit gezond en veilig op en kan zich optimaal ontwikkelen tot zelfstandige volwassene

We gunnen ieder kind dat het gezond en veilig op kan groeien. Om dit te kunnen bereiken is een goede samenwerking tussen organisaties in het voorliggend veld, onderwijs, zorg en overheid van groot belang. Om deze samenwerking te bevorderen en te ontwikkelen is in het afgelopen jaar onder andere het Schakelteam gestart. Hierin werken we samen met de schoolbesturen, Attenta, Impuls en kinderopvangorganisaties samen aan het verbeteren van de doorgaande lijn van onderwijs-zorg-welzijn-thuis en de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. En we hebben bijgedragen aan onderwijs- zorgarrangementen voor kinderen die (dreigen) uit te vallen op school. Ook hebben we uitvoering gegeven aan de JOGG – aanpak (Jongeren op Gezond Gewicht). Zo hebben we in 2024 bijvoorbeeld gesprekken gevoerd met jongeren op het Nassaucollege over Mentale gezondheid en zijn er twee gezonde kantines bijgekomen.

Elke inwoner is zoveel mogelijk financieel redzaam

Een financiële steun in de rug voor degene die het nodig heeft en ondersteuning om de juiste financiële keuzes te maken nu of in de toekomst. Daar zetten we ons voor in. Zo hebben we samen met partners van het armoedepact ingezet op het beter leren kennen van elkaar en de onderlinge doorverwijzing. En was er, om te zorgen dat iedereen mee kan doen aan sport- en cultuuractiviteiten, ook in 2024 het Volwassenenfonds beschikbaar. Naast het Jeugdfonds Sport en Cultuur voor kinderen. Een belangrijke mijlpaal in 2024 was ook het vaststellen van het nieuwe armoedebeleid, waarmee de koers voor de toekomst is vastgelegd. Het opstellen van dit beleid hebben we samen met onze partners uit het armoedepact en inwoners gedaan.

Alle inwoners kunnen zo zelfstandig mogelijk meedoen aan de samenleving

Zorgen dat iedereen zo zelfstandig mogelijk mee kan doen aan de samenleving vraagt soms maatwerk en een persoonlijke aanpak. Met de in 2024 vastgestelde nieuwe kadernota Inkomen,

ontwikkeling en werk 2025-2028 bieden we hier ruimte voor. De nadruk ligt op de ontwikkeling van inwoners in plaats van de snelste route naar betaald werk. Is betaald werk niet mogelijk, dan is de inzet gericht op een zinvolle daginvulling. Ook bij inburgering hebben we in het afgelopen jaar ingezet op maatwerk. Inburgeren is meer dan alleen het leren van de Nederlandse taal en het volgen van een cursus over de Nederlandse maatschappij. Vrijwilligers hebben mensen geholpen zich thuis te voelen tijdens het inburgeringsproces, er zijn fietslessen verzorgd en mensen konden meedoen aan een training gericht op mentale gezondheidsproblemen. Allemaal activiteiten die mensen kunnen helpen zelfstandig mee te kunnen doen aan de samenleving.

Het verkleinen van gezondheidsachterstanden van volwassenen

Met een brede aanpak werken we aan het stimuleren van een goede gezondheid van volwassenen en het verkleinen van gezondheidsachterstanden. Zo hebben we bijvoorbeeld sportverenigingen ondersteund bij het opzetten van beweegaanbod voor mensen met een beperking of met gezondheidsproblemen. We zijn in Gasselternijveen en Gasselternijveenschemond gestart met de dorpsaanpak positieve gezondheid. Inwoners bepalen bij deze aanpak zelf met welke thema's ze aan de slag willen.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.1 Alle inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig wonen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.1.01 De ondersteuning van mantelzorgers te versterken.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Op verzoek van de gemeenteraad is er onderzoek gedaan naar een kleinschalig zorghotel. Het onderzoek is afgerond. Gebleken is dat Noord-Nederland geen zorghotels heeft. Als gemeente zien we geen mogelijkheden dit te realiseren. Wel zetten we in op betere respijtzorg, logeerszorg en regionale samenwerking op dit vlak. In NMD verband is dit opgestart met het oog op nieuwe inkoop van respijtzorg in 2026.

Mantelzorgers weten steeds beter waar ze terecht kunnen voor ondersteuning. Het aantal geregistreerde mantelzorgers is gestegen van 474 naar 516. Zij hebben de verhoogde mantelzorgwaardering ontvangen. Voor mantelzorgers is er sinds juni een app beschikbaar met persoonlijke tips en informatie. De verwachting is dat hiermee ook andere groepen bereikt worden bijvoorbeeld jongere mantelzorgers.

Steun krijgen mantelzorgers ook in de vorm van lotgenotengroepen, zoals bijvoorbeeld voor partners van mensen met dementie.

Tot slot is er een podcastserie gemaakt waarin mantelzorgers en mantelzorgondersteuners in gesprek gaan over hun ervaringen.

2.10.1.02 Uitrol laagdrempelige ondersteuning dorpen.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Uit de evaluatie is gebleken dat de dorpsondersteuner in een groeiende behoefte voorziet. Dit is vooral een gevolg van de groei van het aantal kwetsbare inwoners dat langer zelfstandig woont. Inmiddels is er een dorpscoördinator in Gasselternijveen en Gasselternijveenschemond gekomen. Daarnaast hebben buurtwerkers inwoners ondersteund bij initiatieven. Bijvoorbeeld bij het omvormen

van koffieochtenden naar huiskamers die beter kunnen voorzien in de behoefte van kwetsbare inwoners.

2.10.1.04 Voorbereiden op de oude dag en stimuleren vitaal ouder worden

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Vanuit het project Vitaal Aa en Hunze zijn meerdere bijeenkomsten in diverse dorpskernen georganiseerd. Afgelopen jaar hebben wij ons hierbij gericht op de thema's 'De Dood Uit De Pot' en 'mondzorg'. Vooral 'De Dood Uit De Pot' was een groot succes. In Annen, Gasselternijveen en Gieten kwamen hier tussen de 50 en 100 inwoners per avond op af. Komend jaar zullen de thema's van Vitaal Aa en Hunze verder worden uitgebreid.

2.10.1.05 Voorbereiding inkoop Wmo

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De nieuwe contracten hebben geleid tot een beperkte toename van de kosten. Net als voorgaande jaren hebben we echter te maken met een aanzienlijk tekort op het onderdeel Hulp bij het Huishouden (HH). Dit tekort is, naast vergrijzing vooral het gevolg van de enorme toename sinds de invoering van het abonnementstarief in 2020. De invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage is opnieuw uitgesteld en de geplande ingangsdatum is nu 1 januari 2027.

Daarnaast zijn er voorbereidingen getroffen voor de inkooptrajecten van de overige Wmo-onderdelen. De nieuwe contracten zullen per 1 januari 2026 ingaan.

2.10.1.06 Decentralisatie beschermd wonen

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Vanaf 1 januari 2024 voert Attenta alle toegangstaken uit voor de meldingen Beschermd wonen (BW). Het aantal meldingen is dit jaar toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit heeft gezorgd voor een toename in de werkdruk van Attenta. De gemeente heeft Attenta een extra vergoeding toegekend om deze toename op te kunnen vangen. Dit is verrekend met het overschot BW vanuit Centrumgemeente Assen.

De invoering voor de wet woonplaatsbeginsel is opnieuw uitgesteld naar 1 januari 2026.

2.10.1.07 Coalitie Eén tegen eenzaamheid

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Er waren weer diverse activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden die tot stand kwamen door samenwerking tussen gemeente, vrijwilligers, welzijn, sport, cultuur en zorg. Voorbeelden van activiteiten en inzet waren het integratiecafé, Week van de Ontmoeting, Jongerenfestival, Welzijn op Recept, Maatjesproject, jongerenwerk en buurtwerk. Er was extra aandacht voor het bekendmaken van de activiteiten die werden georganiseerd.

2.10.1.08 Woonzorgtafel

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De integrale werkgroep ouderenzorg is uitgegroeid tot een breed overleg welzijn en zorg en richt zich vooral op de samenwerking met huisartsen in het kader van de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en de Hervormingsagenda Jeugd. Dit heeft ertoe geleid dat de deelname van woningcorporaties en woonzorgcentra zich hier minder voor leent. We onderzoeken een andere vorm van samenwerking.

2.10.1.10 Welzijn op recept

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Welzijn op Recept is afgelopen september gestart bij de huisartsenpraktijk in Annen. Er is een goede samenwerking tussen de huisartsenpraktijk en de hieraan gekoppelde welzijnscoach van Impuls. Op basis van de ervaringen in Annen, zal Welzijn op Recept ingevoerd worden in andere huisartsenpraktijken.

2.10.1.11 Valpreventie keten ontwikkelen en uitvoeren

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De samenwerkingsketen is opgezet en de uitvoering is inmiddels gestart. Er wordt informatie verstrekt via de website, flyers en presentaties door Impuls Welzijn, het sociaal team Attenta, sport- en fysiotherapeuten. Daarnaast worden senioren gestimuleerd om fit, krachtig en in balans te blijven, waarbij het beweegaanbod beter bekend is gemaakt. De eerste valpreventiecurssussen zijn al gehouden voor senioren met een matig valrisico, en er worden testjes uitgevoerd om het valrisico van individuen in te schatten.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.2 Elk kind groeit gezond en veilig op en kan zich optimaal ontwikkelen tot zelfstandige volwassene.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.2.01 Hervormingsagenda Jeugd uitvoeren

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Er is gewerkt aan de doelen van de hervormingsagenda. We noemen een aantal:

1. Staat ook al bij vergroten kansengelijkheid.
2. De gemeente heeft bijgedragen aan onderwijs-zorg arrangementen. Met als doel om schooluitval te voorkomen door een collectief aanbod te bieden voor leerlingen met gelijksoortige complexe

hulpvragen.

3. Met partners wordt verkend wat het vormen van 'stevige lokale teams' betekent voor Aa en Hunze. Het college heeft ingestemd met de start van deze verkenning. Op dit moment wordt er verder invulling gegeven aan het proces. Communicatie hierover richting de gemeenteraad zal begin 2025 plaats vinden.

4. De gesloten jeugdhulp wordt gestaag afgebouwd in Noord-Nederland. In plaats daarvan worden er andere vormen ontwikkeld (o.a. kleinere groepen, gezinssetting).

5. Het contracteren van voldoende en kwalitatief goede zorgaanbieders is onderdeel van de aanbestedingsprocedures die lopen of hebben gelopen.

6. De Hervormingsagenda Jeugd verplicht gemeenten om een publiekrechtelijke samenwerking op te richten voor de regionale samenwerking op jeugdhulp, in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. Daarvoor is in de regio een proces gestart dat moet leiden tot een voorstel aan de gemeenteraden in 2025.

7. De twaalf Drentse gemeenten hebben de samenwerking op de inkoop van jeugdzorg voortgezet. Deze samenwerking heeft plaats gevonden binnen de huidige mandaatstructuren. Elke gemeente heeft nog steeds een eigen contract met de zorgaanbieders.

8. Er stappen gezet in het verbeteren van monitoring, door het opzetten van een regionale monitor.

2.10.2.03 Vergroten kansengelijkheid

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In de zomer van 2024 is het Schakelteam uitgebreid met vertegenwoordiging van de kinderopvangorganisaties. Uit de eerste terugblik blijkt dat de samenwerking tussen onderwijs, zorg en welzijn aanzienlijk is versterkt. Door aan een gezamenlijke ambitie te werken, vinden professionals elkaar sneller en wordt de puzzel rondom kinderen en gezinnen beter overzien. Dit resulteert in snellere en integrale hulpverlening en meer creativiteit in financiering en maatwerk. De verwachting is dat dit zorgt voor minder inzet van zwaardere hulpverlening.

2.10.2.07 Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming uitvoeren

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Regionaal is er ingezet op het verbeteren van de kind- en gezinsbeschermingsketen, onder andere door gesprekken met de betrokken aanbieders. Ook lokaal wordt er gewerkt aan het versterken van de samenwerking, met onder andere Veilig Thuis.

2.10.2.08 Voorbereiding Inkoop Jeugdzorg

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In 2024 zijn de volgende aanbestedingsprocedures van start gegaan:

- Begeleiding en dagbesteding;
- Pleegzorg, gezinshuizen en logeren.

2.10.2.09 Preventieketen ontwikkelen en uitvoeren aanpak overgewicht en obesitas bij kinderen

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De ontwikkeling van de preventieketen 'Aanpak overgewicht en obesitas bij kinderen' bevindt zich nog in de verkenningsfase en wordt in 2025 verder opgepakt.

2.10.2.10 Preventieketen Kansrijke Start ontwikkelen en uitvoeren

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

We hebben ons samen met de partners van Kansrijke Start (o.a. verloskundigen, kraamzorg, consultatiebureau, Impuls, Attenta etc.) ingezet voor betere ondersteuning van gezinnen in kwetsbare situaties. Daarbij lag de nadruk op het verbeteren van de samenwerking en een efficiëntere hulpverlening.

Het multidisciplinair overleg is een goed voorbeeld van afspraken en samenwerking op lokaal en provinciaal niveau. Lokale hulpverleners uit het sociaal en medisch domein bespreken tweewekelijks kwetsbare gezinnen, wat leidt tot gerichte en samenhangende hulp. Op provinciaal niveau worden deze overleggen gemonitord om inzicht te krijgen in de behoeften van kwetsbare gezinnen, waardoor signalen beter opgepakt worden en het bereik vergroot.

2.10.2.11 Bevorderen van een goede gezondheid en een gezonde leefomgeving voor onze jeugd.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De JOGG-aanpak richt zich op het bevorderen van bewegen en het aanbieden van gezond voedsel op verschillende locaties zoals scholen, opvang, sportlocaties, supermarkten en dagattracties. Voorbeelden hiervan zijn onder andere Trommel zonder Rommel, de Nijntje Beweegt-peutergym in Anloo, twee gezondere sportkantines en twee nieuwe groene schoolpleinen. Daarnaast is het convenant voor Gezonde Sportevenementen geïntroduceerd, waarmee we rookvrije zones, verantwoord alcoholgebruik en gezondere voeding voor de jeugd stimuleren.

Mentale gezondheid staat hoog op de agenda. Acties in 2024 omvatten gesprekken op het Nassaucollege, activiteiten in de jeugdsoos, het jongerenfestival, jongerenstudio's en de Week van de Ontmoeting. Er is daarnaast extra aandacht besteed via landelijke campagnes en steun voor Stichting 113, waaronder de plaatsing van 21 bankjes die oproepen tot contact en zichtbaarheid.

In Gasselternijveen en Gasselternijveenschemond is de wijkaanpak positieve gezondheid uitgevoerd, waarbij de focus lag op de specifieke behoeften van inwoners, gekoppeld aan leefstijl- en welzijnsthema's.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.3 Elke inwoner is zoveel mogelijk financieel redzaam.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.3.01 Opstellen nota armoedebelaid 2023 e.v.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De gemeenteraad heeft ingestemd met het nieuwe armoedebelaid. Deze is tot stand gekomen in samenwerking met onze partners uit het armoedepact, inwoners en andere belanghebbenden.

Belangrijke speerpunten in het armoedebelaid zijn:

- Preventie
- Besteedbaar inkomen
- Gebruik voorzieningen vergroten
- Alle kinderen kunnen meedoen
- Samenwerken

2.10.3.02 Uitvoering schuldhulpverlening.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Naast professionele en vrijwilligersorganisaties in de preventie en nazorg van schuldhulpverlening, voert de GKB de schuldhulpverlening uit voor de gemeente Aa en Hunze. Met het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling van de GKB hebben wij de intentie om aan te sluiten bij de verzelfstandigde stichting GKB. Daarmee blijven wij de diensten van de GKB de komende jaren afnemen. De verzelfstandiging stond gepland op 1 januari 2025, maar heeft vertraging opgelopen.

2.10.3.03 Inwoners met een smalle beurs kunnen deelnemen aan sport- en culturele activiteiten.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Sinds juni 2023 kunnen inwoners gebruik maken van het Volwassenenfonds. Het aantal aanvragen is sindsdien flink gestegen, van 40 in 2023, naar circa 120 dit jaar. Hierdoor kunnen meer inwoners lid worden van een sportvereniging of bijvoorbeeld muziekles krijgen.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.4 Alle inwoners kunnen zo zelfstandig mogelijk meedoen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.4.01 Samenwerking versterken WPDA en lokale ondernemers Aa en Hunze inclusief rol van het werkgeversservicepunt van de arbeidsmarktregio "Werk in Zicht".

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

We merken dat WPDA wel bekend is bij ondernemers wanneer het gesprek gaat over personeel, alleen dat de informatie ontbreekt wat het doel is van WPDA en welke dienstverlening zij bieden aan werkgevers. Samen met WPDA zijn we daarom gestart met het opstellen van een communicatieplan om ondernemers te informeren over de betekenis van WPDA. Ook gaat WPDA aansluiten bij ondernemersbijeenkomsten.

Ook zijn de ontwikkelingen van het Regionaal Werk Centrum in volle gang.

2.10.4.02 Cultuur inzetten als middel om aan de slag te gaan met maatschappelijke thema's.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Het project Jongerenateliers in het Veen is uitgevoerd in Gasselternijveen en Gieterveen. De deelname van het aantal jongeren aan de ateliers bleef wat achter bij de verwachtingen. Desondanks was er voldoende deelname om de meeste workshops door te laten gaan.

In het kader van het thema Armoede is de theatervoorstelling 'Bingo!' opgevoerd in Eexterveen en Gasselternijveen tijdens de Week van de armoede.

Stichting Vier het Leven heeft een eenmalige subsidie ontvangen voor het jaar 2025. Deze landelijke stichting organiseert voor ouderen sociaal culturele activiteiten met begeleiding die plaatsvinden in theaters, concertzalen, bioscopen en musea in de omgeving, waaronder in Aa en Hunze.

Digital Art Factory (DAF) blijkt een onverwacht, positief neveneffect te hebben. Jongeren met bepaalde problematiek, zoals degenen die in een isolement verkeren, komen in beeld en kunnen hulp krijgen van bijvoorbeeld een maatschappelijk werker. Het bezoek aan DAF zorgt er ook voor dat deze jongeren weer in aanraking komen met leeftijdsgenoten. Dit leidt mogelijk tot vervolgstappen naar bijvoorbeeld onderwijs of werk.

Tot slot is de theatervoorstelling 'Waar ga je heen' opgevoerd, een voorstelling over dementie die ook handvatten biedt om met dementie om te gaan.

2.10.4.03 Toegankelijkheid gemeente

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Een grote wens van de Toegankelijkheidsraad was de aanschaf van de Hoge Nood-app. Deze app

helpt gebruikers het dichtstbijzijnde (semi-)openbare toilet te vinden. De app is inmiddels aangeschaft en beschikbaar gesteld.

Tijdens de Week van de Toegankelijkheid is er aandacht besteed aan het thema 'De Toegankelijke Werkplek'.

Daarnaast heeft de Toegankelijkheidsraad afscheid genomen van een lid, en zijn er twee nieuwe leden toegevoegd aan de raad.

2.10.4.04 Uitvoering Wet Inburgering 2021.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

We hebben de samenwerking tussen de betrokken partijen bij de uitvoering van de Wet Inburgering versterkt, met als doel een soepele en efficiënte uitvoering. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt over taakverdeling en rollen en er was constante afstemming tussen de gemeente, Impuls, WPDA en onderwijsaanbieders.

Gezien de uitdagingen rondom het huisvesten van statushouders start het inburgeringstraject waar mogelijk al in het AZC. Zo kunnen nieuwkomers snel beginnen met participeren, ondanks de lange wachttijd tot uitstroom. De leefomstandigheden in een AZC bemoeilijken soms de inburgering.

We boden fietslessen aan in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland en de buurtsportcoaches. Ook begonnen we met trainingen van Woord van Kracht, die zich richtten op mentale gezondheidsproblemen, zoals trauma's en cultuurschok. Door in te zetten op taal, werk en zelfredzaamheid, ondersteunen we nieuwkomers in hun integratie en helpen we hen een volwaardige plek in de samenleving te vinden.

2.10.4.05 Bevorderen van een goede gezondheid van volwassenen

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Er is het afgelopen jaar veel gebeurd op het gebied van het bevorderen van een goede gezondheid:

- Sport en cultuur: Steun voor verenigingen, werven van vrijwilligers en stimuleren van inclusieve sport. Voorbeelden: Dynamic Tennis in Annen en Gasteren, subsidie voor Paragolf, bijeenkomst over Veilig Sportklimaat en creatieve workshops voor jongeren (ICO/Impuls).
- Buurtsport- en cultuurcoaches: Samenwerking met welzijn en jongerenwerk. Bijv. zomeractiviteiten voor jeugd en het jongerenfestival in november.
- Stimuleren deelname: Populair boekje met sport- en culturaanbod voor senioren, tweede druk in voorbereiding.
- Wandelen: Nieuwe groepen gestart en Diabetes Challenge in Annen en Gieten.
- Fietsen: Fietslessen voor nieuwkomers, projecten als Doortrappen (driewiel fietsdag, boertocht, cultuurtocht).
- Dorpsaanpak positieve gezondheid: Onlangs gestart in Gasselternijveen en Gasselternijveenschmond. Inwoners bepalen thema's zoals leefstijl en sociale samenhang. Impuls ondersteunt deze aanpak.
- Via Drenthe Samen Gezond in Beweging: nadruk ligt op een gezond voedselaanbod, tegengaan van roken en het vergroten van de mentale weerbaarheid.
- Mentale gezondheid: Aandacht via gesprekken (bijv. huiskamers, Vitaal Aa en Hunze), campagne Stichting 113 met bankjes die oproepen tot contact.
- Voorlichting: Veilig Eexterveen organiseerde avonden over roken, alcohol, drugs en gamen voor jongeren en (groot)ouders.
- AED-subsidie: Eerste subsidies verstrekt in december 2024 voor onderhoud AED's en reanimatietrainingen.

2.10.4.06 Beleid Werk en inkomen herijken en vaststellen

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In december is de nota "Inkomen, ontwikkeling en werk 2025-2028 vastgesteld. De drie pijlers zijn:

1. Voldoende voorspelbaar inkomen
2. Zinnige dagbesteding
3. Toegang tot betaalbare woningen en toegang tot zorg

We gaan de ambities opnemen in een uitvoeringsagenda en verder uitwerken in concrete activiteiten.

2.10.4.07 Bibliotheekwerk doorontwikkelen zodat deze voldoet aan de eisen die gesteld worden bij de stelselwijziging die per 2026 ingaat

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In maart werd bekend dat de Eenmalige specifieke uitkering voor lokale bibliotheekvoorzieningen (SPUK bieb) is toegekend. De taken die onder de SPUK vallen moeten uitgevoerd worden in de periode 2024 - 31 december 2025. Na toekenning van de SPUK gelden is gestart met het organiseren en uitvoeren van de taken waarvoor de SPUK is toegekend. Medio 2025 ontvangen we een eerste verantwoording van deze gelden.

OBS Gieter is aangesloten op de bibliotheek op school (dBos). Het Nassau College sluit aan op dBos voor het voortgezet onderwijs.

Biblionet Drenthe heeft het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in Aa en Hunze dit jaar doorontwikkeld. Er is extra ingezet op de bekendheid en zichtbaarheid van het IDO.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.10.5 Het verkleinen van gezondheidsachterstanden van volwassenen

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.10.5.01 Preventieketen Gecombineerde Leefstijlinterventies, ontwikkelen en uitvoeren

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De ontwikkeling van de preventieketen zit nog in de verkenningsfase en zal in 2025 worden ingericht. De preventieketen is een samenwerking tussen het medische en sociale domein om mensen met overgewicht te begeleiden naar een gezonder gewicht.

2.10.5.02 Gebiedsgerichte aanpak GALA ontwikkelen

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De dorpsaanpak positieve gezondheid is onlangs gestart in Gasselternijveen en Gasselternijveenschemond. Inwoners bepalen thema's waarmee ze aan de slag willen zoals leefstijl en sociale samenhang. Ze worden ondersteund door Impuls om dit zelf en samen met dorpsgenoten op te pakken.

2.10.5.03 Voorlichting en advies over roken, alcohol en middelengebruik

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Er zijn rondetafelgesprekken geweest over drugsgebruik onder jongeren. De uitkomsten hiervan zijn aan de Raad gepresenteerd. OOV staat in contact met team Samenleving van de gemeente op het gebied van preventie middelengebruik.

VNN heeft voor Aa & Hunze in 2024 ingezet op preventie van middelengebruik. Er is contact gelegd met het Nassau College voor de uitrol van 'Helder op school'. Daarnaast is er een begin gemaakt met een samenwerking van netwerpartners op het gebied van preventie en om de school veiliger te maken. Ook zijn er door VNN verschillende adviesgesprekken gevoerd met minder- en meerderjarigen op het gebied van alcohol, drugs en gamen.

In de gemeente Aa & Hunze is er aandacht geweest voor de Stoptober, de voorlichtingscampagne waarin een rookvrij Nederland het streven is. VNN heeft hiervoor materialen geleverd.

Ook heeft VNN informatie en advies gegeven tijdens een avond voor sportverenigingen en er is advies gegeven aan organisaties als Politie, Impuls, Thuiszorg en diverse malen met de gemeente.

Gerealiseerde baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024
Lasten				
1.2 Openbare orde en veiligheid	7	18	22	12
4.1 Openbaar basisonderwijs	44	39	39	39
4.2 Onderwijshuisvesting	81	99	199	279
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.232	1.180	1.410	1.259
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	353	291	368	339
5.6 Media	661	551	878	725
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.973	1.775	4.336	3.035
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4.608	4.029	5.020	4.947
6.3 Inkomensregelingen	9.435	8.436	9.976	9.409
6.4 WSW en beschut werk	80	80	82	82
6.5 Arbeidsparticipatie	443	332	507	525
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.787	1.731	1.350	1.730
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2	0	0	0
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	2.570	1.779	2.691	2.688
6.71B Begeleiding (WMO)	1.936	3.202	2.965	1.723
6.71C Dagbesteding (WMO)	543	50	50	591
6.72A Jeugdhulp begeleiding	2.224	154	860	2.705
6.72B Jeugdhulp behandeling	1.708	3.053	3.320	1.596
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	550	524	544	559
6.73A Pleegzorg	1.023	108	812	308
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	256	281	1.340	1.937
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	136	0	0	1
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	360	43	45	52
6.74C Gesloten plaatsing	29	277	277	57
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	60
6.82A Jeugdbescherming	269	231	240	243
6.82B Jeugdreclassering	20	122	122	58
7.1 Volksgezondheid	1.318	1.352	1.905	1.467
Totaal Lasten	33.646	29.737	39.359	36.428
Baten				
4.2 Onderwijshuisvesting	2	20	20	21
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	259	178	354	280
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	10	16	16	16
5.6 Media	127	25	307	188
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	339	0	1.519	905

Exploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	440	0	150	303
6.3 Inkomensregelingen	5.324	5.453	6.229	5.980
6.5 Arbeidsparticipatie	0	10	10	13
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	206	136	162	198
6.72A Jeugdhulp begeleiding	0	0	0	0
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	248	248
6.81A Beschermd wonen (WMO)	1.940	0	1.257	1.371
7.1 Volksgezondheid	97	0	124	111
Totaal Baten	8.744	5.837	10.396	9.633
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	444	31	972	275
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	385	19	19	0
Gerealiseerd resultaat	-24.843	-23.888	-28.009	-26.520

Pijler 3 Duurzaamheid en Economie

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over het zijn van een duurzame gemeente en het versterken van de economische structuur en daarmee de aantrekkelijkheid van Aa en Hunze voor inwoners en bezoekers.

Terugblik 2024- Wat hebben we gedaan

In het afgelopen jaar hebben we op verschillende onderdelen stappen gezet. Voordat we een specifieke toelichting geven op de uitvoering van de activiteiten uit de begroting 2024, lichten we er een aantal ontwikkelingen uit, die hebben bijgedragen aan het bereiken van onze ambities.

De lokale economie is toekomstbestendig en er is voldoende werkgelegenheid.

Het hebben en houden van voldoende personeel, nu én in de toekomst is een grote uitdaging voor ondernemers, ook voor die in Aa en Hunze. Vanuit de Economische koersnota hebben we ons ingezet om een bijdrage te leveren in het vinden van oplossingen bij deze uitdaging. Zo hebben we samen met andere samenwerkingspartners twee evenementen georganiseerd om toekomstige werknemers (jongeren, mensen die openstaan voor omscholing en werkzoekend) te informeren over de kansen en mogelijkheden die er zijn op de arbeidsmarkt (Regio on stage én Startfest). Hierbij waren verschillende organisaties en ondernemers uit de regio aanwezig. Daarnaast is het voor de ontwikkeling van onze gemeente van belang dat er voldoende werkgelegenheid is in onze gemeente. Om hieraan bij te dragen richting de toekomst hebben we stappen gezet in de ontwikkeling van bedrijventerreinen in onder andere Gieten en Annen. In het kader van innovatie en toekomstbestendigheid is in oktober een Week van de Ondernemer georganiseerd met diverse workshops over o.a. Kunstmatige intelligentie.

De vitaliteit van de recreatieve sector versterken.

De recreatieve sector is een belangrijke sector in onze gemeente. Het biedt onder andere veel werkgelegenheid. Vanuit het programma Vitale vakantieparken zijn verschillende parken ondersteund met adviesgesprekken en coaching. Een bijzondere mijlpaal was ook het genomen besluit over het wijzigen van het bestemmingsplan Eexterkoole/Hondsrug waarmee transformatie van de Eexterkoole en uitbreiding van camping de Hondsrug mogelijk wordt. Daarnaast hebben we de evaluatie van het programma Vitale vakantieparken afgerond. Op basis hiervan hebben we besloten deelname aan het programma niet te verlengen. Daarnaast hebben we ons vanuit onze stimulerende en faciliterende rol ingezet het recreatieve aanbod in de gemeente verder te ontwikkelen. Dit heeft onder andere geleid tot een nieuwe fietsroute 'langs de Hunze en door het Veen', verschillende dorpswandelingen en een scootmobielroute in de omgeving van het Grevelingskanaal. Tot slot is een start gemaakt met het opstellen van een beleidskader voor verblijfsaccommodaties.

De duurzaamheidsopgave maakt integraal onderdeel uit van het beleid, processen en organisatie.

In het afgelopen jaar is de duurzaamheidsvisie vastgesteld. In deze visie hebben we onze ambities en doelen geformuleerd. Het realiseren van de duurzaamheidsopgaven kunnen we niet alleen. Hiervoor is samenwerking intern en extern nodig, met collega's, inwoners en organisaties. Om deze samenwerking te stimuleren hebben we in het afgelopen jaar onder andere bijeenkomsten georganiseerd om kennis en ervaring uit te wisselen en hebben we subsidies verstrekt aan lokale energie-initiatieven. Voor verduurzaming van ons eigen gemeentelijk vastgoed hebben we onder andere een onderzoek uit laten voeren naar verduurzaming van de zwembaden.

Inwoners en bedrijven zijn betrokken bij de realisatie van de duurzaamheidsopgave.

We vinden het van belang dat al onze inwoners een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van de duurzaamheidsopgaven en baat kunnen hebben bij de opbrengsten van verduurzamingmaatregelen. Binnen onze inzet hebben we daarom ook specifieke aandacht gehad voor mensen met een laag inkomen. Met extra inzet op communicatie, onder andere de inzet van energiecoaches en het Fixteam Drenthe en het organiseren van Energiecafé's samen met de woningcorporaties, hebben we ons ingezet zoveel mogelijk inwoners te bereiken. En zijn diverse energie initiatieven in dorpen waar ook de samenwerking mee is gezocht. Voor ondernemers die zich

bezighouden met verduurzaming van woningen is een bijeenkomst georganiseerd in Spijkerboor om hen mee te nemen in een aantal belangrijke ontwikkelingen.

Tot slot zijn we in 2024 gestart met de uitvoering van de subsidieregeling Volkshuisvestingsfonds voor het verduurzamen van particuliere woningen in de wijk van de Toekomst in Gieten. Er zijn zes aanvragen voor de subsidie ingediend.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.10.1 De lokale economie is toekomstbestendig en er is voldoende werkgelegenheid.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.10.1.01 Uitvoering geven aan actielijn Werken en Onderwijs uit de Economische Koersnota.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Samen met de Arbeidsmarktregio Groningen en Werkplein Drentse Aa (hierna WPDA) hebben we gewerkt aan twee evenementen: Regio on Stage en Startfest. Regio on Stage is bedoeld om VMBO leerlingen van scholen uit onze regio te verbinden aan bedrijven uit de regio. Startfest is bedoeld voor werkzoekenden, maar ook voor mensen die zich willen omscholen en zorgt voor verbinding met bedrijven. Aan beide evenementen hebben ondernemers uit Aa en Hunze deelgenomen.

We merken dat WPDA wel bekend is bij ondernemers wanneer het gesprek gaat over personeel, alleen dat de informatie ontbreekt wat het doel is van WPDA en welke dienstverlening zij bieden aan werkgevers. Samen met WPDA zijn we daarom gestart met het opstellen van een communicatieplan om ondernemers te informeren over de betekenis van WPDA. Ook hebben we afgesproken dat de WPDA gaat aansluiten bij ondernemersbijeenkomsten.

Om mensen te plaatsen, te begeleiden naar passend werk of te scholen, werken verschillende organisaties zoals gemeenten, UWV, vakbonden en onderwijsinstellingen samen. Om deze samenwerking te versterken, wordt een Regionaal Werkcentrum ontwikkeld. Deze ontwikkeling is in volle gang.

3.10.1.02 Uitvoering geven aan actielijn Vestigingsbeleid en Infrastructuur uit de Economische Koersnota.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

We hebben verschillende stappen gezet binnen de actielijn vestigingsbeleid en infrastructuur:

- Op het bedrijventerrein Bloemakkers in Gieten is afgelopen jaar glasvezel aangelegd. Dit draagt bij aan een betrouwbaar en snel netwerkverbinding voor ondernemers.
- Er zijn gronden aangekocht om uitbreiding van het bedrijventerrein te realiseren. Uit archeologisch vooronderzoek, door middel van proefsleuven, is vast komen te staan dat er waardevolle archeologische sporen in de bodem aanwezig zijn. Om het perceel te ontwikkelen naar bedrijventerrein is volledige archeologische opgraving noodzakelijk. In november de aanbesteding om archeologisch onderzoek te laten uitvoeren, definitief gegund.

- In december 2024 is gestart met de uitvoering van een behoeftenonderzoek naar ruimte voor vestiging of uitbreiding van bedrijven in Annen. Dit onderzoek voeren we samen met de ondernemersvereniging uit.

3.10.1.03 Ondersteunen van ondernemers op het gebied van innovatie, kennis, duurzaamheid en andere ontwikkelingen en initiatieven.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Om ondernemers te ondersteunen en te faciliteren binnen de actielijn innovatie, kennis en duurzaamheid hebben we onder andere het volgende gedaan:

- Het programma Ik ben Drents Ondernemer is een initiatief van de provincie Drenthe in samenwerking met onder meer de NOM, het MKB-fonds en de Drentse gemeenten. Tijdens verschillende bedrijfsbezoeken is inzet van een adviseur van "Ik Ben Drents Ondernemer" besproken. Voor ondernemers uit Aa en Hunze hielp IBDO o.a. met vraagstukken over groei en ontwikkeling en duurzaamheid. Deze samenwerkingspartner ondersteunt ondernemers met verschillende vraagstukken op het gebied van duurzaamheid, innovatie en digitalisering.
- Verder hebben we onderzocht of we een nieuw koplopersproject kunnen opstarten. Dit is een initiatief zoveel mogelijk bedrijven en organisaties te helpen verduurzamen en toekomstbestendig te worden. Ondanks oproepen om mee te doen, is er geen gehoor gegeven. Er is gezocht naar verbinding met omliggende gemeenten om in gezamenlijkheid een traject op te starten. Deze informatie is door ons gedeeld met ondernemers uit Aa en Hunze.
- In oktober hebben we de Week voor de Ondernemers georganiseerd. Dit was voor het eerst in een nieuwe vorm met meerdere activiteiten verspreid over de week. Het programma is opgesteld in samenwerking met het Ondernemersplatform en de Recreatiecommissie. Op het programma stonden verschillende workshops, zoals Kunstmatige intelligentie, Review Marketing en Veilig ondernemen. Uit verschillende branches hebben mensen van circa 60 verschillende ondernemingen meegedaan aan één of meerdere activiteiten.

3.10.1.04 Uitvoering geven aan actielijn Vrijtijdseconomie uit de Economische Koersnota.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

We zijn aan de slag geweest met het herijken van het beleid voor verblijfsaccommodaties. Hiervoor is een participatietraject doorlopen. De opbrengst van dit traject is meegenomen bij het opstellen van het concept beleidskader.

Vanuit onze stimulerende en faciliterende rol hebben we ons ingezet het recreatieve aanbod in de gemeente verder te ontwikkelen. Dit hebben we onder andere gedaan door:

- Samenwerking te stimuleren en faciliteren tussen verschillende organisaties zoals ondernemers, dorpsbelangen en terrein behorende organisaties. Dit heeft onder andere geleid tot een nieuwe fietsroute 'langs de Hunze en door het Veen', verschillende dorpswandelingen en een scootmobielroute in de omgeving van het Grevelingskanaal.
- Aan te sluiten bij het overleg van Marketing Drenthe en buurgemeenten om te kijken welke mogelijkheden er zijn om de potentie van het Veenkoloniale deel op toeristisch gebied verder te benutten.

- Om de kwaliteit van het fietsnetwerk verder te versterken hebben vier ondernemers subsidie ontvangen voor het realiseren van een Fietshub.

3.10.1.06 Toekomstbestendigheid Bedrijventerreinen

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Voor de Bloemakkers is een integraal ruimtelijk plan opgesteld om invulling te geven aan het thema fysiek-ruimtelijk. In dit plan zijn verschillende fysieke maatregelen opgenomen zoals parkeren, verbeteren van het fietspad, de groene invulling en het creëren van een natuurlijk wandelpad.

Vanuit het project Toekomstbestendige Bedrijventerreinen (Regiodeal Zuid-Oost Drenthe) was het doel om een gezamenlijke aanvraag te doen voor een provinciale/nationale (of Europese) bijdrage. Doordat niet alle pilot gemeenten concrete plannen hadden, was het niet mogelijk om een aanvraag hiervoor in te dienen. Samen met de gemeenten Coevorden, Hardenberg, Emmen en Hoogeveen maken we een doorstart met dit proces.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.10.2 De vitaliteit van de recreatieve sector versterken.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.10.2.01 Op planmatige wijze gezonde en toekomstbestendige vakantieparken stimuleren in samenhang met het provinciale beleid.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In samenwerking met Vitale vakantieparken Drenthe, hebben we ingezet op ondersteuning van vakantieparken. We hebben onder andere de volgende stappen gezet en resultaten behaald:

- In het kader van vitalisering hebben drie parken ondersteuning gekregen vanuit het Drents programma Vitale vakantieparken.
- Het bestemmingsplan Eexterkoele/Hondsrug vastgesteld door de gemeenteraad. Met dit plan is transformatie van de Eexterkoele en uitbreiding van camping de Hondsrug mogelijk. Tegen deze vaststelling is beroep aangetekend bij de Raad van State.
- Bij Mooi Schipborg is een mediationtraject uitgevoerd. De resultaten van dit traject zijn in december gedeeld.
- De verkenning van transformatie van het cluster Zeegserweg is, na uitvoering van verschillende onderzoeken, definitief niet mogelijk gebleken.
- In het kader van sociale opgave en ondermijning is een traject uitgevoerd op een vakantiepark. Hierin wordt nauw samengewerkt met de parkeigenaar en met verschillende sociale partners.

Daarnaast is het programma Vitale Vakantieparken intern geëvalueerd. Op basis van de evaluatie is besloten om de deelname aan het Drentse programma Vitale Vakantieparken niet voort te zetten per 1 januari 2025, lopende trajecten af te ronden en in 2025 de gemeentelijke ambitie en rol als het gaat om nieuwe trajecten opnieuw vast te leggen.

3.10.2.02 Ontwikkeling Gasselternveld

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Als gevolg van de uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland op 29 november 2023 over de één kilometerbepaling, is in 2024 de gecoördineerde aanpak voor het verder concretiseren van de ambities uit de ontwikkelvisie Gasselternveld (voorlopig) stopgezet.

Doordat de bestaande horecavoorziening 't Nije Hemelriek door brand is verwoest, zijn er met Staatsbosbeheer wel weer gesprekken opgepakt voor het realiseren van een horecavoorziening voor het hoogseizoen in 2025.

In het kader van de aanpak parkeerproblematiek is in het voorjaar 2024 de parkeerplaats verder uitgebreid. Tenslotte voor het project Versnelling Gasselternveld 2021-2022 bij de provincie Drenthe een vaststellingsverzoek voor subsidie ingediend, waarmee de aangevraagde subsidies definitief zijn toegekend en het project financieel is afgerond.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.20.1 De duurzaamheidsopgave maakt integraal onderdeel uit van het beleid, processen en organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.20.2.11 Faciliteren en stimuleren van kansrijke maatschappelijke initiatieven m.b.t. duurzaamheid

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In het kader van facilitering en stimulering van maatschappelijke initiatieven op het gebied van duurzaamheid zijn onder andere twee bijeenkomsten georganiseerd voor de lokale energie-initiatieven in de gemeente (9 initiatieven namens 17 dorpen). Het waren succesvolle en goed bezochte bijeenkomsten. Aanwezigen hebben aangegeven behoefte te hebben om van elkaar te kunnen leren en om in samenwerking met de gemeente te werken aan duidelijke doelen en opgaven. De bijeenkomsten sloten aan bij deze behoefte. Ook de dorpsbelangen organisaties waar nog geen energie-initiatief was, waren uitgenodigd om aanwezig te zijn. Twee organisaties hebben gebruik gemaakt van dit aanbod.

Vanuit de subsidieregeling voor lokale energie-initiatieven is aan drie energie-initiatieven subsidie verleend. Het gaat hier om de werkgroep energietransitie Gasteren, Rolde Energieneutraal en de nieuwe werkgroep Duurzaam Balloo. De subsidie komt ten goede aan activiteiten die bijdragen aan de verduurzaming van woningen en dorpen.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.20.2 Inwoners en bedrijven zijn betrokken bij de realisatie van de duurzaamheidsopgave.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.20.2.01 Warmtetransitie: toename van een duurzame manier van verwarmen.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Samen met werkgroepen uit de dorpen Gasteren en Balloërveld zijn verschillende stappen gezet om toe te werken naar een dorpsuitvoeringsplan voor een aardgasvrij Gasteren en Balloërveld. Er is een dorpsprofiel gemaakt en een uitgebreide enquête in de beiden dorpen uitgevoerd (respons 41%). De resultaten van deze enquête zijn gepresenteerd aan de inwoners van de dorpen. De opbrengsten zijn gebruikt om samen met de werkgroep een plan van aanpak op te stellen. Hierin staat beschreven wat we in 2025 gezamenlijk gaan doen om een uitvoeringsplan te kunnen maken, met draagvlak en betrokkenheid van inwoners. De collega's van het Flexteam Drenthe hebben bovenstaande processen begeleidt namens de gemeente.

In november organiseerden we vanuit het uitvoeringsplan Transitie Visie Warmte een bijeenkomst voor alle ondernemers die zich bezighouden met de verduurzaming van woningen (aannemers, installateurs, isolatiebedrijven etc). Doel van de bijeenkomst was het informeren over een aantal belangrijke ontwikkelingen en betrekken van onze lokale ondernemers bij dat wat we allemaal faciliteren en organiseren voor onze inwoners. Met een opkomst van ruim 30 ondernemers en goede feedback van bedrijven is besloten dit een jaarlijks vervolg te geven.

3.20.2.02 Grootschalige opwek van duurzame energie

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Bij het realiseren van de RES-doelstellingen speelt netcongestie een steeds grotere rol. Om te voorkomen dat er aan de ene kant gestimuleerd wordt om duurzame energie op te wekken, terwijl het net deze energie niet aankan, wordt in kaart gebracht wat de mogelijkheden zijn van het net om aanvullende duurzame energie te verwerken. Wanneer blijkt dat er mogelijkheden zijn wordt ingezet op het benutten van grote daken, in samenwerking met Ik Ben Drents Ondernemer en LTO. Voor zon op land blijft onze rol faciliterend en stimuleren we lokaal eigendom.

3.20.2.06 Verduurzaming maatschappelijk vastgoed stimuleren

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In 2024 is besloten om een routekaart op te stellen voor het verduurzamen van het eigen, gemeentelijke vastgoed. Hiermee wordt in kaart gebracht wat de huidige staat van onze gebouwen is en wat er aan verduurzaming moet gebeuren. In de routekaart wordt door een prioritering aangegeven wat we eerst verduurzamen en wat later kan. Verder heeft er een onderzoek naar de verduurzaming van de zwembaden plaatsgevonden. De uitkomsten uit het onderzoek worden verwerkt in een visiedocument waarin wordt aangegeven wat onze visie met betrekking tot de verduurzaming van de zwembaden is.

3.20.2.07 Sociale energie aanpak

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De sociale energieaanpak is één van de actielijnen uit het uitvoeringsplan van onze Transitievisie Warmte. Binnen deze actielijn richten we ons op een eerlijke energietransitie voor inwoners met een laag inkomen.

Het afgelopen jaar is het volgende bereikt:

- Doorlopend zijn er in 2024 energiecoaches ingezet om het energieverbruik bij inwoners te verminderen. In totaal hebben we dit jaar bijna 150 energiecoachgesprekken gevoerd.
- Op het gebied van subsidieregelingen is in april de gemeentelijke isolatiesubsidieregeling open gegaan en vanaf september is daar een provinciale isolatiesubsidieregeling bij gekomen.
- In 2024 is een projectuitvoerder begonnen met het informeren van inwoners van de Wijk van de Toekomst in Gieten over de subsidieregeling van het Volkshuisvestingsfonds. Hierbij hebben de 118 particuliere woningeigenaren in de wijk twee brieven ontvangen met informatie over de subsidieregeling. Bij deze adressen is ook deur-aan-deur aangebeld om met bewoners in gesprek te gaan. Aan de hand van deze gesprekken zijn in totaal 6 subsidieaanvragen ingediend voor het Volkshuisvestingsfonds. De ervaring is dat er naast de subsidieregeling voor het Volkshuisvestingsfonds andere meer gunstige regelingen zijn, waar inwoners dan voor kiezen om aan te benutten. Naast de inzet in de Wijk van de Toekomst hebben circa 260 woningeigenaren in Gieten een brief ontvangen met informatie over subsidiemogelijkheden van het Volkshuisvestingsfonds.
- In 2024 hebben ongeveer 125 inwoners gebruik gemaakt van de subsidieregeling van de Regiodeal Zuid- en Oost Drenthe.
- Verder zijn er bij ruim 200 inwoners kleine energiebesparende maatregelen toegepast door het fixteam Drenthe.
- Voor huurders hebben we samen met de woningcorporaties en huurdersverenigingen twee keer een energiecafé georganiseerd. De eerste in Gieten en de tweede in Annen. Bij het tweede energiecafé is ook het adviesloket van Impuls aangesloten. In totaal hebben we hiermee ongeveer 50 huurders bereikt.
- Door middel van communicatie in een nieuwe, herkenbare huisstijl (Duurzaam Aa en Hunze) hebben we het afgelopen jaar meer zichtbaarheid gecreëerd voor alle bovenstaande acties en subsidies.

Gerealiseerde baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	173	48	428	323
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	109	95	126	397
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	6	5	5	5
3.4 Economische promotie	405	239	281	261
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	80	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	400	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	621	1.057	807	839
7.4 Milieubeheer	409	11	2.301	681
Totaal Lasten	1.723	1.455	4.429	2.507
Baten				
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	8
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	65	0	28	17
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	10	15	16	12
3.4 Economische promotie	2.353	2.045	2.140	2.202
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	24	532	0	123
7.4 Milieubeheer	129	0	1.676	901
Totaal Baten	2.581	2.592	3.860	3.263
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	1.048	0	1.469	1.072
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	532	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	1.374	1.137	900	1.829

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het wonen in onze dorpen en buitengebied.

Terugblik 2024- Wat hebben we gedaan

In het afgelopen jaar hebben we op verschillende onderdelen stappen gezet. Voordat we een specifieke toelichting geven op de uitvoering van de activiteiten uit de begroting 2024, lichten we er een aantal ontwikkelingen uit, die hebben bijgedragen aan het bereiken van onze ambities.

De leefbaarheid in de gemeente blijft in stand en is waar mogelijk verbeterd

Om de leefbaarheid in stand te houden en waar mogelijk te kunnen verbeteren vraagt soms om het zoeken naar balans bijvoorbeeld als het gaat om ruimte bieden voor activiteiten, voor beschermen van de natuur en zorgen voor voorzieningen als woningen en ruimte voor bedrijven. We vinden het belangrijk een bijdrage te leveren in het bewaken van deze balans. Daarom hebben we in 2024 onder andere als één van de gebiedspartners van de provincie meegewerkt aan het opstellen van een 'Drents Programma Landelijk Gebied' en hebben we, met het opstellen van de startnotitie, een belangrijke stap gezet richting de Omgevingsvisie.

Daarnaast hebben we ook in 2024 weer verschillende initiatieven die bijdragen aan leefbaarheid financieel ondersteund met subsidie. Bijvoorbeeld via het Leaderprogramma, maar ook via het Leefbaarheidsfonds. Voorbeelden van initiatieven die subsidie hebben ontvangen zijn Schaapskooi kudde het Stroomdal en multiveld sportvereniging SPES Eexterveen

De voorzieningen sluiten aan bij de behoefte van onze inwoners

Prettig leven in onze gemeente is een groot goed. Zaken als aanwezigheid van voorzieningen, een schone omgeving en mobiliteit spelen hier een belangrijke rol in. Op het gebied van mobiliteit hebben we onder andere gewerkt aan het opstellen van het nieuwe mobiliteitsplan en de aanleg van een aantal fietspaden. Het fietspad Amen-Grolloo (fase 2) is aangelegd, uitgezonderd het gedeelte waar de fietsstrook op de rijbaan wordt gerealiseerd. Voor het fietspad Nijlande-Ekehaar zijn verschillende principeovereenkomsten met grondeigenaren gesloten (die nog definitief moeten worden gemaakt) en voor het fietspad Grolloo-Papenvoort is het tracé in voorbereiding. We zetten vol in op een fietspad langs de Hunze, nu het niet lukt een fietspad te realiseren langs de rijbaan Spijkerboor-Eexterveen.

Ook op het gebied van voorzieningen hebben we op verschillende onderdelen ingezet. We zijn onder andere gestart met actualisatie van het dorpshuizenbeleid. Voor de verbouw en revitalisering van het dorpshuis de Eekhof in Ekehaar is door de raad een bedrag van € 500.000 opgenomen in de begroting voor 2025. Er is een besluit genomen over de locatie voor de onderwijs- en cultuuraccommodatie Gieten en naar aanleiding van dit besluit is verder gewerkt aan voorbereiding van de realisatie. De nieuwe basisschool De Kameleon in Eexterveen in gebruik genomen en daarnaast heeft het voorbereidingsproces voor de nieuwbouw voor basisschool Prins Willem Alexander (PWA) in Eext in 2024 een vervolg gekregen. Hiervan is het Definitief Ontwerp (DO) opgeleverd en gepresenteerd aan de omgeving. Er is een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke zwembaden om deze beter toegerust en toekomstbestendig te krijgen. Uit het onderzoek is o.a. gebleken dat de bedrijfsvoering kwetsbaar is. Er zijn aanbevelingen gedaan over een andere tarifiering, het realiseren van een robuuste bedrijfsvoering en het verduurzamen van de zwembaden.

Omgevingswet

Met het ingaan van de Omgevingswet vanaf 1 januari 2024 zien we dat het afgeven van de (bouw)vergunningen op basis van deze nieuwe wetgeving complex is. De ervaring is dat het in de praktijk op dit moment extra inspanning vraagt van zowel de aanvrager van de vergunning (inwoners en bedrijven) als van de ambtelijke organisatie. Het heeft in het afgelopen jaar enige extra personele

inzet gevraagd. Om te kijken op welke wijze dit proces verbeterd kan worden en mogelijk efficiënter kan worden ingericht, is dit proces binnen het programma Dienstverlening opgepakt als klantreis.

In 2026 zijn 200 extra woningen gerealiseerd of planologisch mogelijk gemaakt

De noodzaak om woningen te bouwen is groot. Om deze doelstelling te bereiken hebben gekozen voor een programmatische aanpak. Dat doen we via 4 sporen: Leidende principes, Verkenningen, Realisatie en Monitoring- en communicatie. Na de vaststelling van de Woonvisie 2020+ zijn tot op heden 277 (per 31 december 2024) woningen gerealiseerd, waarvan 56 in 2024. In het monitoren van het programma zijn we gebruik gaan maken van de door de provincie gefaciliteerde Woningbouwmonitor. Met deze tool kan de kwantiteit en de kwaliteit van de verschillende woningbouwprojecten worden gemonitord. Met de provincie hebben we afspraken gemaakt over het beschikbaar stellen van een publieke versie van de Woningbouwmonitor.

In de realisatie van de woningbouwopgave hebben we expliciet aandacht voor het realiseren van woningen en/of huisvesting voor specifieke groepen zoals jongeren, senioren, spoedzoekers en statushouders. Zo sturen we in de programmering nadrukkelijk op de realisatie van goedkope koop/sociale huur en betaalbare koopwoningen. En hebben we met de woningcorporaties de mogelijkheden verkend voor het realiseren van tijdelijke flexwoningen.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.10.1 De leefbaarheid in de gemeente blijft in stand en is waar mogelijk verbeterd.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.10.1.01 Deelname aan het LEADER-programma 2023-2027.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Het college heeft besloten om deel te nemen aan het LEADER-programma 2023-2027. Voor de cofinanciering is in de begroting een structurele bijdrage opgenomen verdeeld over vier jaren. Het LEADER-programma is, anders dan in de voorgaande periode, van toepassing op de hele gemeente. Inhoudelijk is LEADER gericht op vier doelen: 1) Toekomstgerichte economie, 2) Samen leven en wonen, 3) Versterken biodiversiteit en en landschapskwaliteit, 4) klimaatadaptatie en duurzaamheid. LEADER wordt door ons via de netwerken van de verschillende beleidsterreinen gepromoot bij de potentiële gebruikers. Periodiek worden in samenwerking met de provincie inloopbijeenkomsten georganiseerd. Er zijn vanuit Aa en Hunze inmiddels verschillende LEADER-aanvragen ingediend en in voorbereiding.

4.10.1.04 Actief aanhaken bij het gebiedsprogramma Transitie Landelijk Gebied Drenthe (TLGD)

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Afgelopen jaar heeft de provincie met alle gebiedspartners hard gewerkt aan het opstellen van een 'Drents Programma Landelijk Gebied' (DPLG). Omdat het nieuwe kabinet het 'Nationaal Programma Landelijk Gebied' (NPLG) in september heeft beëindigd is daarmee de verplichting voor de provincie om een DPLG op te stellen ook vervallen. De opgaven voor Stikstofreductie, Natuur, Water en Klimaat blijven wel bestaan. De provincie Drenthe heeft onlangs besloten om met een eigen programma 'Transitie Landelijk Gebied Drenthe' (TLGD) deze opgaven tot uitvoering te brengen. Verschil is wel dat er nu alleen verder wordt gewerkt aan de wettelijke opgaven. Daarbij gaat het vooral om de doelstellingen voor water (Kaderrichtlijn Water) en natuur (Natuurnetwerk Nederland). Omdat landbouw een heel belangrijke rol speelt bij het realiseren van deze doelstellingen, is door de provincie een Koersnota Landbouw opgesteld die voor de landbouwsector richting geeft en gebaseerd

is op doelsturing met voldoende economisch perspectief.

Voor de uitvoering worden middelen ingezet die het Rijk eerder al voor het DPLG beschikbaar had gesteld aan de provincie. Daarmee verwachten we dat er voldoende duidelijkheid en economisch perspectief is om met de landbouwsector en alle andere gebiedspartners het gesprek aan te gaan. Net als onder het DPLG de bedoeling was, wordt het gesprek voor de verdere gebiedsontwikkeling in Aa en Hunze gevoerd in het kader van de bestaande overlegstructuur voor het Hunzeproject, De Agenda Veenkoloniën en het Drentsche Aa-gebied.

4.10.1.05 Het opstellen van een Omgevingsvisie

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In 2024 zijn voorbereidingen getroffen voor het opstellen van een omgevingsvisie voor onze gemeente. Middels een meervoudig onderhandse aanbesteding is een opdracht uitgezet. Na een zorgvuldige aanbestedingsproces is eind oktober de opdracht definitief gegund. Er is een startnotitie opgesteld met daarin de hoofdlijnen en uitgangspunten inclusief participatieplan.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.10.2 De voorzieningen sluiten aan bij behoefte van onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.10.2.01 Het realiseren van een kwaliteitsimpuls fietspaden

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In 2024 is een vervolg gegeven aan de aanleg van nieuwe fietspaden voor de tracés:

- Amen-Grolloo fase 2: Het fietspad is in 2024 aangelegd, met uitzondering van het gedeelte waar de fietsstrook op de rijbaan wordt gerealiseerd.
- Nijlande-Ekehaar: Voor het gedeelte Ekehaar- Eldersloo zijn de betrokken grondeigenaren in principe akkoord met verkoop. Dit zal echter nog definitief gemaakt moeten worden. Het tracé is in samenspraak met de dorpsbelangen Nijlande en de Broekstreek tot stand gekomen.
- Grolloo-Papenvoort (langs het Oostereind): In 2024 is een start gemaakt met oriënterende gesprekken met perceeleigenaren. Deze gesprekken hebben nog niet geleid tot een definitief tracé. Uitkomsten worden verwerkt in een nieuw voorstel.
- Fietspad Spijkerboor-Eexterveen: door het niet kunnen verkrijgen van de benodigde gronden is in 2024 definitief besloten om geen fietspad aan te leggen langs de rijbaan. We blijven ons sterk maken voor de realisatie van een fietspad langs de Hunze.

4.10.2.02 Volgen provinciaal project aanpak verkeersknooppunt Gieten.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De provincie Drenthe heeft in 2024 verder gewerkt aan de uitvoering van de milieueffectrapportage

(mer) voor de 8 alternatieven voor de reconstructie van de N34. Naast de mer is er een inpassingsvisie voor de fly-over opgesteld. Er is een inventarisatie met verschillende stakeholders, waaronder de gemeente, uitgevoerd naar koppelkansen. Ook is er onderzoek gedaan naar de verbetering van de verkeersveiligheid op de N34. Door middel van de ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep is de gemeente geïnformeerd over de voortgang hiervan. Verder is op 17 april en 11 december 2024 de raad door provincie Drenthe bijgepraat over de stand van zaken met betrekking tot het verkeersplein Gieten en verdubbeling N34. En zijn de inwoners van onder andere Gieten en Eext door middel van keukentafelgesprekken, inloopbijeenkomsten en focusgroep bijeenkomsten geïnformeerd.

4.10.2.03 Huisvesting verenigingen Gieten

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In 2024 is na besluitvorming in mei 2024 over de locatiekeuze voor de nieuwbouw Onderwijs- en Cultuuraccommodatie Gieten gewerkt aan een vervolg van het participatieproces met direct omwonenden en betrokken stakeholders. Vanuit dit participatieproces is eind 2024 een eerste aanzet gedaan voor de ontwikkeling van het bouwplan door middel van het opstellen van een Programma van Eisen. Daarnaast zijn afspraken gemaakt tussen gemeente, onderwijs en cultuurpartners.

4.10.2.05 Gemeentelijk beleid formuleren om beschermde/waardevolle flora en fauna beschermen.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Voor het ecologisch bermbeheer is een bermbeheerplan opgesteld. Het plan bevat meerdere scenario's, waarbij het ecologisch beheerde areaal van bermen per scenario toeneemt. We zijn bezig met het voorbereiden van gemeentelijk flora- en faunabeleid. Hiervoor is een concept startnotitie opgesteld.

4.10.2.06 Plagen en schadelijke uitheemse soorten bestrijden.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Er is geen overlast van de reuzenberenklauw meer in het Schreiersbos (dankzij de inzet van schapen). Het Jacobskruiskruid is op de gebruikelijke wijze beheerd. De eikenprocessierups is ook in 2024 op risicolocaties bestreden door de nesten weg te zuigen.

4.10.2.07 Uitvoering mobiliteitsplan

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Begin 2024 is de gemeenteraad door middel van stellingen gevraagd naar zijn mening en visie op diverse verkeersthema's. In het voorjaar hebben interne en externe experts, inwoners en verenigingen dorpsbelangen input kunnen leveren op die thema's. Hierna is het concept Mobiliteitsplan opgesteld, met 4 hoofdthema's: veiligheid, bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid.

Het betrokken externe bureau heeft een risicoanalyse gedaan op alle 748 wegen in onze gemeente. Inwoners zijn in de gelegenheid gesteld om onveilige locaties aan te geven. Tenslotte is een overzicht gemaakt van locaties waar de gemeente onderhoud (wegen en riolering) gaat plegen. Op basis van deze input is het uitvoeringsprogramma opgesteld, te vinden als bijlage bij het concept Mobiliteitsplan.

[4.10.2.08 Inzetten op duurzame mobiliteit](#)

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Door een tekort aan vakmensen bij aannemers en netbeheerders worden laadpalen minder snel geplaatst. Via het aanvraagportaal (laadpaalnodig.nl) kunnen inwoners eenvoudig de status van laadpaalaanvragen in onze gemeente volgen door te zoeken op 'Aa en Hunze'.

Samen met de provincies Drenthe, Groningen en Friesland en andere gemeenten in Noord-Nederland werken we via het door de provincies opgestelde programma Deel'm (Deelmobiliteit Noord-Nederland) aan het versterken van deelmobiliteit.

[4.10.2.09 Herijking beleid maatschappelijk vastgoed](#)

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Naar aanleiding van het rekenkameronderzoek naar maatschappelijk vastgoed is in 2024 gestart met het opstellen van een startnotitie als basis voor nieuw beleid op dit gebied.

De opgave rondom maatschappelijk vastgoed is breder en omvat vier nauw met elkaar samenhangende sporen: 'Verduurzaming', 'Organisatie van maatschappelijk vastgoed', 'Aanschaf en implementatie van een vastgoedsysteem' en 'Beleid'. Deze sporen zijn sterk verweven met elkaar, waarbij het beleid richting kan geven aan (een gedeelte van) de andere sporen.

[4.10.2.10 Nieuwbouw school Eext](#)

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De architect heeft het Definitief Ontwerp (DO) opgeleverd en deze is door het ontwerpteam goedgekeurd. Op 21 oktober 2024 is dit DO gepresenteerd aan de ouders en de inwoners van Eext, waaronder de directe burens. Bij een onlangs uitgevoerd flora en faunaonderzoek t.b.v. de vereiste sloopvergunning van het oude schoolgebouw is de aanwezigheid van vleermuizen vastgesteld. Daadwerkelijke sloop zal niet eerder kunnen plaatsvinden dan in september 2025.

[4.10.2.11 Nieuwbouw school Eexterveen](#)

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De nieuwbouw van de school was gereed voor de zomervakantie. De pleinverharding rondom de

school en het toegangspad naar de school is na de zomervakantie gerealiseerd. In overleg met het schoolbestuur hebben de kinderen na de herfstvakantie de school in gebruik genomen. Op 8 november 2024 was de officiële opening van de school.

4.10.2.12 Uitvoering Afvalstoffenbeleidsplan 2023 – 2027

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

We kijken terug op een succesvol jaar op afvalgebied. De belangrijkste actie, het chippen van alle groene, grijze en oranje containers, is uitgevoerd. Ruim 30.000 containers zijn van een chip voorzien. Deze containers staan geregistreerd in het containermanagementsysteem (software), vanuit waar we nu onze minicontainers beheren. Dit helpt om onze dienstverlening te professionaliseren. Vanaf 1 januari 2025 start onze nieuwe afvalinzamelaar Remondis met geregistreeerde inzameling.

Ook de kwaliteit van de grondstofstromen hebben we, ondanks de grillige markt en continu veranderende landelijke afspraken, aardig onder controle. Ongeveer 15-20% van ons PMD wordt nog afgekeurd, waarmee we het iets beter doen dan gemiddeld. Dit als gevolg van de controles die we steekproefsgewijs uitvoeren. Op het gebied van GFT presteren we het beste in Drenthe, met slechts 1,5% vervuiling. Textiel blijft een aandachtspunt, met name de hoeveelheid textiel dat nog in het restafval zit.

Ook in 2024 hebben we een afvalkalender opgesteld. Hierbij gebruiken we de beeldmerken van 'Drenthe geeft door' en vullen deze aan met eigen communicatie. We blijven inzetten op communicatie, inclusief afvalkalender.

4.10.2.15 Actualisatie wegenlegger

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In 2024 is er gestart met de actualisatie van de wegenlegger en de vaststelling van het nieuwe komgrenzenbesluit volgens de Wegenverkeerswet.

4.10.2.16 Verbouw dorps huis Gasselte

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In 2024 is gestart met een integraal verkennend onderzoek naar de huisvesting van het dorps huis en basisonderwijs in Gasselte. Dit onderzoek komt voort uit het feit dat dorps huis de Trefkoel verbouwplannen heeft en dat tegelijkertijd wordt gezocht naar een toekomstbestendige oplossing voor huisvesting van basisschool de Dobbe in Gasselte. Binnen dit verkennend onderzoek worden verschillende scenario's onderzocht.

4.10.2.17 Verbouw dorps huis Ekehaar

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Het bestuur van het dorps huis de Eekhof in Ekehaar heeft mede namens de werkgroep, eind oktober

2024 een aanvraag ingediend voor een subsidie van € 500.000 voor de verbouwing van het dorpshuis.

4.10.2.18 Uitvoering Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In juni 2024 is begonnen met de evaluatie en actualisatie van het Integraal Huisvestingsplan 2020-2035 (IHP).

Er is nieuwbouw gerealiseerd voor OBS de Kameleon in Eexterveen en voor de OBS Prins Willem Alexander in Eext zijn nieuwbouwplannen in ontwikkeling. Deze plannen volgen uit het IHP.

In overleg met de schoolbesturen is informatie verzameld over de huidige stand van zaken rond de onderwijsgebouwen en de ruimtebehoefte. Voor de berekening van dat laatste zijn nieuwe leerlingenprognoses gemaakt. Op basis daarvan en van ontwikkelingen in wetgeving en wijzigingen in het gemeentelijk beleid zullen een aantal aanpassingen worden voorgesteld. Onderdeel daarvan is het naar voren halen van de planvorming voor OBS de Dobbe in Gasselte, omdat daar de leerlingenaantallen sterker zijn gestegen dan verwacht.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.10.3 In 2026 zijn 200 extra woningen gerealiseerd of planologisch mogelijk gemaakt.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.10.3.02 Gebiedsgerichte woningbouwprogrammering.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Na de vaststelling van de Woonvisie 2020+ zijn tot op heden 277 (per 31 december 2024) woningen gerealiseerd, waarvan 56 in 2024. Hierbij ging het om 29 sociale huurwoningen (6 in Grolloo en 23 in Gieten). Daarnaast hebben we in 2024 gewerkt aan 70 woningbouwinitiatieven voor in totaal 936 nieuw te bouwen woningen. Van deze 936 woningen bedroeg de harde plancapaciteit (planologisch obstakelvrij) in 2024 145 woningen. In deze programmering hebben we bij nieuwe bouwinitiatieven in 2024 nadrukkelijk aan de voorkant gestuurd op doelgroepen. Zo worden er met name ook goedkope koop/sociale huur en betaalbare koopwoningen geprogrammeerd op locaties. Door actief grondbeleid en een actieve houding ten aanzien van eigen projecten en die van derden, zijn projecten in gang gezet en verder gebracht vanuit de programmatische aanpak.

De woningbouwmonitor is grotendeels gereed. Vandaaruit wordt de kwantiteit en de kwaliteit van woningbouwprojecten gemonitord. Er zijn overleggen geweest over een publieksvriendelijke versie, die voor inwoners en raadsleden direct te raadplegen is. Hierover zijn afspraken gemaakt met de provincie.

4.10.3.04 Realisatie tijdelijke flexwoningen

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Het realiseren van flexwoningen (onder andere voor spoedzoekers) op een mogelijke locatie is met de

woningcorporatie verder verkend. Hieruit is geen haalbaar project voortgekomen. Met een andere corporatie zijn gesprekken gestart om aan de voorkant de mogelijkheden te verkennen en te komen tot een gezamenlijk gedragen plan voor flexwoningen.

In het kader van de taakstelling voor huisvesting van statushouders is gewerkt aan een voorstel om voor deze doelgroep (statushouders) passende huisvesting te realiseren, waarbij de modulaire superflex-woningen een deel van de oplossing kunnen vormen om op korte termijn woningen toe te voegen.

Gerealiseerde baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024
Lasten				
2.1 Verkeer en vervoer	3.350	3.670	4.507	3.722
2.2 Parkeren	0	5	5	8
2.5 Openbaar vervoer	0	5	6	5
4.2 Onderwijshuisvesting	646	680	1.435	757
5.1 Sportbeleid en activering	324	175	331	322
5.2 Sportaccommodaties	2.015	1.828	2.069	2.312
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	80	80	80	80
5.5 Cultureel erfgoed	213	193	397	147
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.291	4.234	4.659	4.719
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	569	493	1.561	715
7.2 Riolering	1.503	1.579	1.709	1.703
7.3 Afval	2.531	2.549	2.557	2.908
7.4 Milieubeheer	1.213	979	1.892	1.904
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	485	426	466	470
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.560	1.178	2.454	1.435
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.008	2.870	2.878	1.778
8.3 Wonen en bouwen	1.830	1.146	1.934	2.127
Totaal Lasten	22.618	22.089	28.941	25.113
Baten				
2.1 Verkeer en vervoer	95	31	178	81
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	223	223
5.1 Sportbeleid en activering	319	137	289	464
5.2 Sportaccommodaties	389	467	424	414
5.5 Cultureel erfgoed	27	27	28	28
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	60	23	49	252
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	151	182	189	166
7.2 Riolering	2.173	2.244	2.294	2.296
7.3 Afval	3.155	3.291	3.291	3.253
7.4 Milieubeheer	75	0	88	88
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	103	100	100	150
8.1 Ruimte en leefomgeving	259	211	218	150
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.806	2.902	3.502	2.302
8.3 Wonen en bouwen	1.281	495	926	1.811
Totaal Baten	10.894	10.110	11.800	11.678
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	3.617	101	2.212	1.477
Stortingen				
0.10 Mutaties reserves	3.101	0	600	600
Gerealiseerd resultaat	-11.208	-11.878	-15.529	-12.558

Pijler 5 Middelen en ondersteuning

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over de organisatie, de financiering en de informatieveiligheid van de gemeentelijke huishouding. Het is het fundament onder de 4 inhoudelijke pijlers.

Terugblik 2024- Wat hebben we gedaan

In het afgelopen jaar hebben we op verschillende onderdelen stappen gezet. Voordat we en specifieke toelichting geven op de uitvoering van de activiteiten uit de begroting 2024, lichten we er een aantal ontwikkelingen uit, die hebben bijgedragen aan het bereiken van onze ambities.

De bedrijfsprocessen zijn op passende wijze vormgegeven.

Informatieveiligheid

In de organisatie hebben we te maken met tal van bedrijfsprocessen. Binnen deze processen speelt informatieveiligheid een steeds grotere rol. Het vraagt continue aandacht. In het afgelopen jaar hebben we daarom onder andere bewustwordingssessies georganiseerd en phishingtests uitgevoerd. Daarnaast heeft in november de jaarlijkse cyberoefening plaatsgevonden waarin het cybercrisisplan wordt geoefend, geoptimaliseerd en geactualiseerd.

Huisvesting

De nieuwbouw van de buitendienst aan de Oelenboom is dit jaar aanbesteed. De aannemer is in november gestart met de uitvoering. Echter is er door de constatering van enige verontreiniging van de bouwlocatie een geringe vertraging opgetreden.

Voor het kernteam Rolde is er nieuwe huisvesting gevonden in 2024.

Voor de huisvesting op het gemeentehuis is een huisvestingsplan opgesteld waarin ook de ruimtes boven het politiebureau zijn betrokken.

De financiële positie van de gemeente is solide.

De financiële positie van de gemeente staat onderdruk. In de begroting 2025 zijn inmiddels een aantal ombuigingen verwerkt en zijn optionele ombuigingsrichtingen voor de jaren daarna opgenomen.

Daarnaast hebben we gewerkt aan een aantal randvoorwaarden die bij dragen aan een solide financiële basis. Het controleprotocol en normenkader voor 2025, het treasury statuut en de nota reserves en voorzieningen zijn vastgesteld door de raad. En in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording zijn we gestart met het opstellen van een intern controleplan.

De gemeente is een aantrekkelijke werkgever met voldoende personeel dat toegerust is om de werkzaamheden uit te voeren.

Het hebben en houden van voldoende en gekwalificeerd personeel is essentieel om ambities te realiseren en taken uit te kunnen voeren. Dit is een uitdaging in een krappe arbeidsmarkt. Om als gemeente een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven hebben we onder andere een proactieve wervingsstrategie opgezet, hebben we het inwerkprogramma doorontwikkeld en wordt er structurele bijscholing aangeboden. Samen met de andere Drentse gemeenten is een verkenning gestart hoe het thema personele schaarste richting de toekomst intergemeentelijk opgepakt kan worden. Een concreet voorbeeld van samenwerking die al is opgestart is de regionale medewerkerspool op het gebied van energietransitie.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.10.1. De bedrijfsprocessen zijn op passende wijze vormgegeven.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.10.1.01 Nieuwbouw buitendienst Oelenboom

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In oktober heeft de aanbesteding plaatsgevonden, waarna de aannemer in november is gestart met de uitvoering. De planning ging uit van een oplevering eind oktober 2025. Na de verhuizing zal gestart worden met de verbouwing van het huidige kantoorgebouw met werkplaats. Helaas is in december 2024 bij het ontgraven van de bouwput bodemverontreiniging geconstateerd op de locatie van de nieuwbouw. De vervuilde grond zal in kaart worden gebracht en daarna worden afgevoerd naar een grondbank voordat verder kan worden gegaan met de bouw. Dit zal consequenties hebben voor de geplande opleveringsdatum.

5.10.1.02 Haalbaarheidsonderzoek gezamenlijke nieuwe huisvesting brandweer en buitendienst Rolde

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Binnen het project zijn twee sporen ontstaan, namelijk de nieuwe huisvesting van het kernteam per 1 januari 2025 (huidige locatie vervalt per 1-3-2025) en de huisvesting van de brandweer. Het kernteam zal per 1 maart haar intrek nemen in de zwarte schuur, welke gelegen is achter de brandweerkazerne in Rolde. De huurovereenkomst daarvan loopt gelijk met de huurovereenkomst van de brandweer. In 2025 zal samen met de VRD verder onderzocht worden of nieuwbouw noodzakelijk is of dat de bestaande locatie aangepast kan worden. Indien blijkt dat de huidige locatie niet aangepast kan worden of dusdanige kosten met zich meebrengt dat nieuwbouw een beter alternatief is dan wordt ook gekeken naar de (eventueel gezamenlijke) herhuisvesting van het kernteam.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.10.2 De financiële positie van de gemeente is solide.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.10.2.01 Rechtmatigheidsverantwoording

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In 2024 hebben we goede stappen gemaakt in de rechtmatigheidsverantwoording. We hebben het controleprotocol en normenkader over 2024 vastgesteld en zijn bezig met een intern controleplan. De rechtmatigheidsverantwoording is een proces dat continue aandacht heeft en waar nog verbeterlagen in te maken zijn.

5.10.2.02 Vernieuwing controle protocol en normenkader.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Het controleprotocol is eind 2023 door de raad vastgesteld voor de periode 2023-2024. Het normenkader moet ieder jaar opnieuw vastgesteld worden, over 2024 is dit in december 2024 door de raad vastgesteld.

5.10.2.03 We gaan gebruik maken van financiële kengetallen ter beoordeling van de financiële positie van de gemeente

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In de nota financiële beleidskaders uit 2023 staat hoe we de wettelijke financiële kengetallen kunnen gebruiken bij de beoordeling van de financiële weerbaarheid en wendbaarheid van onze gemeente. Met deze nota hebben we ook eigen gemeentelijke normen voor de wettelijke financiële kengetallen afgesproken. Vanaf de begroting 2024 worden de normen toegepast bij de beoordeling de wettelijke financiële kengetallen.

5.10.2.05 Actualiseren treasurystatuut.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

Het treasurystatuut 2024 is op 18 januari vastgesteld door de gemeenteraad.

5.10.2.06 Actualiseren nota reserves & voorzieningen.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

De nota reserves & voorzieningen 2024 is op 27 juni vastgesteld door de gemeenteraad.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.10.3 De gemeente is een aantrekkelijke werkgever met voldoende personeel dat toegerust is om de werkzaamheden uit te voeren.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.10.3.01 Actief personeelsbeleid voeren.

Kwaliteit (toelichting)

Terugblik 2024

In 2024 heeft de organisatie belangrijke stappen gezet om gekwalificeerde medewerkers aan te

trekken en te behouden, als reactie op de krappe arbeidsmarkt. Dit omvatte; een proactieve wervingsstrategie, het versterken van het werkgeversmerk, het aanbieden van een solide inwerkprogramma, een online academie en (maatwerk)opleidingen. Mede door het inwerkprogramma konden nieuwe medewerkers beter voorbereid aan de slag. We zien meer instroom van medewerkers zonder gemeentelijke ervaring of die nog niet volledig vakvolwassen zijn. Dit vroeg om gerichte inzet op deskundigheidsbevordering en gemeentelijke kennis bij te brengen om hen zo snel mogelijk op het gewenste niveau te brengen.

Ook is het functiehuis toekomstbestendig gemaakt en zijn diverse functieprofielen opnieuw tegen het licht gehouden, waarbij rekening is gehouden met de toegenomen complexiteit van de werkzaamheden, extra taken en hogere eisen die aan sommige medewerkers worden gesteld. Deze functies zijn passend ingedeeld, wat bijdraagt aan een betere afstemming van de rollen binnen de organisatie. Deze herweging ondersteunt het behoud van medewerkers door ervoor te zorgen dat hun werkzaamheden en verantwoordelijkheden in lijn zijn met de eisen van de functie.

Binnen de Drentse gemeenten wordt gemeenschappelijk gekeken hoe het thema personele schaarste intergemeentelijk opgepakt kan worden, zodat de dienstverlening van onze organisatie ook richting de toekomst qua kwaliteit en continuïteit bestendig kan worden.

Gerealiseerde baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024
Lasten				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	643	474	501	474
0.4 Overhead	12.233	9.440	12.119	12.409
0.5 Treasury	-393	13	-660	-542
0.61 OZB woningen	127	135	135	146
0.62 OZB niet-woningen	40	42	42	32
0.64 Belastingen overig	2.886	2.621	2.658	3.005
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	43	0	45	45
0.8 Overige baten en lasten	393	758	388	346
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	93	26	171	171
Totaal Lasten	16.066	13.509	15.400	16.086
Baten				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	262	53	54	41
0.4 Overhead	688	390	396	1.027
0.5 Treasury	466	277	167	323
0.61 OZB woningen	4.575	3.641	3.737	4.803
0.62 OZB niet-woningen	332	1.210	1.253	358
0.64 Belastingen overig	2.445	2.256	2.360	2.593
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	47.593	44.144	50.278	50.893
0.8 Overige baten en lasten	330	289	283	300
Totaal Baten	56.692	52.261	58.528	60.340
Onttrekkingen				
0.10 Mutaties reserves	4.751	8	3.387	3.211
Storting				
0.10 Mutaties reserves	4.643	0	-1.002	-1.002
Gerealiseerd resultaat	40.734	38.760	47.517	48.466

Paragrafen

Lokale heffingen

Lokale heffingen

De lokale heffingen kunnen worden onderscheiden in belastingen en retributies.

Belastingen zijn verplichte betalingen waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de gemeente tegenover staat. De onroerende zaakbelastingen (OZB), afvalstoffenheffing, rioolheffing, toeristenbelasting en forensenbelasting vallen hieronder.

Retributies zijn betalingen die krachtens algemene regelen worden gevorderd ter zake van een concrete door de gemeente bewezen dienst. Hierbij valt te denken aan leges, brandweerrechten en lijkbezorgingsrechten.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. Van de lokale heffingen die bij de algemene dekkingsmiddelen horen is de OZB de belangrijkste. De OZB is 8,9 % van de totale algemene dekkingsmiddelen. De andere belastingen die als algemeen dekkingsmiddel dienen zijn de toeristenbelasting en de forensenbelasting. Heffingen die ter dekking van specifieke kosten dienen zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Tarieven

	2024
Onroerende zaakbelastingen	
OZB-eigenaren woningen naar percentage van de waarde	0,0933
OZB-eigenaren niet-woningen naar percentage van de waarde	0,2271
OZB-gebruikers niet-woningen naar percentage van de waarde	0,1026
Forensenbelasting	
- Waarde tot € 50.000	305,00
- Waarde van € 50.000 tot € 75.000	460,00
- Waarde van € 75.000 tot € 130.000	616,00
- Waarde van € 130.000 tot € 200.000	774,00
- Waarde van € 200.000 tot € 300.000	927,00
- Waarde van € 300.000 tot € 500.000	1.093,00
- meer dan € 500.000	1.252,00
Toeristenbelasting	
	1,25
Afvalstoffenheffing	
- Eenpersoonshuishouding	198,75
- Meerpersoonshuishouding	265,00
Rioolheffing	
- WOZ-waarde van € 0 tot € 15.000	0,00
- WOZ-waarde van € 15.000 tot € 50.000	52,00
- WOZ-waarde van € 50.000 tot € 100.000	116,00
- WOZ-waarde van € 100.000 tot € 150.000	147,00
- WOZ-waarde van € 150.000 tot € 250.000	157,00
- WOZ-waarde van € 250.000 tot € 400.000	165,00
- WOZ-waarde van € 400.000 tot € 600.000	190,00
- WOZ-waarde van € 600.000 tot € 800.000	209,00
- WOZ-waarde van € 800.000 tot € 1.000.000	251,00
- WOZ-waarde van € 1.000.000 tot € 2.000.000	424,00
- WOZ-waarde van € 2.000.000 tot € 3.000.000	2.601,00
- WOZ-waarde van € 3.000.000 tot € 5.000.000	5.204,00
- WOZ-waarde van € 5.000.000 tot € 10.000.000	6.462,00
- WOZ-waarde van € 10.000.000 tot € 25.000.000	8.630,00
- WOZ-waarde van € 25.000.000 tot € 50.000.000	12.795,00
- WOZ-waarde vanaf € 50.000.000	26.025,00

Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

OZB

Voor belastingjaar 2024 zijn de onroerende zaakbelastingen geheven op basis van de WOZ-waarden die naar waardepeildatum 1 januari 2023 zijn vastgesteld. De gemiddelde waarde van woningen is gestegen met 2,5% t.o.v. de waardepeildatum 1 januari 2022. De gemiddelde waarde van niet-woningen is gestegen met 5%.

Voor de bestuursperiode 2024 is uitgegaan van de OZB-opbrengst 2023, inclusief een inflatiecorrectie van 3,9% en areaalontwikkeling. De opbrengst van de OZB is € 5.162.000. In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van € 4.990.000 waardoor een voordeel van € 172.000 ontstaat. Het voordeel is ontstaan doordat de WOZ-waarden meer zijn gestegen dan waar bij het opstellen van de begroting van is uitgegaan.

Voor de waardebepaling van onroerende zaken maken we gebruik van het taxatiepakket van 4Value. De WOZ-beschikking moet binnen zes weken na het begin van het belastingjaar worden

opgelegd. De aanslagen onroerende zaakbelastingen 2024 zijn, gecombineerd met de WOZ-beschikking, met dagtekening 15 februari 2024 verzonden.

In 2024 is er ten aanzien van 343 objecten bezwaar gemaakt. Ten opzichte van 2023 is dit een forse daling (in 2023 is tegen ca. 800 objecten bezwaar gemaakt). Dit wordt veroorzaakt doordat:

- de gemiddelde WOZ-waarde maar licht is gestegen en
- door de wetswijzigingen voor de proceskostenvergoeding (matiging bedrag vergoeding en uitbetaling aan belanghebbenden) waardoor er minder bezwaren zijn ingediend door 'bezwaarbureaus'.

Alle bezwaren zijn (op 2 na) afgewikkeld (112 gegrond) en verwerkt in de bovenstaande opbrengst. Er zijn 2 beroepschriften ingediend. Hiervan is 1 afgehandeld, gegrond en is nog 1 in behandeling bij de Rechtbank.

Evenals vorig jaar was het voor burgers, die nog geen automatische incasso hadden afgegeven, mogelijk om dit voor belastingjaar 2024 alsnog te doen. In 2024 betaalden ca. 7.000 inwoners de aanslag via automatische incasso, dit is ongeveer 53% van het totaal.

Afvalstoffenheffing

Als uitgangspunt voor de bepaling van het tarief voor de afvalstoffenheffing geldt 100% kostendekkendheid. Het totaal aan opbrengsten van de afvalstoffenheffing 2024 bedraagt € 2.788.000. In de begroting was rekening gehouden met een ontvangst van afvalstoffenheffing van € 2.780.000 waardoor een relatief klein voordeel van € 8.000 ontstaat.

Berekening van kostendekkendheid afvalstoffenheffing

	bedrag	percentage
(bedragen x € 1.000)		
Kosten taakveld	2.914	
Inkomsten taakveld	-285	
Netto kosten taakveld	2.629	80%
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	255	8%
Rente	44	1%
BTW	314	10%
Kwijtschelding	51	1%
Totaal kosten	3.293	100%
 Opbrengst heffingen	 2.862	 87%

Rioolheffing

Het Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (VGRP) vormt de basis voor de te plegen investeringen. De te plegen investeringen vanuit het VGRP worden gedekt uit de rioolheffing. In de begroting is een bedrag aan rioolheffing geraamd van € 2.269.000. In 2024 is een bedrag van € 2.274.000 ontvangen waardoor een klein voordeel van € 5.000 ontstaat.

Berekening van kostendekkendheid rioolheffing

	bedrag	percentage
(bedragen x € 1.000)		
Kosten taakveld	1.703	
Inkomsten taakveld	-23	
Netto kosten taakveld	1.680	71%
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	280	12%
Rente	96	4%
BTW	58	3%
Straatvegen	73	3%
Slootonderhoud	123	5%
Vijveronderhoud	41	2%
Totaal kosten	2.351	100%
 Opbrengst heffingen	 2.296	 98%

Toeristenbelasting

In de begroting is een opbrengst geraamd van € 1.865.000. De werkelijke opbrengst bedraagt € 1.890.000. Een klein voordeel van € 25.000.

Forensenbelasting

In de begroting is als opbrengst voor de forensenbelasting een bedrag geraamd van € 230.000. In 2024 bedraagt de werkelijke opbrengst € 267.000, een voordeel van €47.000

Lijkbezorgingsrechten

Voor de lijkbezorgingsrechten is een opbrengst geraamd van € 100.000 . De werkelijke opbrengsten zijn uitgekomen op € 132.000, een voordeel van € 32.000. Het aantal begrafenissen fluctueert per jaar.

Leges

Voor de bepaling van de tarieven voor de leges geldt als uitgangspunt dat deze 100% kostendekkend zijn. De leges zijn trendmatig verhoogd met uitzondering van de bij wet geregelde legesbedragen. Voor de leges is een opbrengst geraamd van € 895.000 . De werkelijke opbrengst voor alle leges bedraagt € 1.991.000 , hetgeen een voordeel betekent van € 1.096.000 ten opzichte van de begroting. Dit wordt veroorzaakt door meer leges omgevingsvergunningen (+ € 887.000), meer leges burgerzaken (+ € 221.000) en afname van overige leges (- € 7.000). De verantwoording van de leges vindt plaats in de pijlers 1, 3 en 4. Opgemerkt wordt nog dat de hogers opbrengst van leges burgerzaken deels teniet wordt gedaan door de hoger afdrachten aan het Rijk.

Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten kunnen met inachtneming van de Invorderingswet 1990 kwijtschelding verlenen van gemeentelijke heffingen.
Gemeenten beslissen zelf of, en zo ja voor welke heffingen kwijtschelding kan worden verkregen. Gemeenten zijn gebonden aan de landelijke Uitvoeringsregeling.
Alleen ten aanzien van kosten van bestaan hebben gemeenten de mogelijkheid om af te wijken van de regeling.
De rijksregeling gaat uit van 90% van de bijstandsnorm. In de gemeente Aa en Hunze is er voor gekozen om 100% van de bijstandsnorm als bestaansminimum te hanteren.

Er is kwijtschelding mogelijk voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor mensen met een inkomen dat iets meer bedraagt dan het minimum kan een gedeeltelijke kwijtschelding worden

verleend. De kwijtscheldingsregeling wordt voor ons uitgevoerd door het Noordelijk Belastingkantoor in Groningen.

Inwoners kunnen op deze wijze op één formulier kwijtschelding aanvragen voor zowel de gemeentelijke lasten als voor de waterschapslasten.

In 2024 hebben ca. 260 belastingplichtigen kwijtschelding ontvangen van de aanslag gemeentelijke belastingen 2024 (in 2023 waren dit er ca. 250). Er is voor een bedrag van € 54.000 kwijtschelding verleend.

Lokale lastendruk						
jaar	inwoners	afval	riool	ozb	totaal	per inwoner
2020	25.556	2.155.000	2.051.000	4.402.000	8.608.000	337
2021	25.445	2.625.000	2.108.000	4.564.000	9.297.000	365
2022	25.565	2.527.000	2.122.000	4.844.000	9.493.000	371
2023	25.737	2.660.000	2.169.000	4.907.000	9.736.000	378
2024	25.853	2.788.000	2.274.000	5.162.000	10.224.000	395

Werkelijke inkomsten

Geraamde inkomsten		
	Raming*	Werkelijk
OZB	4.990.000	5.162.000
Forensenbelasting	230.000	267.000
Toeristenbelasting	1.865.000	1.890.000
Afvalstoffenheffing	2.780.000	2.788.000
Rioolheffing	2.269.000	2.274.000
Leges omgevingsvergunning	484.000	1.371.000
Leges burgerzaken	399.000	620.000
Lijkbezorgingsrechten	100.000	132.000
Overige leges (programma 1, 2 en 3)	12.000	5.000
* inclusief begrotingswijzigingen		

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust (solide) onze begroting is. Dit is van belang wanneer er zich financiële tegenvallers voordoen. Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit (de beschikbare financiële middelen om niet begrote kosten te kunnen dekken) minus alle risico's (waarvoor geen maatregelen zijn getroffen én die een aanzienlijke invloed kunnen hebben op onze financiële positie).

Weerstandscapaciteit

Incidentele en structurele weerstandscapaciteit

Er wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld de aanwezige financiële middelen om eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de gemeentelijke taken op het huidige niveau. Met structurele weerstandscapaciteit worden de aanwezige financiële middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om structurele tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van het beleid op het huidige niveau.

1. Incidentele weerstandscapaciteit

Onder de incidentele weerstandscapaciteit vallen:

- a. De vrije algemene reserve (VAR) en het weerstandsdeel van de vrije algemene reserve (WAR).
- b. De algemene reserve grondbedrijf.
- c. De overige vrije reserves (waarvoor nog geen wettelijke verplichtingen zijn aangegaan).

2. Structurele weerstandscapaciteit

Onder de structurele weerstandscapaciteit vallen:

- a. Het budget dat geraamd is voor onvoorziene uitgaven en het begrotingssaldo.
- b. De onbenutte belastingcapaciteit, dit is het verschil tussen de norm en de opbrengst.

Beleid weerstandsvermogen en risicomanagement

In de raadsvergadering van 1 juni 2023 is de beleidsnota weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld. In deze nota is een norm voor het weerstandsvermogen bepaald. De norm is een ratio van 1,0 voor het incidentele en structurele weerstandsvermogen. Indien één van de beide ratio's lager is dan 1,0 dient de ratio van het totale weerstandsvermogen 1,0 te zijn. De ratio voor het weerstandsvermogen is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door het risicoprofiel.

Totaal weerstandscapaciteit		Toelichting
Incidentele weerstandscapaciteit (werkelijk per 31 december 2024)		
- Vrije Algemene Reserve (VAR)	5.482.000	
- Weerstandsdeel Algemene Reserve (WAR)	5.653.000	
- Algemene Reserve Grondbedrijf	5.172.000	
- Overige Vrije Reserves	-	
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	16.307.000 (a)	
Structurele weerstandscapaciteit		
Onbenutte belastingcapaciteit:	opbrengst	lasten
- OZB-opbrengst	5.162.000	4.990.000
- Rioolheffing kostendekkend tarief	2.274.000	2.274.000
- Afvalstoffen kostendekkend tarief	2.788.000	2.908.000
Totaal	10.224.000	10.172.000
Vershil tussen norm en opbrengst		-52.000
Bij:		
Raming onvoorzien		17.000
Totaal structurele weerstandscapaciteit		-35.000 (b)
Totaal weerstandscapaciteit (incidenteel + structureel)		16.272.000 (a+b)

Toelichting weerstandscapaciteit

Ten opzichte van de rekening 2023 is de incidentele weerstandscapaciteit in 2024 met € 4,3 miljoen afgenomen. De afname wordt veroorzaakt door onttrekkingen aan de VAR van per saldi ruim € 5,0 miljoen: voor de jaarrekening (€ 0,7 miljoen), voor het dekken van de incidentele ambities, inclusief

amendementen in de begroting 2024 (€ 2,9 miljoen), voor de tussenrapportages (€ 1,0 miljoen) en voor twee tussentijdse raadsbesluiten (€ 0,6 miljoen). De algemene reserve grondbedrijf is toegenomen met € 0,9 miljoen. De structurele weerstandscapaciteit is net als in de jaarrekening 2023 (-35) negatief. Een negatieve structurele weerstandscapaciteit betekent dat de werkelijke opbrengsten in 2024 hoger waren dan de norm. Voor een toelichting op de tarieven voor de lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Gevolg weerstandscapaciteit door het rekeningresultaat 2024

Aan de raad zal worden voorgesteld om aan de algemene reserve een bedrag toe te voegen van € 4,1 miljoen. Dit bedrag bestaat uit een storting aan de VAR van € 4,3 miljoen en een onttrekking van € 0,2 miljoen aan de Algemene reserve van het grondbedrijf. Na deze mutatie is de stand van de incidentele weerstandscapaciteit afgerond € 20,3 miljoen.

Toelichting ratio weerstandsvermogen

De norm is een ratio van 1,0 voor het incidentele en structurele weerstandsvermogen. De berekening van de incidentele en structurele weerstandscapaciteit vindt plaats in de voorgaande tabel. In onderstaand overzicht zijn de risico's en kansen voor de jaarrekening 2024 geschat. Daarna worden de incidentele en structurele weerstandscapaciteit gerelateerd aan het risicoprofiel voor de berekening van de ratio's. De uitkomst is dat de ratio van het incidentele weerstandsvermogen zeer ruim boven de norm is. De ratio van het structurele weerstandsvermogen is onder de norm. De ratio van het totale weerstandsvermogen dient daarom boven de 1,0 te zijn om aan de norm te voldoen. Deze ratio is ruim boven de 1,0 en daarmee voldoen we aan onze norm voor het weerstandsvermogen.

Risicomatrix	Incidenteel	Structureel	Bedrag	Kans	Risicobedrag
(Bedragen x € 1.000)					
Risico's					
1 Uitgaven Sociaal domein		x	1.500	80%	1.200
2 Verbonden partijen structureel		x	735	15%	110
3 Verbonden partijen incidenteel	x		735	25%	184
4 Algemene Uitkering Gemeentefonds		x	1.000	50%	500
5 Planschade	x		50	30%	15
6 Grondexploitatie	x		1.000	20%	200
7 Bodemsaneringskosten	x		100	50%	50
8 Asbestsaneringen	x		250	60%	150
9 Juridische risico's	x		150	60%	90
Totaal					2.569
Totaal incidenteel		689			
Totaal structureel		1.810			

Berekening ratio's weerstandvermogen: (Bedragen x € 1.000)	Bedrag	Ratio
Incidentele weerstandcapaciteit	16.307	
Incidenteel risicobedrag	689	
Ratio weerstandvermogen incidenteel		24
Structurele weerstandcapaciteit	-35	
Structureel risicobedrag	1.810	
Ratio weerstandvermogen structureel		0
Totale weerstandcapaciteit	16.272	
Totaal risicobedrag	2.569	
Ratio weerstandvermogen totaal		6

Toelichting risico's

1. Uitgaven sociaal domein

Sinds de decentralisatie in 2015 hanteren wij als financieel uitgangspunt bij het sociaal domein dat taken worden uitgevoerd met de beschikbare budgetten die het Rijk ons beschikbaar stelt. Elk jaar is dit weer een uitdaging.

In 2024 is er een bijstelling gedaan in de najaarsnota vanwege verwachte tekorten op de jaarrekening bij het sociaal domein. Dankzij deze bijstelling en een aantal meevallers is er dit jaar op de jaarrekening een voordeel op het sociaal domein. Het is echter te verwachten dat we de komende jaren weer te maken krijgen met tekorten op het sociaal domein.

Met de inzet van o.a. een praktijkondersteuner Jeugd bij huisartsen en meer informele gezinsondersteuning willen we investeren in vroegtijdige en laagdrempelige hulp, om meer grip te krijgen op de instroom van (specialistische) jeugdzorg. Tegelijkertijd zien we ook dat de kosten blijven stijgen door onder andere een toenemende vraag naar intensieve zorg en stijgingen in de CAO. Met daarbij de oplopende vergrijzing is het niet waarschijnlijk dat we op korte termijn binnen de begroting van de sociaal domein blijven.

2/3. Verbonden partijen

Naast voordelen die samenwerkingsverbanden opleveren, zijn er ook risico's aan verbonden. Door afvaardigingen in het algemeen en/of dagelijks bestuur van gemeenschappelijke regelingen (Gr-en) kunnen financiële risico's worden beheerst. Veelal is er een redelijk voorspelbare stijging van de jaarlijkse exploitatielasten voor zover het de bedrijfsvoeringslasten betreft. De ontwikkeling van de programmakosten binnen de verbonden partijen is afhankelijk van de inhoudelijke beleidsontwikkeling bij het rijk en de deelnemende gemeenten. De financiële risico's beperken zich daarmee tot de financiële consequenties van eventuele incidenten die zich kunnen voordoen. Het aandeel van Aa en Hunze in de risico's die de gr-en zelf hebben opgenomen in de jaarrekening 2024 bedraagt afgerond € 735.000 voor zowel structurele als incidentele risico's. Het bezit van aandelen van privaatrechtelijke ondernemingen heeft in het algemeen een positief effect. De economische waarde kan namelijk hoger liggen dan de balanswaarde. Wel dient voorzichtigheid te worden betracht bij het structureel ramen van dividenduitkeringen, omdat achterblijvende uitkeringen kunnen leiden tot een structureel budgettair probleem.

4. Algemene Uitkering Gemeentefonds

De economische ontwikkeling, de ontwikkeling van de rijksuitgaven en ontwikkelingen rondom de systematiek voor het bepalen van de algemene uitkering uit het gemeentefonds, maken het bepalen van de raming van deze inkomsten in onze begroting steeds weer complex. Hierdoor neemt de onzekerheid toe, met name voor de toekomstige ramingen. Daarom is dit onderwerp opgenomen als potentieel structureel risico.

5. Planschade

In procedures met betrekking tot het wijzigen van bestemmingsplannen kan voor individuele burgers planschade ontstaan. In een aantal gevallen kunnen de hieruit voortvloeiende kosten worden opgenomen in de exploitatie van het desbetreffende plan. Daar waar mogelijk wordt de planschade afgewenteld op de initiatiefnemer. Het resterende geschatte risico is hier opgenomen.

6. Grondexploitatie

Een beleidsmatig risico binnen een gemeente is de grondexploitatie. In Aa en Hunze loopt op dit moment nog 1 exploitatie die belangrijke invloed heeft op het totaal. Dit is het woningbouwplan Nooitgedacht in Rolde. Zie verder de paragraaf Grondbeleid voor de inhoudelijke toelichting.

7. Bodemsaneringskosten

De aansprakelijkheid op het gebied van milieu neemt voortdurend toe. De gemeenten vormen hierbij geen uitzondering. Gemeenten lopen als rechtmatige eigenaar van gronden het risico dat vervuilde grond geschoond moet worden of dat er vaten/jerrycans worden achtergelaten. Eventuele noodzakelijke maatregelen op het terrein van de bodemsanering, die voor rekening van de gemeente kunnen komen, zijn momenteel vooralsnog niet in te schatten en daarom als risico benoemd in deze paragraaf.

8. Asbestsaneringen

In toenemende mate wordt de gemeente geconfronteerd met illegale dumping van asbest via de vuilinzameling en asbestvervuiling als gevolg van brand. In het belang van de volksgezondheid is acute verwijdering van de vervuiling noodzakelijk. Verhaal van de kosten op de veroorzaker blijkt vaak onmogelijk en is daarom opgenomen als risico.

9. Juridische risico's

Jaarlijks worden enige procedures door of tegen de gemeente gevoerd. Er is een tendens waar te nemen van een toenemend aantal aansprakelijkheidstellingen. Gemeenten worden geconfronteerd met schadeclaims van burgers als gevolg van genomen besluiten en vermeende nalatigheid door de overheid. Zo kunnen de gemeenten aansprakelijk gesteld worden door de burger voor schade als gevolg van slecht onderhoud van de wegen, openbaar groen en voor planschades (al specifiek benoemd als risico). Voor een deel zijn de risico's die de gemeente lopen gedekt door afgesloten verzekeringen, waarbij de gemeente bij de WA-verzekering een eigen risico heeft van € 2.500 per schadegeval.

Financiële kengetallen

In de raadsvergadering van 1 juni 2023 is de nota financiële beleidskaders vastgesteld. In deze nota is uitgelegd hoe de wettelijke financiële kengetallen te gebruiken zijn bij de beoordeling van de financiële weerbaarheid en wendbaarheid van onze gemeente. Met deze nota hebben we ook eigen gemeentelijke normen voor de wettelijke financiële kengetallen afgesproken.

Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Structurele exploitatieruimte
- Grondexploitatie
- Belastingcapaciteit

Normen financiële kengetallen

Met het vaststellen van de nota financiële beleidskaders hebben we eigen normen voor de beoordeling van de kengetallen. De normen zijn:

- voor de netto schuldquote lager dan 80%

- voor de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen eveneens lager dan 80%
- voor de solvabiliteitsratio minimaal 20%
- voor de structurele exploitatieruimte minimaal 0%
- voor de grondexploitatie lager dan 20%
- voor de belastingcapaciteit minimaal 95% en maximaal 105%

Verloop van de kengetallen

Kengetallen:	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting
	2021	2022	2023	2024	2024	2025
1a. Netto schuldquote	15%	4%	4%	37%	1%	36%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	12%	3%	4%	35%	0%	35%
2. Solvabiliteitsratio	46%	55%	51%	36%	53%	37%
3. Structurele exploitatieruimte	-3%	8%	-1%	2%	0%	0%
4. Grondexploitatie	5%	2%	3%	0%	2%	0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	86%	78%	73%	71%	74%	73%

Beoordeling financiële kengetallen

Beoordeling netto schuldquotes

Beide quotes zijn ruim onder de norm. In de werkelijkheid (jaarrekening) is de financieringsbehoefte lager dan op begrotingsbasis.

Beoordeling solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio voldoet aan de norm.

Beoordeling structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte voldoet met -0,47 (afgerond 0) niet aan de norm.

Beoordeling grondexploitaties

De uitkomst bij grondexploitaties voldoet ruim aan de norm.

Belastingcapaciteit

De meerjarige reeks laat zien dat we niet aan onze eigen norm voldoen. In de nota financiële beleidskaders is dit ook geconstateerd: 'Wij zitten langjarig buiten en lager dan deze norm'. Het betekent dat we ruim onder het landelijke gemiddelde zitten. Deze ruimte biedt kansen bij het invullen van de ombuigingen.

Conclusie

Er is binnen de gemeente Aa en Hunze sprake van een positieve vermogensontwikkeling. Dit blijkt uit de mooie ontwikkeling van de netto schuldquote en de solvabiliteitsratio. Hoewel het hebben van een stevige vermogenspositie niet de primaire doelstelling is, heeft eigen vermogen ook een functie als financieringsmiddel voor activa en het genereren van liquiditeit voor transacties.

Bij de analyse van het positieve resultaat over 2024 blijkt dat incidentele factoren een belangrijke rol hebben gespeeld. De structurele exploitatieruimte is afgerond 0, wat betekent dat financiële tegenvallers momenteel niet opgevangen kunnen worden met structurele middelen.

De lage belastingcapaciteit van de gemeente zorgt er echter voor dat eventuele tegenvallers kunnen worden opgevangen met nieuw beleid. De belastingdruk in Aa en Hunze is laag in verhouding tot het landelijk gemiddelde.

Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoud kapitaalgoederen

Wegen

Basisgegevens/uitgangspunten

De gemeente Aa en Hunze heeft 2.957.477 m² aan verharding in beheer en onderhoud. Hiervan is 1.767.351 m² (60%) asfaltverharding, 967.288 m² (33%) elementenverharding en 93.582 m² (3%) betonverharding. Het overige percentage betreft onverhard. Het gehele areaal aan verharding bestaat voor 76% aan rijbanen en 12% uit fietspaden, 5% uit voetpaden en 7% uit overig (parkeerplaatsen, in- en uitritten bushaltes, verkeersdruppel e.d.).

A. Het beleidskader

In 2021 is het 'Beleidsplan wegen' voor de periode 2021-2025 door de gemeenteraad vastgesteld. Het Beleidsplan heeft als doel om het kwaliteitsniveau 'Basis' als uitgangspunt te hanteren voor het wegenonderhoud. Dit niveau staat gelijk aan de ondergrens van verantwoord wegbeheer volgens de CROW-wegbeheersystematiek.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Met de vaststelling van het Beleidsplan is ook de onderhoudsplanung voor de periode 2021-2025 vastgesteld.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Inspecties laten zien dat het gekozen onderhoudsniveau Basis voldoende is om het wegenonderhoud op deze voet door te zetten. Om blijvend aan het vastgestelde kwaliteitsniveau te voldoen is een structurele storting in de voorziening wegen van € 799.000 i.v.m. inflatie niet toereikend. In de begroting 2024 is het budget daarom structureel met € 120.000 verhoogd.

D. Voortgang

Het onderhoud uit de jaren 2021-2024 is grotendeels uitgevoerd. In 2025 volgt het laatste jaar en nog enkele restpunten uit de jaren 2021-2024. We verwachten dat eind 2025 planperiode 2021-2025 volledig is uitgevoerd.

Water en kunstwerken

Basisgegevens/uitgangspunten

De gemeente Aa en Hunze heeft 125 ha binnenwater. Daarnaast heeft de gemeente 37 vaste bruggen, 12 beweegbare bruggen, 13 steigers, 8 andere voorzieningen zoals bv. rolpalen, kademuur, leuningen e.d. en 5.310 m¹ walbeschoeiing.

A. Het Beleidskader

Voor de kostenkanten en onderhoudsintervallen wordt gebruik gemaakt van referentienormen van rijkswaterstaat. Voor het overige, bovenzijde van bruggen passen we de CROW toe. Hier gelden dezelfde richtlijnen als bij wegen.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties.

Het jaarlijkse onderhoud wordt uitgevoerd op basis van het beheerprogramma bruggen. In de begroting is hiervoor een structureel budget opgenomen. Om de constructieve veiligheid van leuningen en constructie te waarborgen voeren wij elke 3 – 4 jaar een visuele inspectie uit.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

In de begroting 2023 is een bedrag van € 176.000 aan directe kosten opgenomen voor het onderhoud van sloten, bermsloten, sluizen en waterkeringen. Daarnaast is een bedrag van € 127.000 opgenomen voor regulier onderhoud aan waterstaatkundige werken, zoals bruggen, kano- en vissteigers. Voor groot onderhoud aan de bruggen van het Grevelingskanaal wordt jaarlijks een bedrag van € 44.000 toegevoegd aan de voorziening.

D. Voortgang

Periodiek wordt het onderhoudsprogramma vastgesteld en uitgevoerd om het onderhoudsniveau op een aanvaardbaar/voldoende niveau te brengen.

De gelden, die opgenomen zijn in de begroting, worden voor de bruggen aangewend. Hierbij worden leuningen vervangen en/of geschilderd, wordt betonrenovatie uitgevoerd en worden vernieuwingen aan brugdekken uitgevoerd. De beheerplannen voor bruggen en beschoeiing van het Grevelingkanaal en het vijveronderhoud zijn onlangs geactualiseerd. De financiële uitwerking volgt in 2024.

Riolering

Basisgegevens/uitgangspunten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de rioleringsvoorzieningen in de gemeente Aa en Hunze.

Rioleringsvoorzieningen	
Vrijverval riolering	275 km
Mechanische riolering	130 km
Hoofdgemalen	30 stuks
Minigemalen	460 stuks
Randvoorzieningen	10 stuks
IBA's	35 stuks
Kolken	12560 stuks
Vijvers	27 stuks

A. Het Beleidskader

In 2020 is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) door de raad vastgesteld voor de planperiode 2020-2024. In 2024 heeft de raad besloten het GRP met drie jaar te verlengen (t/m 2027). Aan het beleid ligt de volgende visie ten grondslag:

Aa en Hunze wil beschikken over een duurzaam en robuust water- en rioleringssysteem in het bebouwd gebied. We hebben inzicht in het systeem en beheren het doelmatig, waardoor de lasten zo laag mogelijk blijven en overlast van water tot een minimum is beperkt. Gebruikers kunnen eenvoudig terecht bij de gemeente met klachten en vragen, maar we doen ook een beroep op hun eigen verantwoordelijkheid.

Met dit plan wordt invulling gegeven aan de wettelijke verplichting om vast te leggen hoe wij inhoud geven aan de zorgplicht voor het afvalwater, regenwater en grondwater. De zorgplichten zijn vertaald naar doelen. Aan de hand van onze visie en doelen hebben we speerpunten bepaald, te weten:

1. Inzicht in de werking van het systeem vergroten.
2. Duurzaamheid vergroten.

3. Anticiperen op klimaatverandering.
4. Samenwerking met waterketenpartners versterken.

In de werkregio Groningen Noord-Drenthe werken gemeenten, waterschappen en waterbedrijven samen aan de waterketen. Hieraan ligt een bestuursakkoord ten grondslag. Het akkoord loopt van 2020 tot 2025 en is in 2024 met max. 2 jaar verlengd (t/m 2026). In het akkoord ligt de nadruk op Kwetsbaarheid en Duurzaamheid. Momenteel werkt de regio aan een nieuw bestuursakkoord.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

In het vigerende GRP is ervoor gekozen om nieuwe investeringen direct te bekostigen uit de opbrengsten van de rioolheffing van het betreffende jaar (ideaalcomplex). De ontwikkeling van de rioolheffing is dynamisch, waarbij -aan de hand van het jaarprogramma- ieder jaar een actualisatie plaats vindt van de berekening. Op die wijze is de ontwikkeling van het tarief in balans met de werkelijke kosten.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

De kosten voor investeringen en onderhoud aan het riool stegen in 2024 met 5%. Omdat we uitgaan van 100% kostendekking, stijgt de opbrengst van de rioolheffing ook met 5%. Door gebruik te maken van de voorziening riolering blijft de lastenstijging voor de inwoner hier relatief beperkt.

D. Voortgang

De in de begroting 2024 opgenomen bedragen voor het onderhoud zijn in 2024 hiervoor ingezet.

Gebouwen

Basisgegevens/uitgangspunten

De gemeente Aa en Hunze heeft 50 gemeentelijke accommodaties. Deze 50 accommodaties bestaan uit onder andere 3 kerktorens, 3 molens, 3 multifunctionele accommodaties, 2 openlucht-zwembaden, 3 sporthallen, 2 gymnastieklokalen, 1 sportzaal, 18 dorpshuizen (waarvan 7 in eigendom), 1 loods met overkapping voor Openbare Werken, 4 brandweerposten, 1 gemeentehuis, 1 afvalbrengstation en 18 overige locaties. Door de verzelfstandiging van het openbaar basisonderwijs per 1 januari 2010 (stichting PrimAH) en de overheveling van het groot onderhoud per 1 januari 2015 is de gemeente niet meer verantwoordelijk voor het onderhoud van de schoolgebouwen. Als gevolg van de bevolkingskrimp is het eigendom én het onderhoud van de schoolgebouwen in Schipborg, Nieuw Annerveen, Annerveenschekanaal en Gasselternijveenschemond weer terug gegaan naar de gemeente. De schoolgebouwen in Schipborg en Gasselternijveenschemond zijn verkocht.

A. Het Beleidskader

Het kader voor het onderhoud van de gebouwen is de door de raad vastgestelde “nota onderhoud gebouwen”. Het betreft hier het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen, exclusief de dorpshuizen en monumenten. In deze nota wordt gestreefd naar een onderhoudsniveau tussen de conditieschalen 2 en 3, wat overeenkomt met een goede tot redelijke onderhoudstoestand. Om een bijdrage te leveren aan de taakstellende bezuiniging voor de komende jaren is het onderhoudsniveau teruggebracht naar conditieschaal 3. Het gebouwenonderhoud vindt plaats op basis van onderhoudsbegrotingen in de vorm van een zogenaamde meerjarenraming voor een periode van 10 jaar. In opdracht en voor rekening van de stichting PrimAH wordt de actualisatie van de onderhoudsbegroting voor de openbare basisscholen vanaf 2021 door een externe partij uitgevoerd. Voor de gemeentelijke gebouwen vindt de actualisatie driejaarlijks in eigen beheer plaats. Voor iedere actualisatie wordt een inspectie ter plaatse uitgevoerd. Het onderhoud van dorpshuizen vindt plaats op basis van de notitie dorpshuizenbeleid die door de raad is vastgesteld. Het beheer en onderhoud van de gebouwen van de voetbalverenigingen is de verantwoordelijkheid van de vereniging geworden.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Het gebouwenonderhoud wordt conform de Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en het beleidskader uitgevoerd. Over de eventuele (financiële) consequenties van de driejaarlijkse inspectie zal uw raad in het beleidsplan en de begroting worden geïnformeerd.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Conform het meerjarig onderhoudsschema gemeentelijke gebouwen is voor groot onderhoud en schilderwerk van gemeentelijke gebouwen (excl. monumenten, schoolgebouwen en dorpshuizen) structureel respectievelijk € 269.000 en € 128.000 in de begroting opgenomen.

Voor groot onderhoud en schilderwerk van monumenten is dat bedrag respectievelijk € 36.000 en € 20.000 structureel. Daarnaast is een bedrag van € 327.000 beschikbaar in de exploitatie voor regulier onderhoud van de gemeentelijke gebouwen (excl. schoolgebouwen en dorpshuizen). Hiervan is € 29.000 voor monumenten.

Voor het groot onderhoud van dorpshuizen is in de exploitatie jaarlijks een bedrag van € 65.000 beschikbaar; dit bedrag maakt onderdeel uit van een subsidieregeling. Door een taakstellende bezuiniging wordt nog 70% van de kosten gesubsidieerd.

Per 1 januari 2015 is het buitenonderhoud bij de scholen voor primair en (voortgezet) speciaal onderwijs (niet meer in onze gemeente) overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen. De schoolbesturen hebben nu de (financiële) verantwoordelijkheid voor het totale onderhoud van hun schoolgebouwen, inclusief (functionele) aanpassingen van het gebouw.

D. Voortgang

De in de onderhoudsbegroting geraamde werkzaamheden worden aan het begin van het jaar op een lijst van "uit te voeren werkzaamheden" geplaatst. Bij deze lijst wordt een planning opgesteld voor het desbetreffende jaar. Uitgangspunt is de werkzaamheden in het geraamde jaar uit te voeren. Bij een aantal omvangrijke werkzaamheden komen de bedragen in een periode van 2 of 3 jaar beschikbaar, waarbij de uitvoering aaneengesloten dient plaats te vinden. Op 17 april 2025 is door de raad het nieuwe MJOP voor de gemeentelijke gebouwen, monumenten en dorpshuizen vastgesteld voor de jaren 2025-2034. Met de nieuwe MJOP voldoet de gemeente Aa en Hunze aan de wettelijke regels volgens het BBV. De eindstanden per 31-12-2024 worden meegenomen in het nieuwe MJOP.

Groen

Basisgegevens/uitgangspunten

Van het totale areaal openbaar groen dat de gemeente in onderhoud heeft, wordt een deel uitgevoerd in eigen beheer en een deel uitbesteed. Het grootste deel van het groenonderhoud in de kernen wordt uitgevoerd door de kernteams, onder begeleiding van voormannen, als onderdeel van de gemeentelijke buitendienst.

A. Het beleidskader

Het groenbeheersysteem wordt gebruikt om bestekken op te stellen voor de uitvoering van werkzaamheden. In het afgelopen jaar is gewerkt aan het schrijven van een ecologisch bermbeheerplan.

B. Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

De gemeentelijke buitendienst is in 2021 gestart met ecologisch bermbeheer op een klein deel van de bermen in het buitengebied. In 2023 is de pilot met ecologisch bermbeheer geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie is een ecologisch bermbeheerplan opgesteld met verschillende scenario's voor toekomstig beheer. Deze scenario's zijn 23 januari 2025 voorgelegd aan de gemeenteraad.

De voorgelegde scenario's worden meegenomen in de begroting van 2026, waar een besluit over de verdere aanpak wordt genomen.

C. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

De financiële impact van ecologisch bermbeheer is meegenomen in de scenario's die in de begroting van 2026 ter besluitvorming worden voorgelegd. Op basis van het gekozen scenario zal worden bepaald welk budget structureel nodig is.

D. Voortgang

In 2023 is de pilot met ecologisch bermbeheer geëvalueerd en is een bermbeheerplan opgesteld. De effecten van ecologisch beheer zijn in kaart gebracht door een onderzoek dat in 2018 is gestart en in 2023 is afgerond en geëvalueerd.

Groenbeheer binnen de kom

Bomen	28.000 stuks
Monumentale bomen	180 stuks
Gazon	130 hectare
Ruw gras	15,5 hectare
Struiken	34,5 hectare
Vaste planten	1.400 m2
Plantenbakken	30 stuks
Parkbos	25,5 hectare

Groenbeheer buiten de kom

Bomen	60.000 stuks
Gazon	7 hectare
Ruw gras	300 hectare
Bosplantsoen/struiken	12,5 hectare

Financiering

Financiering

De financieringsparagraaf is een verplicht onderdeel in de programmabegroting en –rekening en vloeit voort uit de Wet Financiering decentrale overheden (wet FIDO). Deze wet schept een bindend kader voor een verantwoordelijke en professionele inrichting van een treasuryfunctie bij decentrale overheden. Het belangrijkste uitgangspunt van de wet FIDO is het beheersen van de financiële risico's. De wijze waarop de risico's binnen de gemeente Aa en Hunze worden beheerst is geregeld in het treasurystatuut. Dit statuut vormt dan ook de basis voor de paragraaf financiering.

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's door middel van de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Treasury omvat het sturen, beheersen, verantwoorden over en toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Toerekening van rente

In de notitie Rente 2017 van de commissie BBV wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en –baten in de begroting en de jaarstukken. Doelstelling van de notitie is het bevorderen van een eenduidige handelswijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en de jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).

De bepalingen en richtlijnen van de notitie hebben geleid tot aanpassing van het gemeentelijk rentebeleid. Hiervoor is de rentenota 2017 opgesteld en op 29 juni 2017 vastgesteld in de raad. Hierin is vastgelegd dat:

1. Als nieuwe methode alleen de werkelijke rente van externe financieringsmiddelen wordt toegepast, conform het advies van de commissie BBV;
2. De kostendeekkende tarieven worden bepaald op basis van de werkelijke rentelast;
3. De afschrijvingsmethodiek voor alle activa wordt geüniformeerd, waarmee op alle activa lineair wordt afgeschreven.

Renteschema 2024			
a	Externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.792
b	Externe rentebaten		-54.497
Saldo rentelasten en baten			-52.705
c	1 Rente aan grondexploitatie	-/-	-32.715
	2 Rente projectfinanciering	-/-	
	3 Rentebaat verstrekte lening	+/-	
			-32.715
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente			-85.420
d	1 Rente eigen vermogen	+/+	0
d	2 Rente voorzieningen	+/+	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			-85.420
e	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-463.752
f	Renteresultaat taakveld Treasury (- is positief resultaat)		-549.172

Financiering

De leningenportefeuille (looptijd >1 jaar) ziet er als volgt uit:

Stand per 1 januari 2024	€ 4.900.000
Nieuwe leningen	€ 0

Reguliere aflossingen € 700.000

Stand per 31 december 2024 € 4.200.000

De rente voor kort geld (<1 jaar) is lager dan de rente voor lang geld (>1 jaar). Sinds 2016 is de rente op kortlopende leningen zelfs regelmatig negatief. Wanneer er een financieringsbehoefte ontstaat, wordt daarom eerst tot het conform de wet FIDO maximaal toegestane bedrag met kort geld gefinancierd. De netto schuld van de gemeente Aa en Hunze per inwoner is relatief gezien laag.

Financieringsrisico's

Ten aanzien van de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille zijn de volgende risico's te onderscheiden:

1. Renterisico

Ten aanzien van het renterisico dient te worden gekeken naar het risico van de vlottende schuld en de risico's van langlopende leningen. Ter beperking van de het renterisico zijn 2 normen opgesteld: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Het doel van deze normen, uit hoofde van de wet FIDO, is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft betrekking op vlottende schulden met een looptijd tot maximaal 1 jaar inclusief de debetstand op de rekening-courant. De kasgeldlimiet is gelimiteerd tot 8,5% van het bedrag van de begroting (2024 € 72 mln). De kasgeldlimiet was in 2024 ca. € 6,1 mln. Eenmaal per kwartaal wordt de gemiddelde liquiditeitspositie berekend. Als in drie achtereenvolgende kwartaalrapportages de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt de toezichthouder daarvan op de hoogte gesteld. Daarbij moet in een plan zichtbaar worden gemaakt hoe men opnieuw aan de kasgeldlimiet denkt te zullen gaan voldoen. In 2024 werd de limiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet	Gemiddelde liquiditeitspositie 2024 per kwartaal			
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
-/- € 6,1 mln.	€ -1.968.223	€ -5.564.160	€ -2.768.585	€ 3.927.104

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd > 1 jaar. De norm houdt in, dat de jaarlijkse aflossingen en de renteherzieningen samen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De aflossingen worden ook meegenomen, omdat in geval van herfinanciering hierover ook renterisico wordt gelopen. In het onderstaande schema is het renterisico voor onze langlopende leningen in beeld gebracht. Uit dit overzicht blijkt dat nu en de komende jaren een zeer beperkt (ruim binnen de norm) renterisico op de langlopende schulden wordt gelopen.

Berekening Renterisico vaste schuld (Bedragen X € 1.000)		2024	2025	2026	2027
	Jaar				
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	700	700	700	700
3	Renterisico (1+2)	700	700	700	700
4	Renterisiconorm (20% begrotingtotaal)	14.407	14.407	14.407	14.407
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	13.707	13.707	13.707	13.707
5b	Overschrijding renterisiconorm (3>4)	0	0	0	0

2. Kredietrisico

Kredietrisico's doen zich voor bij de verstrekte leningen. In onderstaande tabel is aangegeven aan welke groepen leningen zijn verstrekt.

Kredietrisico's

Risicogroep	restant vordering per 31-12-2024
Deelnemingen	€ 712.089
Langlopende personeelsleningen	€ 124.861
Woningbouwcorporaties	€ 0
Blijversleningen	€ 0
Startersleningen	€ 923.432
Zonneleningen	€ 49.620
Totaal	€ 1.810.002

De vordering op deelnemingen betreft een vordering op Enexis. Deze vordering is een aandeelhouderslening. Enexis gebruikt de lening om de energietransitie deels mee te financieren.

De langlopende personeelsleningen zijn hypotheekleningen. Hierbij is het kredietrisico klein, omdat de verstrekte lening nooit hoger is dan de waarde van het onderpand. Er worden geen nieuwe personeelsleningen meer afgesloten. Hierdoor daalt het uitstaande bedrag.

De startersleningen zijn hypotheekleningen die worden verstrekt om het verschil tussen de verwervingskosten en de volgens NHG normen verstrekte eerste hypotheek te financieren. Het betreft een krediet van maximaal € 45.000 waarbij de eerste 3 jaar geen rente en aflossing wordt betaald. Daarna wordt per periode op basis van een inkomenstoets de hoogte van de rente en aflossing bepaald. Er lopen per 31-12-2024 28 startersleningen.

De zonnelening biedt een oplossing voor huiseigenaren om met een lening tegen gunstige voorwaarden in energiebesparende maatregelen te investeren. Aa en Hunze stimuleert zo energiebesparing in bestaande koopwoningen. Er worden geen zonneleningen meer verstrekt door de gemeente. Burgers kunnen hiervoor terecht bij de provincie.

De blijverslening is voor mensen die graag langer in hun woning willen blijven wonen en daarvoor aanpassingen aan hun woning willen laten doen. De interesse hiervoor is tot op heden gering.

Naast de verstrekte leningen staat de gemeente ook borg voor leningen. Dit betreft borgstellingen voor:

	Stand per 31-12-2024
- NHG hypotheeken	€ 319.821
- Woningcorporaties	€ 12.515.400
- Dorpshuizen	€ 263.365

Het saldo van de borgstelling voor NHG hypotheeken neemt langzaam af, omdat de gemeente sinds 2011 niet meer borg staat voor nieuwe NHG hypotheeken (stand per 31/12/2023 was € 539.834). Door aflossing neemt, naast het saldo ook het risico af. Het saldo voor borgstelling aan Woningcorporaties is afgenomen (stand per 31/12/2023 was € 13.362.937). Het risico is beperkt, omdat de gemeente functioneert als achtervang. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw staat borg. Het risico op de borgstelling voor dorpshuizen is wat hoger. Er is altijd een kans dat de exploitatie niet rond komt. De panden dienen echter wel als onderpand.

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering

In deze paragraaf gaan we in op de belangrijkste bedrijfsvoeringsactiviteiten die in 2024 zijn uitgevoerd. De bedrijfsvoeringsprocessen in de organisatie ondersteunen en faciliteren het uitvoeren van onze werkzaamheden die gericht zijn op het vormgeven en uitvoeren van beleid en het leveren van producten voor onze inwoners. Deze onderwerpen zijn 'going concern' taken die in de activiteiten niet of slechts deels worden toegelicht.

Het gaat om de volgende onderwerpen:

Loonkosten

De begrote salariskosten in relatie tot de werkelijke loonsom zien er als volgt uit:

Loonkosten 2024	
Omschrijving	bedrag
Begrote salariskosten 2024	20.234.543
Werkelijke salariskosten	-18.166.160
Inhuur tijdelijk personeel t.l.v. vacatureruimte	-1.556.041
Resultaat budget ziektevervang	-343.109
Resultaat	169.234

Door vacatureruimte en toerekening van overhead vanuit projecten (o.a. opvang Papenvoort en de Biester, Nij Begun en GALA) is er sprake van een incidenteel voordeel op de salariskosten. Deze ruimte wordt incidenteel ingezet voor de inhuur van tijdelijk personeel. Voor het bepalen van het totaal van de loonkosten wordt het resultaat op het flexibel personeelsbudget hiermee verrekend. Voor 2024 is er per saldo sprake van een incidenteel voordeel van € 169.234.

Informatisering, automatisering en informatieveiligheid

Informatisering: Het eind 2022 opgestelde Informatiebeleidsplan vormt de leidraad voor de activiteiten van informatisering in de periode 2023-2026. Een belangrijke mijlpaal binnen dit plan was de invoering van “Werkomgeving 2024”. Alle medewerkers zijn succesvol overgestapt op een nieuwe, stabiele en veilige digitale werkomgeving. Dit was niet alleen technisch een behoorlijke operatie, de medewerkers moesten allemaal op een andere manier gaan werken en werden daarbij waar nodig begeleid. We werken nu volledig in de cloud, waardoor samenwerking intern en met onze partners makkelijker is geworden. Medewerkers ervaren minder storingen, de tevredenheid is toegenomen en de belasting bij de helpdesk is merkbaar lager. Met deze vernieuwingen sluiten we goed aan op ons Informatiebeleidsplan en maken we digitaal samenwerken makkelijker en efficiënter.

Automatisering: We lieten onderzoeken of onze ICT voorzieningen toekomstbestendig zijn ingericht en welke activiteiten wij eventueel nog moeten doen om voor de komende tien jaar een goed functionerende ICT omgeving aan te bieden. In dit onderzoek werd gekeken naar automatisering. Automatisering is gericht op het faciliteren en beheren van de werkplekken, applicaties, communicatielijnen en het netwerk. De beoordeling vanuit dit onderzoek was positief ten aanzien van onze huidige ICT voorzieningen. Aangeraden werd om de uitwijkomgeving te verbeteren, de vanaf 2026 wettelijk verplichte SIEM/SOC ten bate van de informatiebeveiliging in te richten en te werken aan een verbeterde samenwerking tussen automatisering, informatisering en de organisatie.

Informatieveiligheid: In november vond de jaarlijkse cyberoefening plaats. Daarbij wordt het cybercrisisplan beoefend en geoptimaliseerd. Ook het organiseren van forensische ondersteuning bij grote incidenten draagt bij aan het continu verbeteren van informatieveiligheid. Bewustwordingssessies werden georganiseerd in de teams en een phishing test werd uitgevoerd. Een belangrijke ontwikkeling die hierin op ons afkomt is de nieuwe Cyberbeveiligingswet (NIS2) waarin de huidige beveiligingsnormen worden omgezet in formele wetgeving.

Personeel en organisatie

Flexibel en wendbaar: We zien als gemeente nieuwe taken op ons afkomen en nieuwe ontwikkelingen elkaar snel opvolgen. Dat vraagt om een organisatie die flexibel is en kan meebewegen met de actuele ontwikkelingen. Dit doen we door steeds vaker programmatisch en projectmatig te werken; in 2024 deden we dat onder andere bij het programma wonen, programma dienstverlening en de projecten WOO, omgevingsvisie en duurzaamheid. Ook hebben we onze arbeidsmarktcommunicatie aangepast om de juiste mensen aan te trekken passend bij deze uitdagingen en onze manier van werken. Door eenduidige communicatie in woord en beeld over wie we zijn en wat we doen weten we de goede mensen te bereiken. Door het aanbieden van voldoende leermogelijkheden blijven medewerkers vakinhoudelijk up-to-date waarmee de organisatie blijvend interessant is voor medewerkers.

Team opvang en inburgering: We zijn een nieuw team gestart voor opvang en inburgering. Vanuit de crisissituatie die ontstond bij de grote toestroom van Oekraïense vluchtelingen die acuut opvang nodig hadden is in eerste instantie snel gehandeld vanuit de bestaande organisatiestructuur. Omdat de belasting hiervan op de teams op termijn niet houdbaar was, is ervoor gekozen om een apart team opvang en inburgering te starten. Door borging met de juiste structuur functioneert het team beter en staat het sterker in verbinding met onze gemeentelijke organisatie wat de samenhang en effectiviteit verhogen.

Kantine en werkplekken: We hebben de kantine in eigen beheer genomen. Dit is goedkoper en zorgt tevens voor een betere afstemming en hogere kwaliteit van de geleverde producten. We zijn in 2024 begonnen met de voorbereidingen voor een interne verhuizing op het gemeentehuis. Het doel daarvan is flexibele werkplekken beschikbaar maken in overeenstemming met de gegroeide organisatie, afgeschreven meubilair vervangen en het zorgen dat de werkplekken voldoen aan de geldende Arbo-normen.

Fraude en integriteit

De gemeente Aa en Hunze hecht er waarde aan dat haar medewerkers in een goede sfeer kunnen samenwerken en respectvol met elkaar omgaan. Bovendien moeten burgers onvoorwaardelijke kunnen vertrouwen op het openbaar bestuur en de politiek van onze gemeente. We hebben daarom doorlopend aandacht voor integriteit en (het voorkomen van) fraude.

Integriteit: We willen een goede organisatie zijn, met een open en ethische cultuur. Dat betekent ruimte voor tegenspraak en verandering. In onze houding en gedrag gelden algemene fatsoensnormen en handelen we integer. Bij de gemeente Aa en Hunze verwachten we van onze medewerkers een integere grondhouding.

Om de integriteit binnen onze organisatie te waarborgen, hebben wij maatregelen getroffen die met regelmaat onder de aandacht gebracht:

- Medewerkers, bestuurders en volksvertegenwoordigers leggen bij aanstelling de eed of belofte af en verklaren zich te houden aan wettelijke gedragsnormen.
- Bij indiensttreding wordt een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) gevraagd.
- Voor overheidsorganisaties gelden basisnormen die integriteit beschermen en borgen.
- In onze gedragscode zijn de uitgangspunten voor integer handelen vastgelegd.
- In 2024 zijn wij begonnen met het vernieuwen van de klachtenregeling voor ongewenste omgangsvormen.
- Daarnaast kunnen medewerkers terecht voor vragen of meldingen over integer gedrag bij een intern of extern vertrouwenspersoon.
- Voor het melden van vermoedens van misstanden is een klokkenluidersregeling beschikbaar, in 2024 zijn wij gestart met het vernieuwen van deze regeling.

Fraude: Fraude is een vorm van financiële integriteit. Naast de hierboven genoemde zaken is hiervoor aandacht in de budgethoudersregeling, (bevoegdheid tot het doen van uitgaven) en het treasurystatuut (functiescheiding in financiële transacties). Hiermee houden wij het risico op fraude zo klein mogelijk.

Continuïteitsbeoordeling

Gemeenten worden gezien als de overheidslaag die het dichtst bij de inwoner staat. Gemeenten krijgen de afgelopen jaren steeds meer taken en verantwoordelijkheden en dezen hebben vaker het karakter van crisis gekregen, waarbij met spoed een oplossing moet worden gezocht. Dat gaat om opvang van vluchtelingen, maar ook om compensatieregelingen voor bijvoorbeeld energie. Grote onderwerpen voor de toekomst zijn de bestaanszekerheid van inwoners (staat onder druk), de demografische ontwikkeling (vergrijzing) en ruimtelijke schaarste. De ontwikkelingen en opgaven van nu hebben vaak een ruimtelijk effect. Thema's als woningbouw, duurzame energievoorziening, klimaatadaptatie, natuurontwikkeling, stikstofreductie, sociale inclusie, (verkeers)veiligheid, economie recreatie en toerisme leggen een claim op de schaarse ruimte. Op korte termijn zijn er geen voornemens om taken of activiteiten te beëindigen. Wellicht wordt er in het kader van het 'ravijnjaar' en de daarbij behorende noodzakelijke ombuigingen nog wel kritisch gekeken naar nut en noodzaak van de gemeentelijke taken en activiteiten.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het wetsvoorstel waar de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van is, is in 2022 aangenomen door de Kamer en treedt per boekjaar 2023 in werking. Dit betekent dat vanaf 2023 het college van Burgemeester en Wethouders een rechtmatigheidsverantwoording afgeeft in de jaarrekening. Daarmee valt de rechtmatigheidsverantwoording onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant controleert daarmee nog wel of de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

Bevindingen rechtmatigheidsverantwoording

Bevindingen rechtmatigheidsverantwoording totaal *Bedragen x € 1.000*

Begrotingscriterium

Overschrijding van de begrote lasten pijler 5

687

Overschrijding van de investeringskredieten	<u>302</u>
Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden	<u>989</u>

Voorwaardencriterium

Onrechtmatigheden m.b.t. inkopen	<u>163</u>
Totaal voorwaardencriterium	<u>163</u>

M&O Criterium

Geen bevindingen

Totaal onrechtmatigheden rechtmatigheidsverantwoording	1.152	
Verantwoordingsgrens 3%		2.915

Aangezien het totaal van de onrechtmatigheden beneden de verantwoordingsgrens van 3% valt, hoeven ze niet worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Hieronder worden de bevindingen vanuit de rechtmatigheidsverantwoording, groter dan € 100.000 nader toegelicht.

Begrotingscriterium

In totaliteit is er sprake van bijna € 0,7 miljoen aan overschrijding van de lasten (pijl 5). Het betreft overschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, of overschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.

Daarnaast resteert het overschrijden van investeringskredieten van totaal € 302.000 als onrechtmatigheid. Dit wordt grotendeels veroorzaakt een overschrijding van de kredieten:

- Lutkenend Gasselte
- Chippen van containers
- Aanpassen / optimaliseren parkeervoorziening en sportveld nieuwbouw de Kameleon

Voorwaardencriterium

Bij de beoordeling van het voorwaardencriterium wordt gekeken of alle financiële beheershandelingen zijn verricht in overeenstemming met (externe en interne) wet- en regelgeving. Er zijn een tweetal onrechtmatigheden geconstateerd met betrekking van tot de inkopen, voor een totaalbedrag van € 163.000, hierbij zijn de Europese aanbestedingsregels niet gevolgd waar het wel had gemoeten. Het betreft een inhuur van personeel, dat niet rechtmatig is aanbesteed voor een bedrag van €75.000. Daarnaast betreft het een dienst met betrekking tot sanitaire hygiëne voor meerdere locaties voor een bedrag van € 88.000. Deze post is in 2025 Europees aanbesteed. Deze onrechtmatigheden zijn reeds bij de interimcontrole geconstateerd.

M&O Criterium (misbruik en oneigenlijk gebruik)

Het bestaande M&O beleid van de gemeente is verouderd. Daarnaast is de toetsing op dit criterium nog onvoldoende zichtbaar in de controles. Wij zijn bezig om een risico analyse op te stellen en dit verder te integreren in de interne controles.

Verbonden partijen

Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Aa en Hunze heeft zowel bestuurlijke als financiële belangen in verschillende organisaties met een publiekrechtelijke (gemeenschappelijke regelingen) of privaatrechtelijke rechtsvorm (stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen). Met de participatie in verbonden partijen realiseert de gemeente haar maatschappelijke opgaven en ambities.

Een verbonden partij is volgens Artikel 1 van het BBV "Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft."

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

De relatie tussen de verbonden partijen en het publieke belang wordt beschreven in de programma's van de begroting. In onderstaand overzicht wordt aangegeven aan welk programma de doelen van de verbonden partij bijdragen.

Wettelijk kader en beleid

Artikel 186 Gemeentewet en het daarop gebaseerde Besluit Begroting en verantwoording (BBV) – met name artikel 15 – regelt de wijze waarop verbonden partijen worden gemonitord. Het BBV is vernieuwd. Het is van belang dat de informatie over verbonden partijen aansluit op de informatie over de activiteiten en eventuele risico's.

Het BBV schrijft voor dat de informatie over de verbonden partijen opgenomen wordt in de beleidsprogramma's waarop de samenwerking met de verbonden partij betrekking heeft. Dit bevordert dat de financiële bijdragen aan verbonden partijen en de daaraan verbonden risico's in de beschouwingen over de gemeentebegroting worden meegenomen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de relatie tussen de verbonden partijen en het publieke belang. Ook komen aan de orde ontwikkelingen, c.q. voornemens als het gaat om nieuwe verbonden partijen, het beëindigen van bestaande verbonden partijen, het wijzigen van bestaande verbonden partijen of eventuele andere actualiteiten omtrent verbonden partijen die gevolgen kunnen hebben voor de taakuitvoering van de verbonden partijen, dan wel financiële consequenties en/of risico's kunnen hebben.

Kaders

Algemeen beleid

De gemeente Aa en Hunze heeft als beleid het aangaan van Gemeenschappelijke Regelingen zoveel mogelijk te beperken.

Gemeenschappelijke Regelingen kunnen wel aangegaan worden uit het oogpunt van efficiency en kostenbeheersing, wanneer het een duidelijk voordeel oplevert voor de gemeente.

Risico's

Naast voordelen die samenwerkingsverbanden opleveren, zijn er ook risico's aan verbonden. Door afvaardigingen in het algemeen en/of dagelijks bestuur kunnen financiële risico's worden beheerst. Het risicoprofiel van gemeenschappelijke regelingen is over het algemeen laag, veelal is er een redelijk voorspelbare stijging van de jaarlijkse exploitatielasten. Binnen de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden ook de financiële risico's t.a.v. verbonden partijen beoordeeld.

Het bezit van aandelen van privaatrechtelijke ondernemingen heeft in het algemeen een positief financieel effect. De economische waarde kan namelijk hoger liggen dan de balanswaarde. Wel is voorzichtigheid geboden bij het structureel ramen van dividenduitkeringen, omdat achterblijvende uitkeringen kunnen leiden tot een structureel budgettair probleem.

Overzicht verbonden partijen

Openbare Lichamen

Organisatie/ vestigingsplaats	Financiële bijdrage	Vertegenwoordigin g	Publiek belang / Programma	Juridisch e vorm	Saldo resultaat rekening 2024	*Eigen vermogen 1-1-2024 31-12- 2024	*Vreemd vermogen 1-1-2024 31-12- 2024
Vereniging van Nederlandse Gemeenten Den Haag (VNG)	46.681	Burgemeester (lid), Wethouder Berghuis (plv)	Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden. Tweede Kamer, Kabinet en maatschappelijke organisaties zijn belangrijke gesprekspartners. Pijler 1: Bestuur en participatie	Vereniging	€ 3.758.000 (2023)	€ 51.704.000 (2023)	€ 99.059.000 (2023)
						€ 56.301.000 (2023)	€ 92.686.000 (2023)
Vereniging van Drentse Gemeenten Westerbork (VDG)	22.647	Burgemeester (lid), Wethouder Berghuis (plv)	Behartigen van de gezamenlijke belangen van de Drentse gemeenten. Bijvoorbeeld vertegenwoordiging, belangenbehartiging en pleitbezorging richting provincie en Rijk. Pijler 1: Bestuur en participatie	Vereniging	€ 16.816 (2023)	€ 93.938 (2023)	€472.444 (2023)
						€ 123.422 (2023)	€522.687 (2023)
Gemeenschappelijke regeling Eems Dollard Regio (EDR) Leer	3.958	Wethouder Heling (lid), Wethouder ten Brink (plv)	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van ruimtelijke ordening, infrastructuur, bevordering van de regionale economie, cultuur en dergelijke. Pijler 1: Bestuur en participatie	GR naar Duits recht	pm	pm	pm
Veiligheidsregio Drenthe Assen (VRD)	1.806.521	Burgemeester, Wethouder Berghuis (plv)	Brandweerzorg en hulpverlening bij brand en rampen en geneeskundige hulpverlening bij calamiteiten voor 12 Drentse gemeenten. Pijler 1: Bestuur en participatie	GR	€ 834.437 (2024)	€2.453.174 (2024)	€ 26.326.032 (2024)
						€3.102.220 (2024)	€ 35.060.489 (2024)
Gemeenschappelijke regeling Werkplein Drentsche Aa (WPDA)	3.294.000	Wethouder ten Brink (lid), Wethouder Heling (plv)	Uitvoering participatiewet van de 3 deelnemende gemeenten op het terrein van werk en inkomen. Hierdoor is het mogelijk de inwoner die geen werk en/of geen inkomen heeft zo goed en snel mogelijk te helpen. Zo mogelijk bij één loket. Pijler2: Zorg	GR	€ 0	€ 800.000 (2024)	€ 11.273.000 (2024)
						€ 931.000 (2024)	€ 11.437.000 (2024)
Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke	981.480	Wethouder ten Brink (lid AB), Wethouder Heling (plv)	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten	GR	€ 328.000 (2024)	€ 3.931.000 (2024)	€ 8.085.000 (2024)

Openbare Lichamen

		op het gebied van de volksgezondheid in brede zin. Pijler2: Zorg			
Gezondheidsdienst Drenthe (GGD Drenthe) Assen				€ 2.808.000 (2024)	€ 9.036.000 (2024)
Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Drenthe (ODD)	1.086.172	Wethouder Berghuis (lid algemeen en dagelijks bestuur), Burgemeester (plv)	Uitvoering taken van alle milieutaken op het gebied van omgevingsrecht (vergunningverlening, toezicht en handhaving, advisering). Pijler 4: Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	GR	€ 661.000 (2024)
				1.177.000 (2024)	€ 5.091.000 (2024)
					€ 1.837.000 (2024)
					€ 8.908.000 (2024)
Recreatieschap Drenthe Diever	120.558	Wethouder Heling (lid) Wethouder ten Brink (plv)	Behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van recreatie en toerisme. Pijler 4: Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	GR	€ 879.033 (2024)
				€ 202.313 (2024)	€ 1.607.032 (2024)
					€ 1.624.308 (2024)
					€ 967.566 (2024)
Gemeenschappelijke regeling Publiek vervoer Groningen-Drenthe	17.003	Wethouder ten Brink (AVA)	Het creëren van een optimaal, toekomstbestendig, duurzaam en betaalbaar vervoersnetwerk. Pijler2: Zorg	GR	€ 353.000 (2024)
				€ 130.000 (2024)	€ 82.000 (2024)
					€ 483.000 (2024)
					€ 189.000 (2024)
Gemeenschappelijke regeling Noordmidden-Drentse samenwerking (NMD)	255.000	Wethouder ten Brink	Samenwerking voor jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning in de gemeenten Aa en Hunze, Assen, Midden-Drenthe, Noordenveld en Tynaarlo t.a.v. o.a. inkoop individuele- en maatwerkvoorzieningen, contractmanagement, toezicht en handhaving en advisering m.b.t. beleidsvorming	GR	Geen JR
Nij Begun	0	Mevr. I. Oortwijn, dhr. A. Vonk, dhr. F. Klein Langenhorst (plv)	Het doel van de gemeenschappelijke regeling is enerzijds om samenwerking tussen de provinciale staten van Groningen en de dertien gemeenten in de provincies Groningen en Drenthe te bevorderen ten aanzien van Nij Begun. Anderzijds biedt het regioberaad ook een platform om informatie uit te wisselen en ondersteuning te krijgen met betrekking tot bevoegdheden rondom Nij Begun.	GR	Geen JR

Openbare Lichamen

Vennootschappen

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) Den Haag	-113.893	Wethouder ten Brink (AVA)	Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen. Pijler 5: Middelen en ondersteuning	NV. Aandeelhouder	294 mln. (2024)	4,721 mln. (2024)	110,819 mln. (2024)
						4.777 mln. (2024)	123,164 mln. (2024)
<i>Dit betreft de dividenduitkering over het jaar 2023.</i>							
Enexis BV Den Bosch	-51.546	Wethouder ten Brink (AVA)	Nutsbedrijf, distributie en transporteren van energie, netwerkbeheer. Pijler 5: Middelen en ondersteuning	BV	254 mln (2024)	5.320 mln (2024)	5.140 mln (2024)
				Aandeelhouder		5.538 mln (2024)	5.949 mln (2024)
<i>Dit betreft de dividenduitkering over het jaar 2023.</i>							
Waterleidingmaatschappij Drenthe Assen	0	Wethouder Heling (AVA)	Een betrouwbare en continue drinkwatervoorziening tegen de laagst mogelijke prijs. Pijler 5: Middelen en ondersteuning	NV.	€1.1 mln (2023)	61,7 mln (2023)	157,2 mln (2023)
				Aandeelhouder		64,9 mln (2023)	174,2 mln (2023)

Belangrijke ontwikkelingen / voornemens / risico's verbonden partijen

Algemeen

De verbetering van de aansturing van verbonden partijen heeft permanente aandacht waarin ook de invulling van de regiefunctie aan de orde is.

Het algemeen bestuur van de VDG en de Griffierskring Drenthe hebben in hun vergaderingen van respectievelijk 12 en 17 november 2021 ingestemd met de nota "Samen werken voor Drenthe". Daarin staan Drenthe brede afspraken voor Drentse gemeenschappelijke regelingen, gemeenteraden, Provinciale Staten en colleges. Met de in de nota voorgestelde werkwijze wordt een verbetering van de positie van de deelnemers van gemeentelijke samenwerkingsverbanden beoogd. De werkafspraken hebben in de kern betrekking op een eenduidige procedure in Drenthe voor P&C-cyclus van GR-en door middel van:

- het organiseren van winteroverleg
- het vervroegen van de aanleverdatum van de ontwerpbegroting naar 15 april
- het schrappen van de kaderbrieven
- het invoeren uiterlijke data voor de behandeling ontwerpbegrotingen in raden
- het invoeren van een eenduidige vorm voor de ontwerpbegrotingen voor heel Drenthe
- het invoeren van financiële kaders/spelregels voor Drentse GR-en

In 2024 zijn de werkafspraken geëvalueerd en zijn enkele overlegmomenten herzien. Deze zijn in bovenstaande lijst verwerkt.

Hieronder een overzicht van belangrijke ontwikkelingen en risico's van verbonden partijen

WPDA

Een belangrijk structureel risico binnen de WPDA betreft de economische ontwikkeling. Deze bepaalt voor een groot deel de opnamecapaciteit van de arbeidsmarkt. In relatie daarmee is dit ook mede bepalend voor de ontwikkeling van het aantal uitkeringen t.o.v. de beschikbare rijksbudgetten. Ook het late moment van vaststelling van de definitieve rijksbijdrage (medio september van het lopende begrotingsjaar) vormt een risico. Eind 2024 is het beleidskader Inkomen, Ontwikkeling en Werk 2025-2028 vastgesteld. Dit beleidskader vormt een belangrijke basis voor het handelen van WPDA.

Omgevingsdienst Drenthe (ODD)

Diverse ontwikkelingen hebben tot gevolg dat de taken van de organisatie nog sterk in beweging zijn. Per 1 april 2026 dienen alle omgevingsdiensten te voldoen aan landelijke robuustheidscriteria. In 2024 is gestart met de 2^e fase van de herziening van uitvoeringsniveau van milieutaken waarbij samen met de herijking van de Drentse Maat de basis ontstaat voor de omvang en inhoud van het takenpakket.

VRD

Voor de brandweer is toekomstbestendigheid met gelijkwaardige brandweezorg een belangrijk thema. De Coronacrisis heeft het belang van een stevige crisisorganisatie getoond. De VRD heeft t.b.v. het winteroverleg als voorbereiding op de begroting 2026 aangeven welke uitdagingen er liggen voor de komende jaren mede in het kader van de gemeentelijke bezuinigingsopgave.

GGD

Naast de VRD heeft ook de GGD aangegeven welke uitdagingen er liggen in het kader van de gemeentelijke bezuinigingsopgave. De GGD heeft eind 2024 de aftrap gedaan voor een proces om samen met de gemeenten drie focusdomeinen uit te werken. De focusdomeinen die ter discussie staan zijn Kansrijke start, Gezonde leefomgeving en Mentale weerbaarheid. In dit proces zal tevens een analyse worden gemaakt van de huidige taken om vervolgens keuzes te kunnen maken welke taken de GGD blijft doen en welke niet. Het streven van de GGD is om hiermee vanaf 2027 een meerjarig financieel basisarrangement te kunnen maken.

Publiek Vervoer

In 2023 is het gebruik van het vervoer geleidelijk toegenomen welke als gevolg van de corona crisis fors lager was geworden. De feitelijke uitvoering van het vervoer is voor de contractpartijen een forse uitdaging door grote krapte op de arbeidsmarkt. De steeds complexer wordende regelgeving voor de GR legt een aanzienlijke druk op de relatief kleine organisatie. Dit heeft tot gevolg dat de organisatie afhankelijk is van externen en hierdoor kwetsbaar is. In 2024 is gestart met de voorbereiding van de aanbesteding van het vervoer i.v.m. een nieuw contract dat vanaf 1 augustus 2026 moet ingaan.

Nij Begun

Eind november 2024 is de gemeente toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling Nij Begun. Het doel is in de vorm van een gemeenschappelijke regeling een regioberaad op te richten. Enerzijds om samenwerking tussen de provinciale staten van Groningen en de dertien gemeenten in de provincies Groningen en Drenthe te bevorderen ten aanzien van Nij Begun. Het gaat dan bijvoorbeeld om de positionering van raads- en statenleden. Anderzijds biedt het regioberaad ook een platform om informatie uit te wisselen en ondersteuning te krijgen met betrekking tot bevoegdheden rondom Nij Begun en de daarmee samenhangende voorbereiding op besluitvorming.

Grondbeleid

Grondbeleid

Onder grondbeleid wordt verstaan het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om ruimtelijke doelstellingen te realiseren. Het grondbeleid heeft een grote financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente. Gelet op deze risico's is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld.

Nota Grondbeleid

In de raadsvergadering van 16 juni 2022 is de nota Grondbeleid 2022 vastgesteld. Deze vervangt de nota Grondbeleid 2015. Doel van deze nota is het actualiseren van en het inzicht bieden in de hoofdlijnen voor het voeren van een samenhangend, strategisch en effectief grondbeleid.

In de nota wordt een beschrijving gegeven van:

- Het juridisch kader voor het grondbeleid (wetgeving en overheidsbeleid).
- Het grondbeleid, de keuze tussen actief en facilitair grondbeleid en de samenwerking met derden.
- De verschillende aspecten die een rol spelen bij de verwerving van grond.
- Het gronduitgifte- en prijsbeleid.
- De financiële kaders voor grondexploitatie.

De financiële positie

Een financieel uitgangspunt bij grondexploitatie is het realiseren van een sluitende exploitatie, waarin alle kosten voor het realiseren van het openbaar gebied worden verhaald in de grondopbrengst inclusief een bijdrage in de infrastructuur in de ruimste zin van het woord.

Ontwikkelingen grondexploitatie in 2024

Complex	Balans per 1-1-2024	Baten	Lasten	Vrijval / dotering Voorziening	Tussentijdse winstneming	Balans per 31-12-2024	m² nog te verkoopen	Verwachte einddatum
In exploitatie								
Nooitgedacht	€ 3.100.434	€ 2.240.565	€ 857.031	€ 0	€ 700.000	€ 2.416.898	23.638	2026
Bloemakkers	€ -78.920	€ 0	€ 2.899	€ -300.000	€ 0	€ -376.021	0	2025
Totaal	€ 3.021.513	€ 2.240.565	€ 859.930	€ -300.000	€ 700.000	€ 2.040.876	23.638	

Van de complexen worden bij de jaarrekening afzonderlijke voortgangsrapportages opgenomen.

Algemene reserve grondbedrijf

De algemene reserve grondbedrijf is het resultaat van de winst- en verliesnemingen in de grondexploitaties en afdrachten aan de algemene middelen van de gemeente.

In 2024 zijn het resultaat van het grondbedrijf van de jaarrekening 2023 (+€ 900.000) en de najaarsnota in 2024 (+€ 55.000) toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf. De stand van de reserve is dan € 5.171.957.

Verloop algemene reserve grondbedrijf

Algemene reserve grondbedrijf per 1-1-2024	€ 4.216.958
Resultaat jaarrekening 2023	€ 900.000
Overboeking naar Vrije Algemene Reserve	€ 0
Ontrekking reserve	€ 545.000
Winstneming complexen in 2024	€ 600.000
Algemene reserve voor bestemming per 31-12-2024	€ 5.171.958
Resultaat 2024	€ -200.000
Verwachte algemene reserve na bestemming per 31-12-2024	€ 4.971.958

Weerstandsvermogen

Verliezen binnen het grondbedrijf kunnen het gevolg zijn van twee soorten risico's:

- voorzienbare risico's;
- onvoorzienbare of algemene risico's.

De voorzienbare risico's blijken uit de jaarlijkse toelichtingen op de grondexploitaties. De onvoorzienbare risico's kunnen ontstaan door negatieve conjuncturele ontwikkelingen en/of rentestijgingen. Voor beide risico's dient een algemene reserve grondbedrijf in stand te worden gehouden. Het bepalen van de noodzakelijke omvang van de algemene reserve grondbedrijf is niet eenvoudig, omdat de omvang dus afhangt van onzekere factoren als marktontwikkelingen, de rentestand en de verwachte resultaten.

De beoordeling of er voldoende reserves zijn om de risico's te kunnen opvangen is lastig. We trachten hieronder een reëel en zo compleet mogelijk beeld te geven.

Weerstandsvermogen conform de nota Grondbeleid

In de nota Grondbeleid is de minimale omvang van het weerstandsvermogen ten behoeve van algemene risico's gesteld op 15% van de positieve boekwaarden, vermeerderd met de nog te maken kosten, het krediet voor strategische aankopen en het verwachte eindresultaat.

Het benodigde weerstandsvermogen bedraagt € 677.296 (15% van € 4.515.303). Geconcludeerd kan worden dat de verwachte omvang van de algemene reserve grondbedrijf voldoet aan het minimaal benodigde weerstandsvermogen en daarmee dus toereikend is om alle risico's op te vangen.

Weerstandsvermogen

Positieve boekwaarde onderhanden werken	€ 2.040.876
Nog te maken kosten objecten onderhanden werk	€ 2.474.428
Verwachte nadelige toekomstige resultaten	€ 0
Totaal	€ 4.515.304

€ 677.296

Risico's per exploitatie

Naast een beoordeling van het weerstandsvermogen van het totale grondbedrijf is het ook mogelijk om de risico's per exploitatie in beeld te brengen. Voor de risicoberekening zijn we ervan uitgegaan dat een aantal risico's zich voor zal doen.

De berekende risico's zijn:

- De looptijd van de grondexploitatie is (2 jaar) langer dan begroot
- De jaarlijkse kostenstijging is (1%) hoger dan begroot
- De opbrengstinflatie van de grondexploitatie is (2%) lager dan begroot
- Het rentepercentage over de boekwaarde is (1%) hoger dan begroot

Als we een berekening voor de 2 lopende grondexploitaties maken, komen we tot de volgende risico's. Voor een toelichting op de risicoklassen wordt verwezen naar paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'.

Op basis van de analyse per exploitatie is geen sprake meer van risico's.

Risicomatrix					
Complex	risico	risicoklasse			
		1	2	3	4
Nooitgedacht	€ 0			x	
Bloemakkers	€ 0		x		
Totaal	€ 0				

Vennootschapsbelasting (VPB)

Vanaf het jaar 2019 is het grondbedrijf belastingplichtig. Uit de (voorlopige) berekening 2024 van de fiscalist komt naar voren dat 2024 met een winst wordt afgesloten. We hebben hiervoor een voorlopige aanslag van € 87.000 ontvangen. Op basis van een eerste inschatting valt de definitieve aanslag hoger uit, geschat wordt een bedrag van € 207.000.

Complexen in exploitatie

Van de complexen in exploitatie zijn net als voorgaande jaren afzonderlijke voortgangsrapportages opgenomen:

- Bedrijventerrein Bloemakkers te Gieten
- Nooitgedacht (Rolde Zuid)

Aangezien er in Nooitgedacht nog enkele kavels in de verkoop zijn en gaan, is hiervoor separaat een actualisatie opgesteld. Deze rapportage wordt als bijlage bij de jaarrekening vertrouwelijk ter inzage gelegd. Hierbij zijn ook de risico's met een gevoeligheidsanalyse in beeld gebracht.

Voortgangsrapportages Grondbeleid

Voortgangsrapportage exploitatie Uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers Gieten

1. Grondexploitatie

1.1 Omschrijving exploitatie

Op 25 november 2009 is door de gemeenteraad het bestemmingsplan Uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers te Gieten met bijbehorende exploitatieopzet vastgesteld. Ten behoeve van de beeldkwaliteit van het bedrijventerrein Bloemakkers en met name ten behoeve van de zone langs de N34, zijn aanvullende beeldkwaliteitseisen vastgesteld die als bijlage bij de bestemmingsplan-toelichting zijn toegevoegd.

Het exploitatiegebied omvat de gronden in het bestemmingsplan Uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers waarvan een deel reeds is uitgegeven en bebouwd. Dit betreft dus het reeds bestaande bedrijventerrein Bloemakkers.

De exploitatie van het bestemmingsplan Uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers is een samenvoeging van 4 exploitatiecomplexen te weten: 'Uitbreiding Bloemakkers Gieten', 'Bloemakkers Gieten', 'Bloemakkers 2004' en 'Dressuurcentrum Gieten'. De boekwaarden van deze complexen zijn daarmee opgenomen in de exploitatie 'bestemmingsplan Uitbreiding bedrijventerrein Bloemakkers'.

Naast de grondexploitatie Nootgedacht te Rolde kent de grondexploitatie Uitbreiding Bedrijventerrein Bloemakkers een aanzienlijk volume, namelijk een omzet van ruim € 4 miljoen. Gelet op de omvang en de looptijd is een doorlopende actualisatie van de grondexploitatie gewenst.

1.2 Exploitatieperiode

De looptijd van de exploitatie was aanvankelijk van 1 januari 2009 tot en met 31 december 2018. In 2014 is door bureau Louter een marktonderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat de geprognosticeerde afzetnelheid lager is dan oorspronkelijk begroot. Dit heeft geleid tot een verlenging van de exploitatieperiode tot 31 december 2030.

De kavelverkoop op Bloemakkers is sinds 2018 echter weer op gang gekomen en de belangstelling voor bedrijfskavels is enorm toegenomen. Door de recente verkopen en reserveringen is de verwachte looptijd van de exploitatie behoorlijk afgenomen. De resterende kavelverkopen zijn, op basis van het uitgifte tempo dat in een marktonderzoek van bureau Louter is aangegeven over de

periode van 2022 tot en met 2023 gefaseerd. In 2024 en 2025 zullen er nog enkele werkzaamheden worden uitgevoerd, waardoor naar verwachting de exploitatie in 2026 kan worden afgesloten.

1.3 Bouwprogramma

Op 27 oktober 2009 is een verkaveling vastgesteld. In gesprek met geïnteresseerden probeert de gemeente voortdurend maatwerk te leveren. Regelmatig vindt daardoor ook een herverkaveling plaats. Op basis van de huidige verkaveling is het totale gebied verdeeld in 23 locaties voor de bouw van een bedrijfspand. Het betreft overigens een flexibele verkaveling, met andere woorden, indien nodig kan maatwerk worden geleverd.

2 Samenvatting van de stand van zaken per 31 december 2024

2.1 Kavelverkoop

In 2024 zijn er geen kavels meer verkocht. Eind 2023 is de laatste nog vrije kavel verkocht. Dit betrof kavelnummer 1.

2.2 Bouw en woonrijp maken

Het plan is volledig bouwrijp. Zodra de laatste kavel bebouwd is, zullen de laatste woonrijp activiteiten worden uitgevoerd. Hiervoor is nog ca € 50.000 beschikbaar. Eind 2024 is gebleken dat er nog grond gesaneerd moet worden. Deze werkzaamheden zullen in 2025 worden uitgevoerd. Hiervoor is een bedrag van € 315.000 opgenomen.

3 Risico's

3.1 Aankooprisico's

Er zijn geen aankooprisico's aanwezig.

3.2 Afzetrisico's

Er is geen afzetrisico meer. Alle kavels zijn verkocht.

3.3 Bodemverontreinigingsrisico

In 2024 is gebleken dat er nog grond gesaneerd moet worden. Tijdens graafwerkzaamheden aan de bouwput, ten behoeve van de gemeentelijke nieuwbouw voor de buitendienst aan de Rondkamp, is in de ondergrond asbest aangetroffen. De saneringswerkzaamheden zullen in 2025 worden uitgevoerd. Hiervoor is een bedrag van 315.000 opgenomen.

3.4 Planschaderisico

Er is geen risico voor planschade meer.

3.5 Renterisico

Door de nieuwe BBV regels m.b.t. het grondbedrijf is een wijziging doorgevoerd in de verslaggevingsregels m.b.t. de rentetoerekening. Dit betekent dat de gehanteerde rentevoet dient aan te sluiten op de omslagrente. Voor 2024 was dat percentage 1%. Een dalende boekwaarde zorgt voor een lager renterisico.

Voortgangsrapportage exploitatie Nooitgedacht

1 Grondexploitatie

In deze voortgangsrapportage wordt informatie gegeven over de exploitatie van plan Nooitgedacht. Bij deze rapportage wordt ook een extern opgestelde actualisatie van de grondexploitatie geleverd.

1.1 Omschrijving exploitatie

Op 22 oktober 2003 is door de gemeenteraad van Aa en Hunze het bestemmingsplan Rolde-Zuid goedgekeurd. Op 7 juni 2004 is er een samenvoeging geweest met een herziening van het plan (volgens artikel 30 WRO). In 2016 is het bestemmingsplan geactualiseerd.

Op basis van het geldende bestemmingsplan heeft Copijn Tuin- en Landschapsarchitecten de oorspronkelijke stedenbouwkundige visie herijkt en heeft een tweede herijking in 2014 plaatsgevonden.

Kaart Bestemmingsplan 2016

Door de Raad is in haar vergadering van 19 februari 2014 het stedenbouwkundig plan vastgesteld. Daarbij zijn de marktadviezen die gegeven zijn in het onderzoeksrapport van Companen verwerkt. Ten behoeve van het waarborgen van een beeldkwaliteit heeft de raad (eveneens op 19 februari 2014), het aangepaste Beeldkwaliteitsgedacht/Rolde-Zuid vastgesteld.

2 Woningbouwprogramma

Het door de Raad vastgesteld woningbouwprogramma voorziet in totaal in 280 woningen, waarvan vanaf 2024 nog 35 te realiseren in 2 jaar, dus tot en met 2026. Inmiddels zijn er totaal 245 kavels verkocht. Op het grootste deel van deze kavels is ook al een woning gerealiseerd. De verdeling over de verschillende woningcategorieën (waaronder ca 30% in de sociale huur en koop) wordt daarbij als marktconform beoordeeld.

2.1 Gerealiseerde kavelverkoop in 2024

In totaal zijn er 15 kavels verkocht in 2024. Dit is conform de inschatting vooraf. Binnen de deelgebieden Bos en Brinken zijn nog 5 kavels beschikbaar waarvan 1 kavel in januari 2025 zal passeren bij de notaris. De overige 4 kavels (projectmatige ontwikkeling) komen in 2025 in de verkoop. In 2024 is het deelgebied de Es vrijwel volledig bouwrijp gemaakt. Voor de komende 2 jaar wordt uitgegaan van een afzet van gemiddeld 16 kavels per jaar.

2.2 In ontwikkeling in 2024

Binnen het plangebied kennen we twee type kavels. De vrije kavels voor de bouw van een particuliere vrijstaande woning en kavels ten behoeve van projectmatige ontwikkeling. De vrije kavels in de deelgebieden “wonen in het Bos” en “wonen aan de Brinken” worden via een makelaar verkocht. De projectmatige kavels worden door de ontwikkelende partij(en) zelf verkocht. Onderstaand zijn de projectmatige kavels beschreven.

Binnen deelgebied wonen in het Bos zijn de laatste drie particuliere kavels in 2024 verkocht. In deelgebied “wonen aan de Brinken” liggen nog 4 kavels aan de Stroetenweg waarvoor aan een ontwikkelende partij een grondaanbieding is gedaan. De kavels zijn in 2024 in de verkoop gegaan en de verkoop verloopt voorspoedig. Verwacht wordt dat de vier kavels in 2025 bebouwd worden. De laatste ontwikkeling binnen Nooitgedacht betreft “wonen aan de Es”. Deze ontwikkeling biedt ruimte aan maximaal 50 woningen en voorziet in zowel vrije particuliere kavels als projectmatige kavels. Eerder zijn al 6 particuliere kavels verkocht die inmiddels bebouwd zijn. In 2024 is dit gebied volledig bouwrijp gemaakt en is de eerste fase (totaal 21 kavels) in verkoop gegaan. In 2024 zijn er 9 kavels verkocht. De overige kavels binnen fase 1 zijn in reservering/optie.

In fase 2 is ruimte voor 19 kavels voor zowel particuliere uitgifte als uitgifte in ontwikkeling, Binnen fase 2 zijn in 2024 10 kavels in verkoop gegaan waarvan vier verkocht en twee kavels in reservering.

3 Overzicht stand van zaken

Op de onderstaande kaart is aangegeven welke kavels inmiddels zijn verkocht (licht-paars en gearceerd) en welke in reservering (licht-groen) zijn gegeven. De donkerblauwe kavels zijn vrije kavels. De lichtblauwe zullen worden aangeboden door ontwikkelende partijen.

4 Risico's

4.1 Aankooprisico

Aankooprisico's voor grondaankopen ten behoeve van het bestemmingsplan gebied zijn niet meer aanwezig. In 2014 is, na overleg met de provincie, besloten boscompensatie toe te passen voor de ontwikkeling Nooitgedacht. De compensatie is deels binnen de wijk uitgevoerd (ca 3 ha). Voor de compensatie van de resterende 8 ha zijn we met projectbureau Meerstad overeengekomen om deze hoeveelheid in het plangebied Meerstad bij Groningen uit te voeren. De reden om te compenseren in

Groningen komt voort uit het niet kunnen verwerven van gronden binnen de gemeente om de compensatie op uit te voeren. Het college heeft besloten geen goede landbouwgronden te gebruiken voor boscompensatie.

Aan de provincie Drenthe is een verzoek gedaan om de compensatieverplichting af te kopen en over te dragen aan projectbureau Meerstad. Voor de aankoop van extra gronden is nu € 200.000 opgenomen. Dat bedrag is opgenomen naast de reeds beschikbare gelden voor de benodigde inrichting, aanplant en het onderhoud.

4.2 Afzetrisico

In 2019 heeft Companen, mede naar aanleiding van een vraag van de externe accountant, een nieuw marktonderzoek uitgevoerd voor Nooitgedacht. De afzetsnelheid in de grondexploitatie is hier op afgestemd. In 2020, 2021 en 2022 is deze geprognosticeerde afzet ruim behaald. In 2023 is deze afzet niet gehaald; dit komt mede doordat het jaar 2023 gezien moet worden als een "tussenjaar" (zie jaarrekening 2023). In 2024 is de afzet weer conform prognose.

4.3 Bodemverontreiniging risico

In het te exploiteren gebied is geen verontreinigingsrisico aanwezig.

4.4 Planschaderisico

Binnen deze exploitatie niet aan de orde.

4.5 Renterisico

De BBV schrijft regels voor m.b.t. de rentetoerekening. Dit betekent dat de gehanteerde rentevoet dient aan te sluiten op de omslagrente. Voor 2024 is dit 1%. Een lage rente leidt tot een lager renterisico binnen de grondexploitatie omdat een langere looptijd minder financiële gevolgen heeft.

4.6 Uitvoeringsrisico

Voor de kostenstijging vanaf 2023 wordt uitgegaan van 7%. De verwachte uitgaven zijn mede daarom opnieuw beoordeeld en daar waar nodig geactualiseerd. De gemiddelde kostenstijging over de afgelopen 5 jaren voor het bouwrijp maken van terreinen was afgerond 7%. In 2022 was de kostenstijging met 14% bijzonder hoog. Gelet op de huidige drukte in de bouw, het gebrek aan bouwmaterialen en personeel en de daaruit voortkomende stijging van de bouwkosten lijkt een kostenstijging ook de komende jaren reëel. Voor de resterende termijn wordt, vanuit voorzichtigheidsbeginsel, in de exploitatie dan ook rekening gehouden met een kostenstijging van gemiddeld 7% per jaar.

5. Strategie en prognose

5.1 Ontwikkelingen binnen het plan

In 2020 is een eerste aanzet gegeven aan de ontwikkeling van deelgebied de Es. Daarvoor is aan een viertal regionaal geselecteerde architectenbureaus gevraagd hun ruimtelijke visie te geven over de Es waarbij de architectonische gaafheid centraal moet staan. De Stuurgroep Nooitgedacht heeft in haar overleg van 3 februari 2021 besloten het verdere traject in te gaan met INBO architecten uit Heerenveen. In 2022 is INBO, samen met een landschapsarchitect gestart met het stedenbouwkundige ontwerp. Het plangebied "Wonen aan de Es" is gebaseerd op een Drents es-dorpen landschap en biedt ruimte aan 43 woningen. In het verlengde van het stedenbouwkundige plan heeft INBO een aanvulling op het liggende beeldkwaliteitsplan opgesteld. Deze aanvulling beschrijft de richtlijnen waarbinnen de gewenste stedenbouwkundige, architectonische en landschappelijke uitwerking moet plaatsvinden en is in overleg en samenspraak met de commissie Welstand tot stand gekomen. Het plan biedt zowel ruimte aan particuliere bouw als aan projectmatige bouw. De eerste kavels zijn eind 2023 uitgegeven.

5.2 Financiële stand van zaken en prognose

De inkomsten in 2024 zijn iets lager dan de vooraf geprognostiseerde inkomsten. Er zijn iets minder kavels verkocht dan geprognostiseerd (15 verkocht tegen 17 begroot). De uitgaven waren in 2024 lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de gronden voor de boscompensatie nog niet zijn aangekocht en doordat de kosten voor het bouw-en woonrijp maken lager zijn uitgevallen.

De inkomsten waren in 2023 bijna 1,3 mln hoger dan de kosten. Conform wet en regelgeving (percentage of completion methode) wordt voorgesteld om in 2024 € 700.000 (600.000 in de najaarsnota en 100.000 in de jaarrekening) aan tussentijdse winst te nemen. De boekwaarde van Nootgedacht is hierdoor in 2024 verlaagd. Evenals in voorgaande jaren is bij de jaarrekening een actualisatie van de grondexploitatie opgesteld.

5.3 Overzicht nog uit te voeren werkzaamheden

De plangebieden "het Bos" en "de Es" zijn volledig bouwrijp gemaakt. Inmiddels zijn en worden delen van deze gebieden woonrijp gemaakt. Wegen worden her-bestraat en definitief ingericht. De werkzaamheden zijn/worden in de jaren 2024 en 2025 uitgevoerd. Wegen waar geen bouwactiviteiten meer worden uitgevoerd en die niet als transportroute dienen zijn in 2024 aangepakt. De overige wegen volgen in 2025. Onder deze werkzaamheden valt ook de aanleg van groen.

De komende jaren ligt de nadruk op het woonrijp maken van de deelgebieden Bos en Brinken en de verkoop van de kavels op de Es (prognose t/m 2026). Aansluitend volgt het woonrijp maken van de Es.

Jaarrekening

Balans en toelichting

Waarderingsgrondslagen

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de in deze jaarrekening gepresenteerde financiële gegevens. De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 29 juni 2017 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. Ingaande het jaar 2017 zijn de taakvelden volgens het BBV verplicht bij de begroting en de rekening. Een gemeente is zelf vrij om te bepalen welke programma's gehanteerd worden. Ingaande het jaar 2020 is de begroting opgedeeld in 5 pijlers: Pijler 1 Bestuur en Samen doen; Pijler 2 Samen leven; Pijler 3 Duurzaamheid en Economie; Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen; Pijler 5 Middelen en Ondersteuning. De rekening 2024 is daarin volgend.

Verslaggeving

Bij onze gemeente wordt bij de planning- en controlcyclus een onderscheid gemaakt in de planningslijn en de verantwoordingslijn. In het kader van het programma AndersOmdoen kent de gemeente Aa en Hunze daarvoor de volgende instrumenten; de begroting, Sturingsmonitor en de Jaarrekening. Daarnaast zijn er de eerste jaren nog een 2-tal bijstellingsmomenten: in juni en in december (Najaarsnota). Het streven is om op termijn dusdanig te begroten dat geen bijstellingsmomenten meer nodig zijn.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie worden.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid(commissie BBV). Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - * Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op door de raad is vastgesteld;
 - * Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - * Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - * Een verantwoordingsgrens van 3% is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - * Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Strategische gronden vallen ook onder Materiële vaste activa en worden gewaardeerd tegen verwervingskosten.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

- Rioleringen: maximaal 60 jaar
- Nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen: 40 jaar
- Nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen: 40 jaar
- Nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen: maximaal 25 jaar
- Renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en schoolgebouwen: maximaal 40 jaar
- Renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen: maximaal 40 jaar
- Technische installaties in bedrijfsgebouwen: maximaal 20 jaar
- Telefooninstallaties: 5 jaar
- Automatiseringsapparatuur: maximaal 5 jaar

- Kantoormeubilair en schoolmeubilair: 15 jaar
- Zware transportmiddelen: maximaal 10 jaar
- Aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen: maximaal 10 jaar

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

Van duurzame waardevermindering is sprake indien de verwachte directe opbrengstwaarde aantoonbaar lager is dan de boekwaarde. In dit geval dient de activa te worden afgewaardeerd naar de opbrengstwaarde.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders is vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

Grond en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen :

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat ;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen .

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Voorzieningen mogen ook tegen contante waarde worden gewaardeerd. Met uitzondering van de disconteringsvoet voor grondexploitaties, kent het BBV geen voorschriften voor de bepaling van de disconteringsvoet voor voorzieningen die tegen contante waarde worden gewaardeerd.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.

- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.

- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.

- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord. Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag.

Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen

. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Balans

Bedragen x €1.000

Balans	Balans 2024 Totaal	Balans 2023 Totaal
Activa		
Vaste Activa		
Immateriele vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	47	0
Materiele vaste activa		
Investerings met economisch nut	30.004	26.749
Investerings met economisch waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	7.835	7.937
Investerings met maatschappelijk nut	9.693	9.162
Totaal Materiele vaste activa	47.533	43.848
Financiele vaste activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	135	135
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	2	2
Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0
Leningen aan deelnemingen	712	712
Overige langlopende leningen	1.098	969
Totaal Financiele vaste activa	1.947	1.818
Totaal Vaste Activa	49.526	45.666
Vlottende Activa		
Voorraden		
Onderhanden werk en bouwgronden in exploitatie	2.041	3.022
Uitzettingen < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	2.027	1.310
Rekening-courant verhouding met Rijk	3.759	1.622
Overige vorderingen	1.397	1.617
Totaal Uitzettingen < 1 jaar	7.182	4.549
Liquide middelen		
Banksaldi	2.594	373
Kassaldi	2	1
Totaal Liquide middelen	2.596	374
Overlopende activa		
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	1.115	332
Overig nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsj	9.972	10.955
Totaal Overlopende activa	11.087	11.287
Totaal Vlottende Activa	22.906	19.231
Totaal Activa	72.433	64.897
Passiva		
Vaste Passiva		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	11.135	16.364
Algemene reserve Grondbedrijf	5.172	4.217
Bestemmingsreserves	13.927	10.770
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	8.189	2.296
Totaal Eigen Vermogen	38.423	33.647
Voorzieningen		
Voorzieningen	11.561	10.150
Vaste Schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
Onderhandse lening van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
Onderhandse lening van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	4.200	4.900
Totaal Vaste Schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	4.200	4.900
Totaal Vaste Passiva	54.184	48.697
Vlottende Passiva		
Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar		
Overige kasgeldleningen	0	0

Balans	Balans 2024 Totaal	Balans 2023 Totaal
Banksaldi	2.353	1.098
Overige schulden	4.192	4.969
Totaal Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar	6.546	6.067
Overlopende passiva		
verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot bet	3.833	4.263
de van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter	7.869	5.870
Totaal Overlopende passiva	11.703	10.133
Totaal Vlottende Passiva	18.249	16.200
Totaal Passiva	72.433	64.897

Gewaarborgde geldleningen

Bedragen x €1000

2024: 13.099

2023: 14.178

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Tot de vaste activa behoren de Immateriële, de Materiële en de Financiële Vaste Activa.

Het verloop van de vast activa in 2024 was als volgt.

Bedragen x € 1.000

Boekwaarde per 1 januari 2024 45.666

Vermeerderingen:

Investerings	7.146	
Verstrekingen geldleningen	391	
		7.537

Verminderings:

Bijdragen derden	514	
Aflossingen leningen	263	
Afschrijvingen	2.260	
Afwaardering duurzame waardevermindering	-	
Desinvesteringen/verminderingen 2024	640	
		3.677
		3.860

Boekwaarde per 31 december 2024

49.526

In de hierna volgende toelichting worden de posten uit de vaste activa gespecificeerd en nader toegelicht.

Immateriële Vaste Activa

Inv. onderzoek en ontwikkeling	Boekwaarde	Investerings	Desinveste-	Afschrijvingen	Bijdragen	Afwaard.	Boekwaard
Bedragen x € 1.000	1-1-2024	2024	ringen 2024/	2024	derden 2024	duurz	31-12-2024
			verminderingen			waardev	
Kosten onderzoek en ontwikkeling	-	47	-	-	-	-	47
							-
Totaal IVA	-	47	-	-	-	-	47

De investeringen in 2024 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000

Investerings onderzoek en ontwikkeling

Onderzoek en ontwikkeling

Vorbereidingskrediet Woningbouwplan Gieterveen

Vonderpad

47

47

Materiële Vaste Activa

Investerings economisch nut	Boekwaarde	Investerings	Desinveste-	Afschrijvingen	Bijdragen	Afwaard.	Boekwaard
Bedragen x € 1.000	1-1-2024	2024	ringen 2024/	2024	derden 2024	duurz	31-12-2024
			verminderingen			waardev	
Gronden en terreinen	4.357	209	-	-	-		4.566
Woonruimten	16	-	-	2			14
Bedrijfsgebouwen	17.060	3.786	127	877			19.841
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken	324	-	-	30			294
	-	-	-	-			-

Vervoermiddelen	1.158	280	-	164			1.274
Machines/apparaten/installaties	2.235	569	-	391			2.413
Overige materiële vaste activa	1.597	187	-	183			1.601
							-
Totaal MVA economisch nut	26.749	5.030	127	1.648	-	-	30.004

Investeringsmet economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	Boekwaarde	Investerings	Desinveste-	Afschrijvingen	Bijdragen	Afwaard.	Boekwaarde
	1-1-2024	2024	ringen 2024/	2024	derden 2024	duurz	31-12-2024
			verminderingen			waardeer	
						m	
<i>Bedragen x € 1.000</i>							
Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	-	-
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	3	-	-	-	1	-	2
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.762	513	513	165	-	-	5.597
Vervoermiddelen	31	-	-	7	-	-	24
Machines/apparaten/installaties	280	-	-	35	-	-	245
Overige materiële vaste activa	1.863	219	-	113	-	-	1.969
Totaal MVA econ. nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	7.937	732	513	321	-	-	7.837

De investeringen met economisch nut worden gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering op mindering gebracht. De afschrijving vindt merendeels plaats volgens de lineaire methode. De afschrijving is gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Investeringsmaatschappelijk nut	Boekwaarde	Investerings	Desinveste-	Afschrijvingen	Bijdragen	Afwaard.	Boekwaarde
	1-1-2024	2024	ringen 2024/	2024	derden 2024	duurz	31-12-2024
			verminderingen			waardeer	
						m	
<i>Bedragen x € 1.000</i>							
Maatschappelijk nut voor 2017							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.836					-	1.836
Maatschappelijk nut vanaf 2017							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	7.326	1.338	514	292			7.858
Totaal MVA maatschappelijk nut	9.162	1.338	514	292	-	-	9.694
Totaal Materiële Vaste Activa	43.848	7.099	1.154	2.260	-	-	47.533

Investerings met maatschappelijk nut mochten tot 2017 geactiveerd worden, vanaf 2017 moeten ze geactiveerd worden. In geval van activering wordt het actief lineair afgeschreven. In de kolom vermeerderingen worden de bruto-investerings vermeld zoals die in 2024 hebben plaatsgevonden. In de kolom verminderingen worden de ontvangen investeringsbijdragen van derden meegenomen.

De investeringen in 2024 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000

Investerings met een economisch nut

Gronden		
Strategische grondaankopen Gieten Zuid	209	
		209
Bedrijfsgebouwen		
Vorbereidingskrediet OBS PWA Eext	96	
Nieuwbouw basisschool Kameleon Eexterveen	1.885	
Huisvesting BOR Buitendienst Gieten	180	
Politiebureau	57	
Aankoop de Biester	1.504	
Vorbereidingskrediet cultuurpodium Gieten	39	
Overige investeringen bedrijfsgebouwen < € 25.000	24	
		3.786
Vervoermiddelen		
WPDA zit-cirkelmaaier John Deere 1585	60	
WPDA bladzuigwagen Trilo sg670	51	
WPDA zit-cirkelmaaier John Deere 1585	60	
WPDA zit-cirkelmaaier John Deere 1515	109	
Overige vervoermiddelen < € 25.000	-	
		280
Machines, apparaten en installaties		
WMO applicatie (Aelus 3D's)	113	
CMS website	21	
Luchtbehandelingskasten gemeentehuis	65	
Aanschaf CV installatie gemeentehuis	24	
Werkplekken	78	
Werkplekken telefoons	46	
Zit-cirkelmaaier BOR	51	
Zit-cirkelmaaier BOR	51	
Zit-cirkelmaaier BOR	51	
Uitbreiding doorzaaimachine	51	
Overige machines, apparaten en installaties < € 25.000	20	
		569
Overige materiele vaste activa		
Aanpak parkeervoorziening de Kameleon	187	
		187
Totaal investeringen met een economisch nut		5.030

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Grond- weg- en waterbouwkundige werken		
Uitvoering op drukriool 2021	485	
Ov. investeringen grond- weg- en waterbouwkundige werken < € 100.000	28	
		513
Overige materiele vaste activa		
Chippen van containers	219	
Ov. Investerings mat. Vaste activa < € 25.000		
		219

Totaal investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten

een heffing kan worden geheven

732

Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut vanaf 2017

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

Fietspad Grolloo - Amen	170
Vervanging Openbare verlichting	446
Wegreconstructie ivm rioleringswerkzaamheden Lutkenend	100
Lutkenend Gasselte	371
Snelheidsremm. Maatregelen Zuidlaarderweg	116
Beschoeiing Grevelingskanaal	55
Overige investeringen GWW werken < € 50.000	80

1.338

Totaal investeringen met maatschappelijk nut

1.338

Verminderings 2024

Ontvangen bijdragen derden

Provincie Groningen klimaatsubsidie Lutkenend	22
Provincie Drenthe Aanleg fiets-wandelpad Gasselterveld	65
Provincie Drenthe Snelh. Remmende maatr. Zuidlaarderweg	55
Provincie Drenthe Aanleg fietspad Grolloo - Amen	373

514

Desinvesteringen/verminderingen 2024

De desinvesteringen in 2024 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

School de Triangel Nw Annerveen	127
---------------------------------	-----

127

De volgende desinvesteringen zijn ingeruild/verkocht maar hadden geen boekwaarde

Tractor John Deere 5080R, BJ 2008
Kipper landbouw aanhanger Jako, BJ 2012

Grond- weg- en waterbouwkundige werken

Bijdrage uit voorziening GRP voor rioleringsprojecten:	485
Overige bijdrage uit voorziening GRP voor rioleringsprojecten < € 100.000	28

513

Totaal desinvesteringen/verminderingen 2024

1.154

Financiële Vaste Activa	Boekwaarde	Investeringen	Desinveste-	Afschrijving	Afwaard.	Boekw.
<i>Bedragen x € 1.000</i>	<i>1-1-2024</i>	<i>2024</i>	<i>ringen 2024</i>	<i>Aflossingen</i>		<i>31-12-2024</i>
				<i>2024</i>		
Kapitaalverstrekingen aan:						
- deelnemingen	135	-	-	-	-	135
- overige verbonden partijen	2	-	-	-	-	2
Leningen aan:				-		

- woningbouwcorporaties	-	-	-	-	-
- deelnemingen	712	-	-	-	712
- overige langlopende leningen	969	391	-	263	1.098
	-				-
Totaal Financiële Vaste Activa	1.818	391	-	263	1.947

De boekwaarde van de financiële vaste per 31 december 2024 is als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

- Aandelen Waterleidingmaatschappij Drenthe: 64 aandelen à € 50	3
- Aandelen Enexis	0
- Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten: 52.728 aandelen à € 2,50	132
- Certificaten golfclub Semslanden	p.m.
	135

Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen

- Waardelen in de Marke van Rolde	2
-----------------------------------	---

Leningen aan deelnemingen

Lening Enexis	712
---------------	-----

Overige langlopende leningen

Hypothecaire geldleningen personeel	125
Startersleningen via de SVn	923
Zonneleningen via de SVn	50
	1.098

Viottende activa

Voorraden	31-12-2024	31-12-2023
Onderhanden werk en gereed product, waaronder bouwgronden in exploitatie	2.041	3.021
Totaal voorraden	2.041	3.021

Onderhanden werk en gereed product, waaronder bouwgronden in exploitatie

Grezen

Bedragen x € 1.000	Balans per	Vermeerde-	Verminderin-	Vrijval	Winstuitn.	Balans per
	1-1-2024	ringen 2024	2024	doting		31-12-2024
				voorziening		
- Rolde Zuid (Nooitgedacht)	3.100	857	2.241		700	2.416
- Bedrijventer. Bloemakkers	79-	3	-	300-		376-
Totaal	3.021	860	2.241	300-	700	2.041

Grezen

Bedragen x € 1.000	Boekwaard	Geraamde	Geraamde te	Geraamd	Geraamd
	31-12-2024	te maken	ontv opbrengst	eindresultaat	eindresultaat
		kosten		(nominale waarde)	(contante waarde)
- Rolde Zuid (Nooitgedacht)	2.416	2.130	6.050	1.503	1.445
- Bedrijventer. Bloemakkers	174	372	0	-550	-550

Totaal	2.590	2.502	6.050	953	895
---------------	--------------	--------------	--------------	------------	------------

De boekwaarde van het complex Bloemakkers per 31-12-2024 is € 174.000.

Op de balanswaarde is de voorziening voor de afwaardering van het complex Bloemakkers (€ 550.000) in mindering gebracht.

Omtrent de bestemming van het resultaat zal door de gemeenteraad in haar vergadering van 26 juni 2025 een besluit worden genomen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	31-12-2024	31-12-2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	2.027	1.310
Rekening-courantverhouding met het Rijk	3.759	1.622
Overige vorderingen	1.397	1.617
Totaal	7.182	4.549

Vorderingen op openbare lichamen	31-12-2024	31-12-2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Debiteuren openbare lichamen	2.027	
Debiteuren openbare lichamen één jaar en ouder	-	
	2.027	1.310
Totaal vorderingen op openbare lichamen	2.027	1.310

Overige vorderingen	31-12-2024	31-12-2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Debiteuren	490	
Debiteuren één jaar en ouder	203	
	692	922
Debiteuren belastingen	565	
Debiteuren belastingen één jaar en ouder	1.210	
	1.775	1.606
Subtotaal	2.467	2.527
Voorziening debiteuren (in mindering gebracht op totaal vorderingen)	1.425	1.454
Totaal debiteuren	1.042	1.073
Rekening courant SVn	355	544
Totaal overige vorderingen	1.397	1.617

Overlopende activa	31-12-2024	31-12-2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen	1.115	332
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	9.972	10.955
Totaal overlopende activa	11.087	11.287

De van Europese en Nederlandse	Saldo begin	Toevoeging	afgewikkeld	Saldo
---------------------------------------	-------------	------------	-------------	--------------

overheidslichamen nog te ontvangen voorschot- bedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	begr. Jaar 1-1-2024	in 2024	in 2024	einde begr jaar 31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Min van JenV opvang ontheemden Oekraïne 2023	64		64	-
Min van Asiel en Migratie opvang ontheemden Oekraïne 2024	0	427		427
Min. van Fin., gem, hulp gedupeerden toeslagen affaire 2023	19	66	19	66
Min. van VWS Spuk 2022	40		40	-
Min. van VWS Spuk 2023		128		128
Gem. de Wolden spuk uitk domein overst. Samenw.	130	66	130	66
Prov Drenthe subs. ontw vml gem huis Gasselternijveen	22		22	-
Prov Drenthe maatr 2e fase deltaprogramma zoetwater	22		22	-
Prov Drenthe verkeersmaatregelen de Pol	35		35	-
Prov Drenthe BDU snelh. Remmende maatr Zuidlaarderweg		55		55
Prov Drenthe BDU fietspad Amen Grolloo		373		373
	332	1.115	332	1.115

De overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen, bestaan met name uit:

Bedragen x € 1.000

Te verrekenen BTW-compensatiefonds	5.418
Beschermde wonen 2024	1.479
Toeristenbelasting 2024	1.110
Uitkering 2024 vanuit Nij Begun	1.024
Nog te ontvangen algemene uitkering	111
Nog door te berekenen kosten ihkv SDA	107
Nedvang nog te ontvangen PMD	116
BTW algemene dienst	129
Bouwleges 2024	174
Overige	304

9.972

Met betrekking tot bovenstaande post toeristenbelasting is een bedrag van € 100.000 onzeker.

Passiva

Eigen vermogen

Reserves	31-12-2024	31-12-2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Algemene reserve	11.135	16.364
Overige bestemmingsreserves	13.927	10.770
Totaal reserves	25.061	27.135
Reserve grondbedrijf	5.172	4.217
Totaal reserves excl. gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	30.233	31.352

Gerealiseerd resultaat volgens uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	8.189	2.296
Totaal reserves	38.423	33.647

Reserves algemene dienst

Het verloop van de reserves van de algemene dienst kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Saldo per 1 januari 2024 27.135

Vermeerderingen

Vermeerderingen in het verslagjaar 2024 3.354
 Resultaat verslagjaar 2023 2.411

5.764

Verminderingen

Aanwending van de reserves in het verslagjaar 2023 6.823
 Resultaat verslagjaar 2023 1.015

Mutatie in de reserves gedurende verslagjaar 2024 7.837-

Saldo per 31 december 2024 25.062

De mutaties in de reserves kunnen als volgt worden weergegeven:

	Saldo aan het begin van het begrotings- jaar	Saldo / onttrekkingen uit hoofde van het voorgaande boekjaar	Toevoegingen Toevoegingen van baten en lasten in de jaarrekening	Onttrekkingen bij het overz van baten en lasten in de jaarrekening	Vermind. i.v.m. af- schrijving op activa waar- voor een spec. bestemm. res. is gevormd	Saldo aan het einde van het begrotingsjaar
Reserve						
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Algemene reserves						
Weerstandsdeel Algemene Reserve	5.653					5.653
Vrije Algemene Reserve (VAR)	10.711	-677	254	4.806		5.482
Totaal Algemene reserves	16.365	-677	254	4.806	-	11.135
Bestemmingreserves						
Bovenwijkse voorzieningen	65	-65				0
Risico nieuwe sociale wetgeving	100					100
Onderhanden werk	2.374	1.471		1.721		2.124
Harmonisatie Bestemmingsplannen	25	-25				0
Investeringsregel. Landelijk Gebied	5	-5				0
Egalisaties. groot onderh. schoolgeb.	205	24				228
Res energiekneip. dorpshuizen en sportacc	471					471
Risico's opvang en vastgoed	3.007	673	3.100	165		6.615
Volkshuisvestingsfonds	690					690
Kap.lasten brandweehuisvesting	382				18	364

Kap.lasten MFC Gieterveen	99				4	95
Kap.lasten Dr. Nassau College	1.001				30	971
Kap.lsten riool Gieterweg Gasselte	160				9	151
Kap.lasten OV Stationsstr. Gieten	9				-	9
Kap.lasten fietspad Anloo - Eext	165				5	160
Kap.lsten fietspad Bosweg - Anloo	121					121
Kap.lasten fietspad Balloerveld	399				1	398
Kap.lasten fietspad Grolloerwal	14					14
Kap.lasten Lutkend Gasselte	250					250
Kap.lasten Dorpskern Grolloo	240				6	234
Kap.lasten Snelh.remm. maatreg.						
Zuidlaarderweg	55					55
Kap.lasten Snelh.remm. maatreg.						
Spekstoep	35				3	32
Kap.lasten herinr. openb. ruimte						
Eeksch.weg	55				3	52
Kap.lasten huisv Openbare Werken	140				6	134
Kap.lasten BGT	13					13
Kap lastn verlicht vv Gasselternijvn	23				1	22
Kap lsten zonnepan. De Goorns	19				3	16
Kap.lasten zonnepan. Wendeling	3				1	2
Kap.lasten kunstgrasveld Annen	150				25	125
Kap. Lasten OR Centrum Gieten	493				13	480
Totaal Bestemmingsreserves	10.770	2.073	3.100	1.886	128	13.927
Totaal reserves	27.135	1.396	3.354	6.692	128	25.061

Reserve grondbedrijf

Het verloop van de algemene reserve van het grondbedrijf kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Saldo aan het begin van het begrotingsjaar 4.217

Vermeerderingen

Vermeerderingen in het verslagjaar 2024	600	
Resultaat verslagjaar 2023	900	
		1.500

Verminderingen

Mutatie in de reserves gedurende verslagjaar 2024	545	
		545-
		955
Saldo per 31 december 2024		5.172

Gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening		
	31-12-2024	31-12-2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Gereel. resultaat volgend uit het overz. van baten en lasten in de jaarrek.	8.189	2.296

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording afzonderlijk op de balans opgenomen. Omtrent de bestemming van het resultaat over 2024 zal door de gemeenteraad in haar vergadering van 26 juni 2025 een besluit worden genomen.

Voorzieningen		
	31-12-2024	31-12-2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Totaal van de voorzieningen	11.561	10.150

Het verloop van de voorzieningen gedurende verslagjaar 2024 kan als volgt worden weergegeven:
Bedragen x € 1.000

Stand per 1 januari 2024		10.150
<u>Vermeerderingen</u>		
Dotaties ten laste van de exploitatie	3.325	
<u>Verminderingen</u>		
Vrijgevallen bedragen		
Ten laste van de voorzieningen	1.725- 190-	1.410
Stand per 31 december 2024		11.561

De mutaties van de voorzieningen kunnen voor het jaar 2024 als volgt worden weergegeven:

	Saldo begin	Toevoegingen	Aanwendingen	T.g.v. de rek.	Saldo eind
Voorziening	van het begrotings- jaar			van baten + lasten extra dotatie/ vrijgevallen bedragen	van het begrotings- jaar
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
<i>Voorzieningen voor verplichtingen en risico's</i>					
Pensioenvoorziening (vm) wethouders	3.696	1.228	168		4.756
Voorziening verlofsparen	416		7		409
Voorziening bovenwettelijk verlof/IKB		144			144
<i>Voorziening ter egalisatie van de kosten</i>					
Wegenonderhoud	2.422	979	357		3.044
Gemeentelijk Riolerings Plan (G.R.P.)	1.925	333	656		1.602
Technisch onderhoud gemeentegebouwen	59	288	273		74
Technisch onderhoud monumenten	139	36	7		168
Schilderwerk gemeentegebouwen	197	128	75		251
Schilderwerk monumenten	45	20	13		52
Groot onderhoud dorpshuizen	247	65	83		229
Vijveronderhoud	202	56	55	190-	13

Voorziening groot onderhoud Grevelingskanaal	551	48			599
<i>Voorziening voor middelen van derden met gebonden bestemming</i>					
Voorziening gebiedsfonds windpark Oostermoer	250		31		219
Totaal voorzieningen	10.150	3.325	1.725	190-	11.561

Met ingang van het jaar 2022 heeft de commissie BBV de stelling ingenomen dat voor verlofsparen een voorziening gevormd

dient te worden omdat er sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en afbouw kennen.

Met ingang van het jaar 2024 is er een voorziening voor bovenwettelijk verlof en IKB verlof gevormd, in verband met niet gelijkblijvende omvang in relatie tot voorgaande jaren. Dit is conform recente vragen en antwoorden van de commissie BBV.

Op 17 april 2025 heeft de Raad ingestemd met de meerjarenonderhoudsprogramma's voor de gemeentelijke gebouwen, dorpshuizen en monumenten 2025-2034. Ook heeft de Raad ingestemd met een actualisatie van de voorziening vijveronderhoud voor de jaren 2025-2026. Op basis van deze actualisatie kan er een bedrag bij de jaarrekening vrijvallen van € 190.000.

Voor een nadere toelichting van het doel van de bestedingen en de voeding van de reserves en voorzieningen, wordt verwezen naar de Nota Reserves en Voorzieningen zoals die is vastgesteld door de raad op 27 juni 2024.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Onderhandse leningen	31-12-2024	31-12-2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Binnenl. banken en overige financiële instellingen	4.200	4.900
Totaal Onderhandse leningen	4.200	4.900

Onderhandse leningen

Het verloop van de binnenlandse banken en overige financiële instellingen is als volgt:

Saldo per 1 januari 2024		4.900
Opgenomen leningen		-
Aflossingen	700	700-
Saldo per 31 december 2024		4.200

In 2024 is er een bedrag van € 1.792 betaald aan rente voor de langlopende leningen.

De aflossingsverplichting voor 2024 op de vaste schulden met een looptijd > 1 jaar bedraagt € 700.000

Voor een verdere toelichting wordt tevens verwezen naar de in het jaarverslag opgenomen paragraaf Financiering.

Viottende passiva

Netto viottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar	31-12-2024	31-12-2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Banksaldi	2.353	1.098

Overige schulden	4.192	4.969
Totaal vlottende schulden	6.546	6.067

De gemeente beschikt over een kredietfaciliteit in rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten van ongeveer
€ 5,1 miljoen (kredietlimiet).

Overige schulden	31-12-2024	31-12-2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Crediteuren	4.192	4.969
Totaal overige schulden	4.192	4.969

Overlopende passiva	31-12-2024	31-12-2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	3.833	4.263
De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	7.869	5.870
Totaal overlopende passiva	11.703	10.133

De post verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen

is als volgt opgebouwd:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
WMO /Sociaal domein 2024	1.135	
Loonheffing gemeentepersoneel	1.182	
NMD mbt samenwerking	256	
Pensioenfonds december 2024	244	
Omgevingsdienst Drenthe	141	
Nog te betalen vennootschapsbelasting 2024	120	
Nog te betalen facturen slootonderhoud	95	
Nog te betalen facturen openbare verlichting	67	
BTW aangifte grondbedrijf december 2024	48	
Overige	546	
		3.833

De van EU-rijk-provincies ontvangen voorschot- bedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten volgende begrotingsjaren	Saldo aan het begin van het begrotingsjaar	ontvangen bedragen	vrijgefallen bedragen of terugbet.	Saldo aan het einde van het begrotingsjaar
<i>Bedragen x € 1.000</i>	1-1-2024	2024	2024	31-12-2024
Min. OCW, Onderwijsachterstbeleid 2019- 2023 2023	78		78	-
Min. OCW, Onderwijsachterstbeleid 2024		190	113	77
Min. OCW, Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	33			33
Min lenW, Tijdelijke regeling OV ambassadeursprojecten		25		25
Ministerie SZW, wet inburgering 2021, jaar 2022	117			117
Ministerie SZW, wet inburgering 2021, jaar 2023	242	67		309

Ministerie SZW, wet inburgering 2021, jaar 2024		537	387	149
Ministerie SZW, onderwijsroute 2023	23	8		31
Ministerie SZW, onderwijsroute 2024		22		22
Ministerie SZW BBZ 2020-2022			16-	16
DUO, Nationaal Programma Onderwijs	133		61	72
DUO, voorschoolse educatie ontheemde peuters	28			28
Ministerie van VWS, vooruitontvangen PW gelden	29		14	14
Min van VWS, Spuk en subs. lokale bibliotheekvoorz.	-	176	61	115
Ministerie van VWS, sportakkoord 2022	36		36	-
Min van VWS, Spuk breed 2023-2026	38	398	429	7
Ministerie van VRO, aanpak energiearmoede 2022	733		550	182
Min van VRO toekenningsbeschikking startbouwimpuls	650		325	325
Min van VRO onzorgingsprogr eign isolatie en ventilatie won.		152		152
Min van BZK Spuk Informatiepunten Digitale Overheid	-	24	21	3
Prov. Drenthe, Halteplan OV	150			150
Prov. Drenthe, ISV3 bijdr. Bodemsan. loc. Vliegghuis	2			2
Prov. Drenthe, subsidie Culturele Impuls 2018-2023	45			45
Provincie Drenthe, subsidie Project SDA Inburgering	50			50
Provincie Drenthe, bijdrage dorpsinitiatieven 2021	10			10
Provincie Drenthe, Regiodeal Kinderen eerst	2			2
Prov Drenthe, verl. Regiodeal 3e tranche vroegsign.	59		30	29
Prov Drenthe, digit. vrije tijds economie 2e fase	45		45	-
Prov Drenthe, toekomstbest. bedrijventerr. TBBT	28		20	8
Provincie Drenthe, Regiodeal proeftuin energiearmoede	59		59	-
Provincie Drenthe, snelheidsremmende maatregelen				
Gasselternijveenschemond	13			13
Prov. Drenthe, snelheidsrem maatregelen AVK EVK	10			10
Prov. Drenthe, subsidie Hunzeweg Nieuw Annerveen		95		95
Prov. Drenthe, subsidie herinrichting Gieterweg Gasselte		96		96
Provincie Drenthe, bijdrage Schoolpleinenrevolutie	20			20
Provincie Drenthe, bijdrage gedragsbeïnvloedingsproject.	17			17
Prov. Drenthe, vooruitontv. Subs Gebiedsfonds Oostermoer	1.257		157	1.100
Prov. Drenthe tweede fase Deltaprogramma zoetwater		239		239
Prov. Drenthe Intrekking subs. Pilot woningsplitsing	-		16-	16
Provincie Groningen, klimaatadaptie 2022	153		22	131
VRD, ondersteuning corona toegangsbewijzen	-			-
RVO, REWW gelden	-			-
RVO klimaat en energiebeleid	411	631	350	692
RVO, regeling SPUK verduurz. slecht geïsoleerde woningen	1.400	2.067		3.467

Totaal	5.869	4.727	2.726	7.869
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Schatkistbankieren

Per 15 december 2013 zijn wij verplicht om deel te nemen aan schatkistbankieren. Overtollige banktegoeden moeten gestationeerd worden bij het rijk. Dit betekent dat iedere dag het positieve tegoed boven het drempelbedrag, wordt overgeboekt naar een aparte rekening bij de rijksschatkist. De over- of onderschrijding wordt op kwartaalbasis berekend. In onderstaand overzicht is te zien dat wij per kwartaal geen overschrijding hebben gehad. Berekening van het drempelbedrag en het gemiddeld bedrag dat wij positief op onze bankrekening hebben gestaan, staat vermeld.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
[1]	Drempelbedrag	1440,69372			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
[2]	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijk schatkist aangehouden middelen	21	-	28	132
[3a] = [1] > [2]	Ruimte onder het drempelbedrag	1.138	1.250	1.195	1.230
[3b] = [2] > [1]	Overschrijding van het drempelbedrag	1.420	1.441	1.412	1.309
[1] Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
[4a]	Begrotingstotaal verslagjaar	72.035			
[4b]	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	72.035			
[4c]	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.		1440,69372			
[2] Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
[5a]	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	1.915	-	2.607	12.108
[5b]	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
[2] - [5a] / [5b]	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	21	-	28	132

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In artikel 53 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten is aangegeven dat de gemeente in de toelichting op de balans dient te vermelden, voor welke belangrijke, niet in de balans opgenomen, financiële verplichtingen de gemeente voor een aantal toekomstige jaren is verbonden.

Bedragen x € 1.000	2024	2023
--------------------	------	------

Bedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen			
of garantiestellingen zijn verstrekt:			
- Natuurlijke personen	320		
- Woningcorporaties, bibliotheek, Impuls	12.779		
Totaal		13.099	14.178
Verpl. aan gemeentepersoneel eind 2024 vakantiegeld college		23	21

Gewaarborgde geldleningen

Het bedrag waartoe waarborgen zijn verstrekt voor uitstaande geldleningen aan derden bedraagt per 31 december 2024 € 13.098.586,-

Conform het BBV is dit bedrag niet in de telling van de balans opgenomen.

Van voornoemd bedrag is het risico voor € 319.821,- middels overeenkomsten met de NHG (Nationale Hypotheek Garantie) voor 100% afgedekt. Voor de garantiestellingen van natuurlijke personen geldt dat per 31 december 2006 de overeengekomen obligoconstructie afloopt tussen de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen en de gemeenten. Vanaf de genoemde datum kan de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen dus geen aanspraak meer doen op de gemeenten in het kader van de afkoopovereenkomst.

Het bedrag van € 12.778.765,- betreft leningen waar de gemeente garant voor staat, die aangegaan zijn door verscheidene corporaties en stichtingen.

Huurovereenkomsten

Leasecontracten

Per 15 juli 2022 is een meerjarig leasecontract afgesloten voor twee elektrische Nissan Leafs met autobedrijf Okken in Gieten.

In juni 2023 zijn de auto's vervangen door Opel Corsa's. De verplichting bedraagt per 31-12-2024 € 27.351 (excl indexering)

Met ingang van 1 augustus 2016 is met de firma Canon Nederland NV een nieuwe huurovereenkomst afgesloten voor de huur van de printers.

Het nieuwe contract heeft een looptijd van 48 maanden en eindigde op 31 juli 2020, dit contract is met vier jaar verlengd tot 31 juli 2024.

Per 1 augustus 2024 is er een nieuw contract afgesloten met Canon. De looptijd hiervan is 12 maanden.

De verplichting per 31-12-2024 bedraagt € 10.367 (excl indexering).

Met ingang van 1 januari 2015 is er een nieuwe huurcontract afgesloten voor de brandweergarage in Rolde.

Deze huurovereenkomst heeft een duur van 15 jaar tot en met 31 december 2028.

De verplichting bedraagt per 31 december 2024 € 76.410 (excl. indexering).

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Baten en lasten per pijler

Nr. Pijler		Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Vershil (* = nadelig begr. versus rek.)
1 Bestuur en Samen doen	lasten	5.225	14.451	14.346	105
	batens	1.076	12.513	14.341	1.827
	saldo	-4.149	-1.938	-5	1.932
2 Samen Leven	lasten	29.737	39.359	36.428	2.931
	batens	5.837	10.396	9.633	-764
	saldo	-23.900	-28.963	-26.795	2.167
3 Duurzaamheid en Economie	lasten	1.455	4.429	2.507	1.922
	batens	2.592	3.860	3.263	-597
	saldo	1.137	-569	756	1.325
4 Voorzieningen leefbaarheid en wonen	lasten	22.089	28.941	25.113	3.827
	batens	10.110	11.800	11.678	-122
	saldo	-11.979	-17.142	-13.435	3.705
5 Middelen en ondersteuning	lasten	13.509	15.400	16.086	-687
	batens	52.261	58.528	60.340	1.812
	saldo	38.752	43.129	44.254	1.125
Totaal lasten pijlers 1 t/m 5	lasten	72.015	102.579	94.480	8.098
Totaal baten pijlers 1 t/m 5	batens	71.876	97.098	99.255	2.157
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	saldo	-139	-5.480	4.775	10.255
Toevoeging aan reserves:					
1 Bestuur en Samen doen			3.100	3.100	0
2 Samen Leven		19	19	0	19
3 Duurzaamheid en Economie		0	0	0	0
4 Voorzieningen leefbaarheid en wonen		0	600	600	0
5 Middelen en ondersteuning		0	-1.002	-1.002	0
Totaal toevoegingen aan de reserves	lasten	19	2.717	2.698	19
Beschikking over reserves:					
1 Bestuur en Samen doen		18	157	77	-80
2 Samen Leven		31	972	275	-697
3 Duurzaamheid en Economie		0	1.469	1.072	-397
4 Voorzieningen leefbaarheid en wonen		101	2.212	1.477	-735
5 Middelen en ondersteuning		8	3.387	3.211	-176
Totaal beschikkingen over reserves	batens	158	8.197	6.112	-2.085
Saldo reserve mutaties		138	5.480	3.414	-2.066
Totale	lasten	72.034	105.295	97.178	8.117
	batens	72.034	105.295	105.367	72
Gerealiseerde resultaat		0	0	8.189	8.189

Toelichting op baten en lasten per pijler

Pijler 1

Toelichting op baten en lasten per pijler

Pijler 1 Bestuur en Samen doen

Bestuur en Samen doen					
Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Resultaat
Lasten	12.901	5.225	14.451	14.346	105
Baten	9.849	1.076	12.513	14.341	1.827
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-3.052	-4.149	-1.937	-5	1.932
Mutaties in reserves					
Lasten (= toevoeging)	3.063		3.100	3.100	0
Baten (= onttrekking)	2.355	18	157	77	-80
Resultaat mutaties reserves	-708	18	-2.943	-3.023	-80
Gerealiseerd resultaat	-3.760	-4.131	-4.880	-3.028	1.852

Verschillenanalyse

Het resultaat van pijler Bestuur en participatie bedraagt na bestemming € 1.852.000 voordelig. Onderstaand de belangrijkste verschillen:

Verschillenanalyse op hoofdlijnen	Incidenteel/ Structureel	Nadeel/ Voordeel	Bedrag x € 1.000
Incidentele budgetten	incidenteel	Voordeel	248
Pensioenen (voormalige) wethouders	incidenteel	Voordeel	-1.074
Opvang Oekraïners	incidenteel	Voordeel	706
Opvang asielzoekers	incidenteel	Voordeel	1.104
Uitvoeringskosten Nij Begun	incidenteel	Voordeel	781
Leges paspoorten	incidenteel	Voordeel	98
Overige verschillen	Incidenteel	Voordeel	-11
Totaal afgerond			1.852

Toelichting P1

Incidentele budgetten, voordeel €248.000

Door de raad zijn in 2024 incidentele budgetten beschikbaar gesteld. Van de niet benutte middelen wordt aan de raad voorgesteld deze via resultaatbestemming over te hevelen naar 2025, in totaal € 248.000

Het betreft:

Opstellen omgevingsvisie € 190.000

Wet open overheid € 58.000

Totaal	€ 248.000
--------	-----------

Voor een toelichting zie bijlage Overzicht reserve Onderhanden Werk.

Pensioenen (voormalige) wethouders, nadeel € 1.074.000

Jaarlijks wordt berekend hoe hoog de pensioenvoorziening voormalige wethouders dient te zijn. Op basis van deze berekeningen moet er een bedrag van 1,1 miljoen euro in de voorziening gedoteerd worden.

De belangrijkste oorzaak van de verhoging van de voorziening is de lagere rekenrente, 2,325% eind 2024 ten opzichte van 3,16% eind 2023. Deze rente wordt gebruikt voor de bepaling van de reserve en het doelvermogen. Hoe lager de rekenrente is, hoe hoger de reserve is die moet worden getroffen. Daarnaast er uitgegaan van een nieuwe levensverwachtingstabel.

De voorgaande jaren (2021 tot en met 2023) is er, door daling van de rente, in totaal een bedrag van € 700.000 vrijgevallen bij de voorzieningen.

Opvang Oekraïners, voordeel € 706.000

De gemaakte kosten voor de opvang zijn lager geweest dan de vergoeding van het Rijk, waardoor een voordeel is ontstaan van € 706.000. De reserve risico's vastgoed en opvang is inmiddels voldoende van omvang om alle risico's ten aanzien van de sluiting van de opvang op te vangen. Bij de najaarsnota zijn middelen aan deze reserve toegevoegd. De nu overblijvende middelen kunnen een andere bestemming krijgen.

Opvang asielzoekers, voordeel € 1.104.000

In Gieter op De Biester worden circa 80 asielzoekers opgevangen. Sinds januari 2024 is het pand in eigendom van de gemeente. Vanuit het Rijk ontvangen wij een vaste vergoeding per bed per nacht. De gemaakte kosten voor de opvang zijn minder geweest dan de vergoeding van het Rijk, waardoor een voordeel ontstaat van € 1.104.000.

Ook hier geldt dat de reserve risico's vastgoed en opvang inmiddels van voldoende omvang is om alle risico's ten aanzien van de sluiting van de opvang op te vangen. Bij de najaarsnota zijn daartoe ook middelen aan deze reserve toegevoegd. De nu overblijvende middelen kunnen een andere bestemming krijgen.

Uitvoeringskosten Nij Begun, voordeel € 781.000

Het kabinet presenteerde het programma 'Nij Begun' met 50 maatregelen voor Groningen en Noord-Drenthe, met als voorwaarde de beëindiging van de gaswinning in het Groningenveld. De plannen richten zich op herstel (schade, versterking, gezondheid) en de toekomst van de regio, waarbij inwoners, inclusief jongeren, centraal staan. De gemeente Aa en Hunze heeft over 2024 recht op een vergoeding voor personele en organisatorische kosten in het kader van 'Nij Begun' van € 1.024.000. Er zijn in 2024 kosten gemaakt van € 243.000 zodat er per saldo een voordeel overblijft van € 781.000. Dit wordt veroorzaakt doordat pas aan het eind van het jaar bekend werd dat deze kosten vergoed werden. Aangezien er wel veel is ingezet op Nij Begun betekende dit verdringing van werkzaamheden. Deze worden alsnog in 2025 opgepakt middels extra inhuur. De overgebleven middelen worden gestort in een nieuw te vormen bestemmingsreserve Uitvoeringskosten Nij Begun.

Leges paspoorten/id kaarten, voordeel € 98.000

Sinds 2014 zijn er nieuwe modellen paspoorten in ID-kaarten in omloop. De geldigheidsduur is toen 10 jaar geworden (voorheen 5 jaar). In 2024 zijn veel van die nieuwe paspoorten/id kaarten verlopen. Dit verklaart de extra leges inkomsten voor paspoorten en id kaarten voor een bedrag van € 200.000. Hier staan ook extra kosten tegenover voor een bedrag van € 102.000. Per saldo levert een incidenteel voordeel op van € 98.000.

Overige verschillen, nadeel € 11.000

De overige verschillen van € 11.000 nadeel worden niet verder toegelicht.

Overzicht mutaties in de reserves

1. Bestuur en Samen doen					
Bestemmingen (bedragen x € 1.000)	Toevoeging reserves		Onttrekking reserves		Resultaat bestemming
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
Toevoeging NJN incidenteel voordeel naar reserve risico's opvang en vastgoed	3.100	3.100			0
Opstellen omgevingsvisie			92	59	-34
Wet Open Overheid			46		-46
Ter dekking kapitaallasten brandweershuisvesting			18	18	0
	3.100	3.100	157	77	-80

De reserves ter dekking van de kapitaallasten zijn structureel, de overige reserves zijn incidenteel

Pijler 2

Pijler 2 Samen Leven

Samen Leven						
Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Resultaat	
Lasten	33.646	29.737		39.359	36.428	2.931
Baten	8.744	5.837		10.396	9.633	-764
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-24.902	-23.900		-28.962	-26.795	2.167
Mutaties in reserves						
Lasten (= toevoeging)	385	19		19	0	19
Baten (= onttrekking)	444	31		972	275	-697
Resultaat mutaties reserves	59	12		954	275	-678
Gerealiseerd resultaat	-24.843	-23.888		-28.009	-26.520	1.488

Verschillenanalyse

Het resultaat van pijler Samen leven bedraagt na bestemming € 1.488.000 voordelig. Onderstaand de belangrijkste verschillen:

Verschillenanalyse op hoofdlijnen	Incidenteel/ Structureel	Nadeel/ Voordeel	Bedrag x € 1.000
Sociaal Domein	incidenteel/ structureel	Voordeel	1.258
Participatiewet inclusief BBZ	incidenteel	Voordeel	72
Overige kosten WPDA	incidenteel	Nadeel	-67
Schuldhelpverlening	incidenteel	Voordeel	117
Openbare gezondheidszorg	incidenteel	Voordeel	100
Overige verschillen	incidenteel	Voordeel	8
Totaal afgerond			1.488

Toelichting P2

Sociaal Domein, voordeel € 1.258.000

De jaarrekening laat een positief resultaat van €1.25 miljoen zien binnen het sociaal domein.

Sinds de decentralisatie in 2015 is het uitgangspunt dat we het sociaal domein uitvoeren binnen de rijksbudgetten. Omdat dit budget ontoereikend leek hebben we in de Najaarsnota een bijstelling gedaan. De schatting van deze bijstelling is gemaakt op basis van de meerkosten in het eerste en tweede kwartaal ten opzichte van het voorgaande jaar. De veronderstelde stijging is vervolgens doorgetrokken naar de rest van het jaar. Inmiddels is gebleken dat deze raming aan de ruime kant is geweest, vandaar dat er nu een voordeel wordt gepresenteerd. Zonder bijstelling was er een tekort geweest van € 6 ton op jeugd en € 7 ton op WMO.

Jeugd

Het inschatten van de kosten voor jeugdzorg blijft complex, aangezien het moeilijk te voorspellen is hoeveel jeugdigen of gezinnen in een jaar beroep zullen doen op zorg. Ook is het van tevoren niet te voorspellen of het gaat om eenvoudige dan wel complexe hulpvragen, wat grote invloed heeft op de uiteindelijke kosten.

Wel zien we dat de jeugdzorgkosten hoog blijven door meer intensieve zorgvragen, stijgende lonen (CAO) en uitschieters qua complexiteit en kosten in individuele casuïstiek.

WMO

De kosten op de Wmo zijn minder hard gestegen dan verwacht. Dit komt onder andere door de overgang naar een inspanningsgerichte manier van indiceren en financieren voor hulp bij het huishouden. Hierbij wordt niet langer gekeken naar het resultaat, maar worden het aantal benodigde uren vastgesteld en bekostigd. Deze verandering heeft mogelijk gunstig uitgepakt voor onze gemeente wat betreft de kosten. De wachtlijsten voor hulp bij het huishouden hebben echter ook invloed op de kosten. Door deze wachtlijsten zijn bepaalde verwachte kosten (nog) niet gemaakt.

Participatiewet uitgevoerd door de WPDA, voordeel € 72.000

De participatiewet inclusief BBZ laat een voordeel zien van € 72.000. De lasten van de uitkeringen participatiewet bedragen € 6.162.000 en de ontvangen bijdrage van het Rijk € 5.877.000, dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage € 285.000 is. We hadden hier een bedrag van € 362.000 begroot. Het verschil is dan € 77.000. Daarnaast zijn er nog afrekeningen van de BBZ geweest over voorgaande jaren.

Overige kosten WPDA, nadeel € 67.000

De overige kosten van de WPDA zijn in 2024 € 67.000 hoger dan begroot. Deze post bestaat uit meerdere posten, de bedrijfsvoeringskosten, de bijdrage van de gemeente voor beschut werk en de loonkosten WSW. Het tekort betreft voornamelijk het nadeel tussen de loonkosten en de rijksbijdrage WSW. In relatie tot het voorgaande punt, blijven de kosten van de WPDA binnen de begroting.

Schuldhelpverlening, voordeel € 117.000

Voor schuldhelpverlening was een bedrag in 2024 begroot van € 209.000. De werkelijke uitgaven in 2024 zijn € 146.000 geweest, daarnaast is de afrekening 2023 verwerkt in 2024 voor een bedrag van - € 54.000. Per saldo dus een voordeel van € 117.000.

Openbare gezondheidszorg, voordeel € 100.000

In 2024 hebben we een voordeel van € 100.000 ten opzichte van de begroting op de openbare gezondheidszorg. Dit komt o.a. doordat er diverse kosten met betrekking op de openbare gezondheidszorg in 2024 onder de specifieke uitkering GALA vallen, waarvoor we een budget van het Rijk ontvangen.

Overige verschillen, voordeel € 8.000

De overige verschillen € 8.000 voordeel worden niet verder toegelicht.

Overzicht mutaties in de reserves

Samen Leven

Bestemmingen (bedragen x € 1.000)	Toevoeging reserves		Onttrekking reserves		Resultaat bestemming
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
	g	g	g	g	
Preventie, versterking voorliggend veld en impuls leefbaarheid & mobiliteit			218	19	-199
DU versterken aanbod mensen met dementie			50	2	-47
DU gezond in de stad (één nummer)			33	0	-33
Voorliggend veld, preventieve aanpak			106	16	-89
Inclusie beleid lokaal toegankelijkheid gebouwen			10	5	-5
Energietoeslag voor minima			78	70	-8
Maatregelen pakket bestrijding energie- en inflatiearmoede			75	0	-75
personele investeringen opvang statushouders 2023			90	0	-90
personele investeringen huisvesting statushouders 2023			75	0	-75
Samen maak je de route - leerbudget en experimenteren in het sociaal domein 2023			25	25	0
Opvang asielzoekers			50	50	0
Inburgering (extra instroom) 2022			27	0	-27
DU Dak- en thuisloosheid			32	2	-30
Armoede en schulden 2023			37	16	-21
Budget uitvoering Cultuurnota 2023			11	11	0
Informele ondersteuning dorpen 2023			25	25	0
Dekking kapitaallasten MFC Gieterveen			1	4	3
Dekking kapitaallasten verbouw Nassaucollege			30	30	0
Bijdrage onderwijsfunctie MFC de Spil	19	24	0	24	19
	19	24	972	299	-678

De reserves ter dekking van de kapitaallasten zijn structureel, de overige reserves zijn incidenteel

Pijler 3

Duurzaamheid en Economie					
Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Resultaat
Lasten	1.723	1.455	4.429	2.507	1.922
Baten	2.581	2.592	3.860	3.263	-597
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	858	1.137	-569	756	1.325
Mutaties in reserves					
Lasten (= toevoeging)	532	0	0	0	0
Baten (= onttrekking)	1.048	0	1.469	1.072	-397
Resultaat mutaties reserves	516	0	1.469	1.072	-397
Gerealiseerd resultaat	1.374	1.137	900	1.829	928

Verschillenanalyse

Het resultaat van pijler duurzaamheid en economie bedraagt na bestemming € 928.000 voordelig. Onderstaand de belangrijkste verschillen:

Verschillenanalyse op hoofdlijnen	Incidenteel/ Structureel	Nadeel/ Voordeel	Bedrag x € 1.000
Incidentele budgetten	incidenteel	Voordeel	1158
Voorziening Bloemakkers	incidenteel	nadeel	-300
Forensenbelasting	incidenteel	Voordeel	37
Overige verschillen	Incidenteel	Voordeel	33
Totaal afgerond			928

Toelichting P3

Incidentele budgetten, voordeel € 1.158.000

Door de raad zijn in 2024 incidentele budgetten beschikbaar gesteld. Van de niet benutte middelen wordt aan de raad voorgesteld deze via resultaatbestemming over te hevelen naar 2025, in totaal € 1.158.000.

Het betreft:

Beheerplan Wandelbos Zwanemeer Gieten	€ 80.000
---------------------------------------	----------

Nieuwe koersnota economie en vrijetijdseconomie	€ 23.000
---	----------

Bijdrage huis van de Drentsche Aa	€ 75.000
-----------------------------------	----------

Nieuwe koersnota/Geopark de Hondsrug	€ 5.000
--------------------------------------	---------

Soorten managementplan	€ 575.000
Archeologisch onderzoek uitbreiding Bloemakkers	€ 400.000
Totaal	€1.158.000

Voor een toelichting zie bijlage Overzicht reserve Onderhanden Werk.

Voorziening Bloemakkers, € 300.000 nadeel

Tijdens de graafwerkzaamheden voor de nieuwbouw van de buitendienst is materiaal aangetroffen dat leek op asbest. Hierdoor moesten de werkzaamheden worden stilgelegd. Uit onderzoek bleek dat het inderdaad om asbesthoudend materiaal ging. De herkomst is niet precies te achterhalen, maar bekend is dat op deze locatie vroeger een ven heeft gelegen. De geschatte kosten voor sanering bedragen € 315.000.

Omdat deze kavel onderdeel is van de grex Bloemakkers en deze nog niet is afgesloten, leidt dit tot een negatief resultaat. Er moet een voorziening van € 300.000 getroffen worden.

Forensenbelasting, voordeel € 37.000 voordeel

Forensenbelasting is een belasting die door gemeenten wordt geheven van natuurlijke personen die meer dan 90 dagen een gemeubileerde woning aanhouden in de gemeente zonder daar hun hoofdverblijf te hebben. We hebben hier ten opzichte van de begroting over 2024 een voordeel behaald van € 37.000. Het betreft een structureel voordeel dat we meenemen in de ombuigingsvoorstellen.

Overzicht mutaties in de reserves

Duurzaamheid en Economie				
Bestemmingen (bedragen x € 1.000)	Toevoeging reserves		Onttrekking reserves	
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening
Soorten management plan (6e begrotingswijziging)			575	575
Bijdrage huis van de Drentsche Aa			75	75
Plattlands- en Natuurontwikkeling			24	9
Bio plan Drentsche Aa			25	0
Energietransitie; procesmiddelen windpark oostermoer			28	-5
Toekomst vakantieparken			300	232
Achterstallig onderhoud watergangen			15	15
Duurzaamheid en Energietransitie			142	66
Ontvangen bedrag via de AU t.b.v. transitievisie warmte			123	16
Sociale energieaanpak			22	3
Uitvoeringskosten klimaatbeleid 2022			83	21
Nieuwe koersnota economie en vrijetijdseconomie 2023			56	29
Achterstallig onderhoud watergangen 2023 (was pijler 4)			0	36
			1.469	1.072
				-397

De reserves ter dekking van de kapitaallasten zijn structureel, de overige reserves zijn incidenteel

Pijler 4

Pijler 4 Voorzieningen leefbaarheid en wonen

Voorzieningen leefbaarheid en wonen					
Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Resultaat
Lasten	22.618	22.089	28.941	25.113	3.827
Baten	10.894	10.110	11.800	11.678	-122
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	-11.724	-11.979	-17.140	-13.435	3.705
Mutaties in reserves					
Lasten (= toevoeging)	3.101	0	600	600	0
Baten (= onttrekking)	3.617	101	2.212	1.477	-735
Resultaat mutaties reserves	516	101	1.612	877	-735
Gerealiseerd resultaat	-11.208	-11.878	-15.529	-12.558	2.970

Verschillenanalyse

Het resultaat van pijler Voorzieningen, leefbaarheid en wonen bedraagt na bestemming € 2.970.000 voordelig. Onderstaand de belangrijkste verschillen:

Verschillenanalyse op hoofdlijnen	Incidenteel/ Structureel	Nadeel/ Voordeel	Bedrag x € 1.000
Incidentele budgetten	Incidenteel	voordeel	2.051
WABO (meer leges-extra inhuur personeel)	incidenteel	voordeel	640
Vrijval voorziening vijveronderhoud	incidenteel	voordeel	190
Wegen	Incidenteel	voordeel	150
Bermonderhoud	Incidenteel	voordeel	113
Onderwijs en cultuuraccomodatie kapitaallasten	incidenteel	voordeel	110
Tussentijdse winstneming Nooitgedacht	Incidenteel	voordeel	100
Begraafplaatsen	Incidenteel	Voordeel	45
Openbare verlichting	incidenteel/structureel	voordeel	45
Afval	incidenteel	nadeel	-388
Sport	Incidenteel	nadeel	-71
Openbaar groen	Incidenteel	nadeel	-62
Overige verschillen	Incidenteel	voordeel	47
			2.970

Toelichting P4

Incidentele budgetten, voordeel €2.051.000

Door de raad zijn in 2024 incidentele budgetten beschikbaar gesteld. Van de niet benutte middelen wordt aan de raad voorgesteld deze via resultaatbestemming over te hevelen naar 2025, in totaal € 2.051.000.

Het betreft:

Huisvesting statushouders	€ 462.000
---------------------------	-----------

Opstellen omgevingsvisie	€ 75.000
Tijdelijke formatie regie statushouders	€ 165.000
Actualiseren wegenlegger	€ 40.000
Aanbrengen graskeien	€ 100.000
Dienstverlening omgevingswet	€ 54.000
Ambassadeurschap Steenuilen	€ 30.000
Vooronderzoek erfgoed	€ 20.000
Leefbaarheidsfonds	€ 117.000
Sloopkosten OBS Willem Alexander Eext	€ 105.000
Afboeken boekwaarde OBS Prins Willem Alexander Eext	€ 220.000
Tijdelijke huisvesting OBS Prins Willem Alexander Eext	€ 320.000
Dorpsplannen de Pol Grolloo	€ 200.000
Uitvoering cultuurnota	€ 21.000
Onderhoudswerkzaamheden de Juffer	€ 85.000

Prov. Bijdrage Natuurw. kaart voor Basiskwaliteit Natuur	€ 36.000
Inhuur accommodatiebeleid	€ 1.000
Totaal	€ 2.051.000

Voor een toelichting zie bijlage Overzicht reserve Onderhanden Werk.

Vergunningverlening omgevingswet, voordeel € 640.000

Sinds een paar jaar ontvangen we meer vergunningaanvragen dan begroot. Om deze aanvragen te kunnen verwerken is extra personeel ingezet. Per saldo levert dit een voordeel op van €324.000. Het resterende voordeel (verrekening) komt door een vordering uit voorgaande jaren waarvoor reeds een voorziening getroffen was en die in 2024 gedeeltelijk voldaan is.

Vrijval voorziening vijveronderhoud, voordeel € 190.000

In 2025 is er een geactualiseerd baggerplan voor de vijvers opgesteld voor de jaren 2025-2026. Op grond van dit baggerplan moet er in 2025-2026 voor een bedrag van € 10.000 aan onderhoud worden gepleegd. In de voorziening zat nog een bedrag van € 200.000. Er kan dus een bedrag van € 190.000 vrijvallen.

Wegen, voordeel € 150.000

Op de exploitatie is er een voordeel van € 150.000. Hiervan is € 132.000 een voordeel op kapitaallasten, door uitstel van investeringen. Het resterende bedrag betreft kleine verschillen in totaal per saldo € 18.000 voordeel.

Bermonderhoud, voordeel € 113.000

Als gevolg van het natte najaar heeft het geplande bermonderhoud in 2024 niet kunnen plaatsgevonden. Voor het onderhoud is in 2024 wel opdracht verleend maar de uitvoering is doorgeschoven naar voorjaar 2025.

Onderwijs en cultuuraccomodatie kapitaallasten, voordeel € 110.000

De nieuwbouw van de onderwijs en cultuuraccomodatie Gieten is nog niet gestart en is ook voorlopig uitgesteld als gevolg van recente nieuwe ontwikkelingen. In de begroting was hier al wel een bedrag voor opgenomen. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 110.000.

Tussentijdse winstneming Nooitgedacht, voordeel € 100.000

De tussentijdse winstneming volgens de Percentage of Completion-methode (POC) wordt toegepast bij het grondbedrijf. Voor 2024 moet € 700.000 aan winst worden meegenomen. Bij de najaarsnota is hiervan al € 600.000 verwerkt. In de jaarrekening moet daarom nog een aanvullend voordeel van € 100.000 worden opgenomen.

Begraafplaatsen, voordeel € 45.000

Binnen het taakveld begraafplaatsen is een totaal voordeel ontstaan van € 45.000. Dit wordt met name veroorzaakt door een hoger bedrag aan ontvangen grafrechten ad € 32.00. De ontvangsten aan grafrechten fluctueren door de jaren heen en dit jaar zijn de ontvangsten hoger dan gemiddeld. De overige verschillen bedragen € 13.000.

Openbare verlichting, voordeel €45.000

Op openbare verlichting is een voordeel van € 45.000, dit komt onder andere door uitstel van investeringen € 22.000 en overige verschillen van € 23.000.

Afval, nadeel € 388.000

Het nadeel wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de hogere kosten van inzameling van huisvuil (groen/grijs/PMD). Binnen de inzameling is sprake van een hogere doorberekening van de indexering dan waarmee in de raming rekening is gehouden. Ook zijn de verwachte voordelen van het chippen van containers nog uitgebleven omdat dit project pas eind 2024 is afgerond. Dit nadeel is overigens niet structureel. De nieuwe aanbesteding leidt tot aanzienlijk lagere kosten. Ook hebben we extra kosten moeten maken door afkeur van partijen PMD en heeft ook de lage papierprijs gezorgd voor lagere inkomsten en daarmee hogere lasten door de uitbetaling van de garantieprijs aan verenigingen en scholen. Daarnaast is de verwachte extra opbrengst van de verhoging van het tarief voor het brengen van afval op het afvalbrengstation minder hoog uitgevallen dan verwacht en kon ook de geraamde uitname uit de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing geen doorgang vinden omdat deze voorziening al uitgeput was.

Sport, nadeel € 71.000

Op sport zitten verschillende nadelen, zwembaden € 112.000 nadeel, sporthallen € 72.000 nadeel en overige sportaccomodaties € 74.000 nadeel. Deze nadelen worden gedeeltelijk gecompenseerd door de Spuk uitkering sport die € 189.000 hoger is dan begroot.

Openbaar groen, nadeel € 62.000

Het groenonderhoud in onze wijken wordt uitgevoerd door onze Kernteams van de buitendienst. Om het groen netjes en verzorgd te houden, hebben we genoeg medewerkers nodig. Elk jaar proberen we nieuwe collega's aan te nemen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben (afspraakbaners). Dit helpt ons niet alleen om het werk gedaan te krijgen, maar geeft ook mensen een kans om weer aan de slag te gaan. Helaas waren er in 2024 minder mogelijkheden om afspraakbaners in te zetten. Hierdoor moesten we vaker een beroep doen op uitzendkrachten. Uitzendkrachten zijn echter duurder, wat ertoe heeft geleid dat ons personeelsbudget is overschreden en het groenonderhoud duurder uitviel dan gepland.

Overige verschillen, voordeel € 47.000

De overige verschillen voordeel € 47.000 worden niet nader toegelicht.

Overzicht mutaties in de reserves

Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Bestemmingen (bedragen x € 1.000)	Toevoeging reserves		Onttrekking reserves		Resultaat bestemming
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
	g	g	g	g	
NJN Reserve grondbedrijf Toevoeging POC Nootgedacht	600	600			
NJN reserve grondbedrijf dekking archeologisch onderzoek Bloemakkers			400	400	
NJN reserve grondbedrijf dekking vpb			145	145	
Reserve risico's en opvang vastgoed bijdrage			165	165	0
Extra inhuur bouwaanvragen			41	41	0
Toegankelijkheid voetpaden			19	0	-19
Impl. omgevingswet en wet kwaliteitsborging			127	127	0
Komgrenzen inrichten			34	34	0
Knelpunten in de openbare ruimte			68	23	-45
AU decembercirculaire 2021; noodlijdende instellingen op het gebied van kunst en cultuur			39	39	0
Leefbaarheidsfonds			83	83	0
Subsidieregeling Dorpsinitiatieven vitaal platteland			69	0	-69
Ecologisch bermbeheer			52	47	-5
DU Kerkenvisie			5	0	-4
Toren Anloo (+klokkenstoel)			52	0	-52
Verkeerstellingen			6	4	-2
Actualiseren GVV (gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan) 2023			54	48	-6
Personele investeringen woningbouwopgave 2023			366	202	-164
Dorpsplannen De Pol Grolloo 2023			300	0	-300
Vorbereiding Tiny houses			24	19	-5
Verkeersveiligheid Asserstraat			26	26	0
Achterstallig onderhoud watergangen 2023 (naar pijler 3)			36	0	-36
			0	0	
Dekking kapitaal lasten OV Stationsstr Gieten			1	1	0
Dekking kapitaal lasten herinr. openb ruimte Gieten			13	13	0
Dekking kapitaallasten sportaccommodatie Eexterveen			3	-2	-5
Dekking kapitaallasten Herinrichting openbare ruimte Eekschillersweg			3	3	0
Dekking kapitaallasten verlichting vv Gasselternijveen			2	3	2
Dekking kapitaallasten De Goorns zonnepanelen			3	3	0
Dekking kapitaallasten De Wendeling zonnepanelen			1	1	0
Dekking kapitaallasten kunstgrasveld Annen			25	25	0
Dekking kapitaallasten fietspad Anloo-Eext			5	5	0
Dekking kapitaallasten Verkeersm. Spekstoep			3	3	0
Dekking kapitaallasten fietspad Bosweg-Anloo			6	6	0
Dekking kapitaallasten fietspad Balloerveld			16	1	-15
Dekking kapitaallasten fietspad Grolloerwal			1	1	0
Dekking kapitaallasten vervanging riool Gieterweg Gasselte			4	4	0
Dekking kapitaallasten Lutkenend			6	0	-6
Dekking kapitaallasten Herinr. dorpskern Grolloo			6	6	0
Dekking kapitaallasten Verkeersm. Zuidlaardweg			4	0	-4
	600	600	2.211	1.478	-735

De reserves ter dekking van de kapitaallasten zijn structureel, de overige reserves zijn incidenteel

Pijler 5 Middelen en ondersteuning

Pijler 5 Middelen en ondersteuning

Middelen en ondersteuning						
Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Resultaat	
Lasten	16.066	13.509	15.400	16.086	-687	
Baten	56.692	52.261	58.528	60.340	1.812	
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	40.626	38.752	43.129	44.254	1.125	
Mutaties in reserves						
Lasten (= toevoeging)	4.643	0	-1.002	-1.002	0	
Baten (= onttrekking)	4.751	8	3.387	3.211	-176	
Resultaat mutaties reserves	108	8	4.389	4.212	-176	
Gerealiseerd resultaat	40.734	38.760	47.517	48.466	949	

Verschillenanalyse

Het resultaat van pijler Middelen en ondersteuning bedraagt na bestemming € 949.000 voordelig. Onderstaand de belangrijkste verschillen:

Verschillenanalyse op hoofdlijnen	Incidenteel/ Structureel	Nadeel/ Voordeel	Bedrag x € 1.000
Incidentele budgetten	Incidenteel	Voordeel	469
Algemene uitkering	Incidenteel	Voordeel	615
Opbrengsten OZB	Structureel	Voordeel	172
Stelpost vernieuwing BBV	Incidenteel	Voordeel	113
Verkoop afgeschreven activa	Incidenteel	voordeel	112
Huisvestingskosten Gemeentehuis	Incidenteel/structureel	Nadeel	-65
Voorziening bovenwettelijk en IKB verlof	Incidenteel	Nadeel	-144
SDA belastingen	Incidenteel	Nadeel	-112
SDA inkoop/PSA	incidenteel/structureel	Nadeel	-83
Overige verschillen	Incidenteel	Nadeel	-128

Toelichting P5

Incidentele budgetten, voordeel €469.000

Door de raad zijn in 2024 incidentele budgetten beschikbaar gesteld. Van de niet benutte middelen wordt aan de raad voorgesteld deze via resultaatbestemming over te hevelen naar 2025, in totaal € 469.000

Het betreft:

Rechtmatigheid € 20.000

Implementatie beheerpakketten automatisering € 31.640

Arbo/veiligheid & RI&E	€ 40.000
Informatiebeleidsplan	€ 174.000
Duurzame inzetbaarheid	€ 100.000
Projectmatig werken	€ 23.000
Huisvesting kernteams en brandweer Rolde	<u>€ 80.000</u>
Totaal	€ 469.000

Voor een toelichting zie bijlage Overzicht reserve Onderhanden Werk.

Algemene uitkering, voordeel € 615.000

Het verschil tussen het geraamde bedrag van de algemene uitkering en het werkelijk ontvangen bedrag bedraagt € 615.000. Hiervan heeft € 143.000 betrekking op afrekeningen van verschillende (oude) jaren. Een bedrag ad € 234.000 kan worden verklaard uit toevoegingen in de decembercirculaire 2024. Deze komen op een dusdanig laat moment in het jaar dat deze niet meer via een begrotingswijziging in de ramingen kunnen worden verwerkt. Het resterende deel ad € 238.000 wordt veroorzaakt door mutaties in de maatstaven.

Opbrengsten OZB, voordeel € 172.000

Bij het bepalen van de tarieven voor de onroerende zaakbelastingen zijn we uitgegaan van een waardestijging van woningen en niet-woningen van 0%. Dit op basis van de tot dan toe getaxeerde waarden. In werkelijkheid was de waardestijging voor 2024 voor woningen 1,64% en voor niet-woningen 1,38 %. Hierdoor is de opbrengst incidenteel in totaal € 172.000 hoger dan geraamd. Een overschrijding van 3,4%.

Vernieuwing BBV, voordeel € 113.000

Dit betreft een incidenteel voordeel van € 113.000 op de stelpost voor verrekening van budgetverschillen van o.a. kostentoerekening, rente en afwijkingen bij het opstellen van de begroting. De raming fluctueert per jaar en wordt ingezet om een constant begrotingsniveau op exploitatiebasis te kunnen handhaven.

Verkoop afgeschreven activa, voordeel € 112.000

Er zijn activa verkocht waarvan de boekwaarde € 0 was. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 112.000

Huisvestingskosten gemeentehuis, nadeel € 65.000

Het betreft de huisvestingskosten gemeentehuis inclusief politiebureau en kosten meubilair. Deze post laat een overschrijding zien van in totaal € 65.000. Deze wordt deels veroorzaakt door de hogere kosten van onderhoud ad € 31.000. In april is een nieuw MJOP vastgesteld door uw raad op basis van actuele kosten. We verwachten daarom in de toekomst hier geen overschrijding meer. Ook de nutsvoorzieningen (gas, elektra en water) zijn € 37.000 hoger dan geraamd. Daarnaast zijn er nog diverse kleinere verschillen.

Voorziening bovenwettelijk en IKB verlof, nadeel € 144.000

Als gevolg van recente vragen en antwoorden van de commissie BBV blijkt dat er ook voorzieningen dienen te worden gevormd voor bovenwettelijk en IKB verlof indien er geen sprake is van een gelijke omvang door de jaren heen. Dit resulteert in een nieuwe voorziening in 2024 waar een bedrag van € 144.000 aan gedoteerd wordt.

SDA belastingen, nadeel € 112.000

Het budget SDA belastingen is met ruim € 112.000,- overschreden. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere kosten inhuur en automatisering.

In 2024 is er extra ingehuurd voor de uitvoering van diverse projecten:

- 1) Project om de processen beter te stroomlijnen
- 2) Project WOZ agrarische projecten
- 3) Project onderzoek volledigheid toeristenbelasting

Softwareleveranciers hebben in 2024 de prijzen opnieuw (sterk) verhoogd. Daarnaast hebben wetswijzigingen ertoe geleid dat enkele applicaties aangepast moesten worden en dat er koppelingen met andere systemen moesten worden aangelegd. Deze wetswijzigingen waren:

- 1) Wetswijziging digimelding
- 2) Wetswijziging status code beschikking

SDA inkoop/PSA, nadeel € 83.000

Sinds 2017 is een samenwerking gestart met de gemeente Assen voor inkoop en de gemeente Tynaarlo voor de personeels- en salarisadministratie. De begroting is in 2024 al opgehoogd, toch zijn de kosten voor de personeels- en salarisadministratie met € 72.000 gestegen ten opzichte van 2023, door hogere salariskosten en systeemkosten.

Overige verschillen, nadeel € 128.000

De overige verschillen nadeel € 128.000 worden verder niet verklaard.

Overzicht mutaties in de reserves

Middelen en ondersteuning

Bestemmingen (bedragen x € 1.000)	Toevoeging reserves		Onttrekking reserves		Resultaat bestemming
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
	g	g	g	g	
Incidenteel sluitend maken begroting 2024 tlv VAR			2.802	2.802	0
Incidenteel sluitend maken begroting 2024 tlv VAR nav amendementen			100	100	0
Resultaat budgetruimte NJN 2024 toevoegen aan de VAR	-1.238	-1.238			0
Budgetruimte incidenteel naar VAR Bestuursrapportage	254	254			0
Budgetruimte structureel incidenteel onttrekken a/d VAR NJN	-17	-17			0
Aanvraag budget duurzame inzetbaarheid			37	37	0
Duurzame inzetbaarheid 2023			100	18	-82
AU decembercirculaire 2021; reserveren voor het oplossen van problemen op het gebied van de interne en externe dienstverlening			66		-66
Corona steunpakket vanuit decembercirculaire 2020 Algemene uitkering			45	45	0
Project omtrent Dienstverlening deelneming projectgroep 2023			58	58	0
Project omtrent Dienstverlening deelneming ICT optimalisatie 2023			15	15	0
Project omtrent Dienstverlening deelneming training 2023			60	60	0
Informatiebeleidsplan 2023			84	58	-26
Implementatie Observer naar de cloud			12	12	0
Dekking kapitaallasten basiskaart grootschalige topografie			2		-2
Dekking kapitaallasten huisvesting buitendienst			6	6	0
	-1.001	-1.001	3.387	3.211	-176

De reserves ter dekking van de kapitaallasten zijn structureel, de overige reserves zijn incidenteel

Overzicht aard en reden Reserves

Reserves

Pijler	Aard	Reden	Voeding / plafond
	Algemene reserves		
Middelen en Ondersteuning	Weerstandsdeel algemene reserve (WAR)	Weerstandsdeel van de algemene reserves.	Storting uit de VAR; jaarlijks verhogen met de inflatiecorrectie van de septembercirculaire van het betreffende rekening jaar. Gewenste hoogte 10% van het begrotingstotaal.
Middelen en Ondersteuning	Vrije algemene reserve (VAR)	Dekking van eenmalige uitgaven niet behorende tot de normale exploitatie van de gemeente.	Storting van rekeningsoverschotten en overige ontvangsten niet behorende tot de normale exploitatie van de gemeente.
Duurzaamheid en economie / Voorz. Leefbaarheid en Wonen	Algemene reserve grondbedrijf	Opvangen risico's ten aanzien van bedrijfsvoering rondom grondexploitaties.	Voeding door positieve resultaten van afgesloten grondexploitaties en eventueel tussentijdse winstnemingen uit lopende exploitaties.
	Bestemmingsreserves		
Middelen en Ondersteuning	Risico's Nieuwe sociale wetgeving ambtenaren	Reserve ingesteld bij beleidsplan 2001 i.v.m. het eigen risicodragers worden voor WW, WAO, e.d.. Max plafond € 100.000.	Aanvulling komt uit algemene middelen.
Samen Leven	Egalisatiereserve Groot onderhoud schoolgebouwen	Toekomstig onderhoud van de scholen.	Jaarlijkse bijdrage te ontvangen van CONOD en Stichting PrimAH de bijdrage in het groot onderhoud obv de LONDO-vergoeding.
Middelen en Ondersteuning	Reserve energieknelpunten dorpshuizen en sportaccommodaties	Bieden van financiële ondersteuning voor de hogere energielasten voor dorpshuizen en sportaccommodaties	Voeding komt uit algemene middelen
Samen Leven	Risico's opvang en vastgoed	Bestemmingsreserve voor verbouw en inrichting van opvanglocatie en afdekking van de risico's	Saldo lasten en baten met betrekking tot opvang vluchtelingen
div	Reserves Ter dekking kapitaallasten	Dekking kapitaallasten investeringen.	Soms uit voorzieningen soms uit de VAR worden middelen ter beschikking gesteld voor dekking kapitaallasten van een investering.
div.	Reserve Onderhanden werk	De in enig jaar beschikbaar gestelde incidentele kredieten voor uitgaven/investeringen die niet nog niet of gedeeltelijk ten uitvoer zijn gebracht.	Beschikbaar gestelde kredieten die nog niet zijn uitgegeven.

Overzicht aard en reden Voorzieningen

Voorzieningen

Pijler	Aard	Reden	Voeding / plafond
Bestuur en participatie	Pensioenvoorziening (vm) wethouders	Voorziening voor toekomstige pensioensverplichtingen aan wethouders.	Vanuit exploitatie, wordt jaarlijks geactualiseerd of de voorziening toereikend is.
Bestuur en participatie	Voorziening gebiedsfonds windpark Oostermoer	Met een gebiedsfonds wordt de lokale omgeving gecompenseerd voor de realisatie voor een windpark.. Het idee is dat de omgeving niet alleen de lasten moet dragen van een windpark, maar ook moet kunnen delen in de lusten.	In onderling bestuurlijk overleg met Borger-Odoorn is afgesproken om € 500 per opgestelde MW bij te dragen aan het Gebiedsfonds, met een looptijd van 10 jaar. Aa en Hunze draagt € 312.000 bij.
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Voorziening Vijveronderhoud	Om problemen voor de volksgezondheid te voorkomen dient frequent onderhoud aan vijvers plaats te vinden.	Structurele storting van € 55.000 vanuit de exploitatie.
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Wegenonderhoud	Bekostigen van "grote" onderhoudswerken aan wegen.	In de begroting wordt jaarlijks in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen gerapporteerd over de benodigde middelen om de voorziening wegenonderhoud op nivo te houden. Jaarlijks wordt structureel een bedrag toegevoegd (2024 : € 949.000 aan de voorziening wegenonderhoud.
Economie, werk en recreatie	Voorziening Groot onderhoud Grevelingskanaal	Voorziening voor toekomstig groot onderhoud, schilderwerk en beschoeiing Grevelingkanaal.	Bijdrage vanuit de reserve Bruggen en beschoeiingen Grevelingkanaal. Voeding door afkoopsom van de gemeente Groningen.
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Technisch onderhoud monumenten	Deze voorziening dient om de jaarlijkse schommelingen in onderhoudskosten van monumenten op te vangen.	In de exploitatie wordt jaarlijks voor groot onderhoud van monumenten structureel gestort in de voorziening (2024: € 36.000).
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Schilderwerk monumenten	Deze voorziening dient om de jaarlijkse schommelingen in onderhoud schilderwerk van monumenten op te vangen.	In de exploitatie wordt jaarlijks voor schilderwerk van monumenten structureel gestort in de voorziening (2024: € 20.000).
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Voorziening Groot onderhoud dorpshuizen	Opvangen van jaarlijkse schommelingen in onderhoudskosten.	Jaarlijks € 65.000 vanuit de exploitatie.
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing	De kosten van afvalstoffen zo gelijkmatig mogelijk te verwerken in de afvalstoffenheffing ter voorkoming van een grote, schoksgewijze verhoging van de afvalstoffenheffing.	Zowel op begrotings- als op rekeningsbasis wordt het verschil tussen de kosten van huishoudelijke afvalstoffen en de afvalstoffenheffing verrekend met de voorziening (conform BBV)
Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	Gemeentelijk rioleringsplan (G.R.P.)	Egalisatiefonds met als doel ongewenste schommelingen in het rioolrecht te voorkomen en daarnaast "het bekostigen van investeringen met betrekking tot het rioleringsplan".	Saldo tussen ontvangen rioolrecht en uitgaven in een jaar. Jaarlijks stortingen (rente) nodig om op de juiste hoogte te houden, hiermee is rekening gehouden. Het GRP is op basis van de contante waarde methode. Het incidenteel voordeel op kapitaallasten is jaarlijks toegevoegd aan de voorziening.
Middelen en ondersteuning	Voorziening verlofsparen	Als onderdeel van de nieuwe CAO gemeenten is afgesproken dat een medewerker met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie uren opzij kan zetten voor later. Hiervoor dient een voorziening te worden getroffen	Vanuit exploitatie, wordt jaarlijks geactualiseerd of de voorziening toereikend is.
Middelen en ondersteuning	Voorziening bovenwettelijk en IKB verlof	Als gevolg van recente vragen en antwoorden van de commissie BBV blijkt dat er ook voorzieningen dienen te worden gevormd voor bovenwettelijk en IKB verlof indien er geen sprake is van een gelijke omvang door de jaren heen.	Vanuit exploitatie, wordt jaarlijks geactualiseerd of de voorziening toereikend is.
div.	Technisch onderhoud gemeentebouwen	Deze voorziening dient om de jaarlijkse schommelingen in onderhoudskosten van gebouwen op te vangen.	In de exploitatie wordt jaarlijk een bedrag voor groot onderhoud als storting in de voorziening opgenomen van €269.000 De werkelijke uitgaven worden conform BBV rechtstreeks uit de voorziening gehaald.
div.	Schilderwerk gemeentelijke gebouwen	De commissie BBV is van mening geweest dat hier een voorziening moet worden getroffen. De dotatie in de voorziening	In de exploitatie wordt jaarlijk een bedrag voor schilderwerk gemeentelijke gebouwen een storting in de voorziening opgenomen van € 128.000 De werkelijke uitgaven worden conform BBV rechtstreeks uit de voorziening gehaald.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

	Rekening 2024
Lokale heffingen:	
Onroerende zaakbelasting	5.162
Toeristenbelasting	1.890
Forensenbelasting	267
	7.319
Algemene uitkering gemeentefonds, inclusief sociaal domein	50.278
Dividenden	167
Saldo financieringsfunctie (betaalde en ontvangen rente, exclusief rente eigen vermogen)	
Ontvangen rente	131
Betaalde rente	-24
	107
Saldo tussen compensabele BTW en de uitkering uit het BTW-compensatiefonds	
Ontvangen Compensabele BTW 2023	5.408
Opgenomen op de balans Compensabele BTW 2023	5.409
	-1
Overige algemene dekkingsmiddelen (o.a. berekende rente eigen vermogen)	-
Totaal algemene dekkingsmiddelen	57.870

Gerealiseerde baten en lasten per pijler incidenteel

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	Lasten	Baten	Saldo
Pijler 1. Bestuur en Samen doen			
Opvang Oekraïne	5.573	8.891	3.318
Opvang asielzoekers	1.915	3.842	1.927
Uitvoeringskosten Nij Begun	206	987	781
Overig vanuit structurele budgetten:			-
*Pensioenen wethouders	1.228		-1.228
Overige incidentele baten en lasten < € 30.000	-	-	-
	8.922	13.720	4.798
Pijler 2. Samen leven			
Nationaal programma onderwijs	61	61	-
Opvang asielzoekers	80	-	-80
Budget uitvoering cultuurnota 2023	40	-	-40
Evaluatie integraal Huisvest. Plan Onderwijs (IHP)	62	-	-62
Volwassenfonds	50	-	-50
Eerste inr.extra huisvest. OBS De Dobbe	33	-	-33
Spreiding toegankelijkheid bibliotheek	106	106	-
Spuk lokale bibliotheekvoorziening Gieten	40	40	-
Informele ondersteuning in dorpen	100	-	-100
Brede spuk versterken sociale basis	49	49	-
Energietoeslag voor minima	70	-	-70
Overig vanuit structurele budgetten:	-	-	-
*Beschermd wonen		1.310	1.310
Overige incidentele baten en lasten < € 30.000	221	125	-96
	912	1.691	779
Pijler 3. Duurzaamheid en Economie			
Toekomst vakantieparken	240	8	-232
Nieuwe koersnota/Geopark de Hondsrug 2023	30		-30
Achterstallig onderhoud watergangen 2023	37	-	-37
Economische koersnota en vrijetijdseconomie (2024)	57	-	-57
Regio Deal digit.vrijetijdseconomie 2e tranche	47	45	-2
SPUK aanpak energiearmoede	550	550	-
Duurzaamheid en Energietransitie	66	-	-66
Overig vanuit structurele budgetten:	-	-	-
*Voorziening Bloemakkers	300	-	-300
Overige incidentele baten en lasten < € 30.000	78	20	-58
	1.405	623	-782
Pijler 4. Voorzieningen leefbaarheid en Wonen			
Externe inhuur extra bouw aanvragen (Corona)	41	-	-41
Komgrenzen inrichten	55	-	-55
Alg.Uitk. Noodlijdende inst.op h.geb.v.kunst-cult.	39	-	-39
Leefbaarheidsfonds	103	-	-103
Ecologisch bermbeheer	47	-	-47
Actualiseren GVVP gem.verk.-en vervoersplan 2023)	48	-	-48
Personele invest.woningbouw opgave 2023	202	-	-202
Verkeersveiligheid Asserstraat	45	-	-45
Dienstverl. Omgevingswet	67	-	-67
Huisvesting statushouders	38	-	-38
Bijdrage beheer MFC de Spil	30	-	-30
Extra inzet vergunningverlening i.v.m. omgevingsw.	150	-	-150
SPUK bouwimpuls	325	325	-
Proeftuin energiearmoede tranche 8	70	60	-10
Impl. omgevingswet en wet kwaliteitsborging	127	-	-127
Overig vanuit structurele budgetten:	-	-	-
*Winstneming Nooitgedacht	-	700	700
*Leges bouwvergunningen	-	640	640
*Vrijval voorziening vijveronderhoud	-	190	190
Overige incidentele baten en lasten < € 30.000	128	20	-108

Incidentele baten en lasten

	1.515	1.935	420
Pijler 5. Middelen en Ondersteuning			
Algemene uitkering incidenteel			-
Duurzame inzetbaarheid	37	-	-37
Coronasteunpakket dec.circ AU 2020 was 6.160.00.00	45	-	-45
Informatiebeleidsplan 2023	61	-	-61
Implementatie beheerspakk. Automatisering	88	-	-88
Onderzoek automatisering	51	-	-51
Project omtr.Dienstverlening deeln. projectgr.2023	58	-	-58
Project omtrent Dienstverl.deeln. training 2023	60	-	-60
Overig vanuit structurele budgetten:	-	-	-
*Algemene uitkering	-	615	615
*Verkoop afgeschreven activa		112	112
*Voorziening bovenwettelijk en IKB verlof	144		-144
Overige incidentele baten en lasten < € 30.000	100	-	-100
	644	727	83

Wet WNT

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Gemeente Aa en Hunze. Het voor de Gemeente Aa en Hunze toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 volgens het algemene bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	Dhr. R.L.H. Schoonderbeek	Mw. Mr. E.P. van Corbach
Functiegegevens	Gemeentesecretaris/Algemeen directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 112.622	€ 93.801
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.403	€ 15.009
<i>Subtotaal</i>	€ 131.025	€ 108.810
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 233.000
-/ Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 131.025	€ 108.810
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023		
bedragen x € 1	Dhr. R.L.H. Schoonderbeek	Mw. Mr. E.P. van Corbach
Functiegegevens	Gemeentesecretaris/Algemeen directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 106.990	€ 89.469
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.350	€ 14.230
<i>Subtotaal</i>	€ 124.340	€ 103.699
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 223.000
Bezoldiging	€ 124.340	€ 103.699

Baten en lasten per pijler

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024	Verschil 2024
Pijler 1 Bestuur en Samen doen					
Lasten	12.902	5.225	14.451	14.346	-105
Baten	9.849	1.076	12.513	14.341	1.827
Onttrekkingen	2.355	18	157	77	-80
Storting	3.063	0	3.100	3.100	0
Totaal Pijler 1 Bestuur en Samen doen	-3.760	-4.131	-4.880	-3.028	1.852
Pijler 2 Samen leven					
Lasten	33.646	29.737	39.359	36.428	-2.931
Baten	8.744	5.837	10.396	9.633	-764
Onttrekkingen	444	31	972	275	-697
Storting	385	19	19	0	-19
Totaal Pijler 2 Samen leven	-24.843	-23.888	-28.009	-26.520	1.489
Pijler 3 Duurzaamheid en Economie					
Lasten	1.723	1.455	4.429	2.507	-1.922
Baten	2.581	2.592	3.860	3.263	-597
Onttrekkingen	1.048	0	1.469	1.072	-397
Storting	532	0	0	0	0
Totaal Pijler 3 Duurzaamheid en Economie	1.374	1.137	900	1.829	928
Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen					
Lasten	22.618	22.089	28.941	25.113	-3.827
Baten	10.894	10.110	11.800	11.678	-122
Onttrekkingen	3.617	101	2.212	1.477	-735
Storting	3.101	0	600	600	0
Totaal Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	-11.208	-11.878	-15.529	-12.558	2.970
Pijler 5 Middelen en Ondersteuning					
Lasten	16.066	13.509	15.400	16.086	687
Baten	56.692	52.261	58.528	60.340	1.812
Onttrekkingen	4.751	8	3.387	3.211	-176
Storting	4.643	0	-1.002	-1.002	0
Totaal Pijler 5 Middelen en Ondersteuning	40.734	38.760	47.517	48.466	949
Gerealiseerd resultaat	2.296	0	0	8.189	8.189

Pijler 1

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024	Vershil 2024
Pijler 1 Bestuur en Samen doen					
Lasten	12.902	5.225	14.451	14.346	-105
Baten	9.849	1.076	12.513	14.341	1.827
Onttrekkingen	2.355	18	157	77	-80
Storting	3.063	0	3.100	3.100	0
Totaal Pijler 1 Bestuur en Samen doen	-3.760	-4.131	-4.880	-3.028	1.852
Gerealiseerd resultaat	-3.760	-4.131	-4.880	-3.028	1.852

Pijler 2

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024	Vershil 2024
Pijler 2 Samen leven					
Lasten	33.646	29.737	39.359	36.428	-2.931
Baten	8.744	5.837	10.396	9.633	-764
Onttrekkingen	444	31	972	275	-697
Storting	385	19	19	0	-19
Totaal Pijler 2 Samen leven	-24.843	-23.888	-28.009	-26.520	1.489
Gerealiseerd resultaat	-24.843	-23.888	-28.009	-26.520	1.489

Pijler 3

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024	Vershil 2024
Pijler 3 Duurzaamheid en Economie					
Lasten	1.723	1.455	4.429	2.507	-1.922
Baten	2.581	2.592	3.860	3.263	-597
Onttrekkingen	1.048	0	1.469	1.072	-397
Storting	532	0	0	0	0
Totaal Pijler 3 Duurzaamheid en Economie	1.374	1.137	900	1.829	928
Gerealiseerd resultaat	1.374	1.137	900	1.829	928

Pijler 4

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024	Verschil 2024
Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen					
Lasten	22.618	22.089	28.941	25.113	-3.827
Baten	10.894	10.110	11.800	11.678	-122
Onttrekkingen	3.617	101	2.212	1.477	-735
Storting	3.101	0	600	600	0
Totaal Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen	-11.208	-11.878	-15.529	-12.558	2.970
Gerealiseerd resultaat	-11.208	-11.878	-15.529	-12.558	2.970

Pijler 5

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024	Verschil 2024
Pijler 5 Middelen en Ondersteuning					
Lasten	16.066	13.509	15.199	15.960	761
Baten	56.692	52.261	58.538	60.340	1.802
Onttrekkingen	4.751	8	3.387	3.211	-176
Storting	4.643	0	-1.002	-1.002	0
Totaal Pijler 5 Middelen en Ondersteuning	40.734	38.760	47.728	48.593	865
Gerealiseerd resultaat	40.734	38.760	47.728	48.593	865

Modelverantwoording rechtmatigheid

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 12 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.159.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlage met verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (SiSa)

Bijlage met verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (SiSa)

Gemeentes, provincies en gemeenschappelijke regelingen ontvangen van het rijk specifieke uitkeringen waarover verantwoording dient te worden afgelegd.

Verantwoording van de ontvangen specifieke uitkeringen, vindt plaats via SiSa (Single information Single Audit), middels een door het Rijk voorgeschreven Bijlage.

Per specifieke uitkering wordt gerapporteerd aan de hand van door het rijk opgestelde indicatoren. De medeoverheden moeten de jaarstukken uiterlijk per 15 juli van het jaar volgend op het verslagjaar via het internet verzenden naar het CBS.

Het CBS beoordeelt de aanlevering op tijdigheid en volledigheid en verzorgt bij correcte aanlevering daarna de doorzending van de specifieke uitkeringen met de indicatoren naar de desbetreffende ministeries en medeoverheden. Voor het huidige verslagjaar dient de gemeente verantwoording middels het SiSa af te leggen voor:

Naam Specifieke Uitkering	Ontvangen van
Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	Rijk
Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Rijk
Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026	Rijk
Middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Rijk
Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Rijk
Verlening Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Rijk
Tijdelijke Impulsregeling Klimaatadaptatie 2021-2027	Provincie Groningen
Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater	Provincie Drenthe
Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Rijk
Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2023	Rijk
Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2024	Rijk
Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023	Rijk
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Rijk
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023	Rijk
Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2024	Rijk
Kwijtschelding publieke schulden SZW i.v.m de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Rijk
Onderwijsroute 2024	Rijk
Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Rijk
Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Rijk
Specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken, met centraal persoon	Rijk
Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Rijk
Regeling ontzorgingsprogramma eigenaren isolatie en ventilatie woningen van de gemeenten in de provincie Groningen en de gemeenten Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo	Rijk
Aanpak energiearmoede	Rijk
Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Rijkdienst voor Ondernemend Nederland
Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Rijk
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Rijkdienst voor Ondernemend Nederland
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Rijk
Uitvoeringsregeling BDU Verkeer en vervoer (Drenthe) SiSa tussen medeoverheden provinciale middelen Drenthe	Provincie Drenthe
Regiodeal Zuid-Oost Drenthe	Provincie Drenthe
Subsidieregeling Veilig en Bereikbaar Drenthe 2022-2025	Provincie Drenthe

Verantwoordingsinformatie 2024

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedrag en voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle D2	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: B2/01	Indicator: B2/02	Indicator: B2/03	Indicator: B2/04	Indicator: B2/05	
			4	5	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)				
			Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten				
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.				
			Indicator: B2/06	Indicator: B2/07				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: B2/08	Indicator: B2/09	Indicator: B2/10	Indicator: B2/11	Indicator: B2/12	Indicator: B2/13
			€31.623	€ 31.623				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)

			Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i>	Keuze normbedrage n <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>	Keuze normbedra gen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i>	Keuze normbedrage n <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	Keuze normbedrage n <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i>	Keuze normbedrag en <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>
			€782	€9.522	€14.276	€17.746	€7.388	€9.183
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekk en (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekke n cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i>	Keuze normbedrage n <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>	Keuze normbedra gen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i>	Keuze normbedrage n <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/24</i>	
			€12.348	€24.348			€66.417	
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschove n naar t+1	Aantal informatiepu nten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunt en in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C92/05</i>	
			€ 21.351	€ 3.169	4	38	19.600	
OCW	D8	Onderwijsachterstan denbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschool se educatie met bevoegde gezagsorgan en van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelz alen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) <i>Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwd e reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/06</i>
			€ 191.454	€ 0	€ 0	€ 0	€ 78.429	€ 77.282

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Bedrag <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/07</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsacht erstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/08</i>	Hieronder per regel één gemeente(c ode) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Bedrag <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/09</i>	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsacht erstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/10</i>	
		1					
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/01</i> € 0 Correctie besteding (jaar T-1) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/04</i> € 0 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/02</i> € 0 Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/05</i> € 133.025 Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/03</i> € 61.250 Opgebouwde reserve (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/06</i> € 71.775 Hieronder per regel één gemeente(c ode) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/07</i> Nee Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	

			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
		1						
OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Correctie besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D19/01	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03			
			€ 0	€ 54.592	Nee			
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienummer Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard van de activiteit besteding (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: D23/03	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025. Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
		1	SB230064	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 40.225	€ 76.155	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 40.225
		2	SB230065	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 20.722	€ 39.230	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 20.722
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
		1	Nee					
		2	Nee					
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen Aard controle n.v.t.	Beschikkingnummer Aard controle n.v.t.	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker Aard controle R	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker Aard controle n.v.t.	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) Aard controle R	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) Aard controle n.v.t.

			<i>Indicator: E44B/01</i>	<i>Indicator: E44B/02</i>	<i>Indicator: E44B/03</i>	<i>Indicator: E44B/04</i>	<i>Indicator: E44B/05</i>	<i>Indicator: E44B/06</i>	
		1	030001 Provincie Groningen	2023-079644 / Lutkenend / Afkoppelen van ca 500 m2 verhard oppervlak	€ 44.389	€ 44.389	€ 21.863	€ 21.863	
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
			<i>Indicator: E44B/07</i>	<i>Indicator: E44B/08</i>	<i>Indicator: E44B/09</i>				
		1	030001 Provincie Groningen	2023-079644 / Lutkenend / Afkoppelen van ca 500 m2 verhard oppervlak	Nee				
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Naam/nummer maatregel				Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: E44B/10</i>	<i>Indicator: E44B/11</i>	<i>Indicator: E44B/12</i>	<i>Indicator: E44B/13</i>			
		1	030001 Provincie Groningen	2023-079644 / Lutkenend / Afkoppelen van ca 500 m2 verhard oppervlak	Lutkenend / Afkoppelen van ca 500 m2 verhard oppervlak	Nee			
lenW	E81	Regeling specifieke uitkering OV-ambassadeurproject en 2022	Besteding (jaar T-1)	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: E81/01</i>	<i>Indicator: E81/02</i>	<i>Indicator: E81/03</i>	<i>Indicator: E81/04</i>			
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
lenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één provincie of waterschap (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: E87B/01</i>	<i>Indicator: E87B/02</i>	<i>Indicator: E87B/03</i>	<i>Indicator: E87B/04</i>	<i>Indicator: E87B/05</i>	<i>Indicator: E87B/06</i>	

			1	030003 Provincie Drenthe	202303160-01114317	€ 0	€ 91.658	-€ 22.914	€ 66.911
				Kopie beschikingsnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
				<i>Indicator: E87B/07</i>	<i>Indicator: E87B/08</i>				
			1	202303160-01114317	Nee				
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024		Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
				<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
				<i>Indicator: G2/01</i>	<i>Indicator: G2/02</i>	<i>Indicator: G2/03</i>	<i>Indicator: G2/04</i>	<i>Indicator: G2/05</i>	<i>Indicator: G2/06</i>
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
				Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werken inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
				<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
				<i>Indicator: G2/07</i>	<i>Indicator: G2/08</i>	<i>Indicator: G2/09</i>	<i>Indicator: G2/10</i>	<i>Indicator: G2/11</i>	<i>Indicator: G2/12</i>
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				

			1	061680 Gemeente Aa En Hunze	€ 84	€ 84.415	€ 27.707	€ 0	€ 526.712
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
				In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)		
				Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle D2		
				Indicator: G2A/13	Indicator: G2A/14	Indicator: G2A/15	Indicator: G2A/16		
			1	061680 Gemeente Aa En Hunze	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
				Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
				Indicator: G3/01	Indicator: G3/02	Indicator: G3/03	Indicator: G3/04	Indicator: G3/05	
				Indicator: G3/06					
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
				Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden		

			BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	n schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstreking)_totaal 2023	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstreking	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord worden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3A/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3A/06</i>
		1	061680 Gemeente Aa En Hunze	€ 0	€ 1.170	€ 8.892	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie

			Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3A/08	kinderopvan gtoeslagaffai re Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3A/09	hersteloperati e kinderopvangt oeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3A/10	kinderopvangto eslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3A/11	kinderopvan gtoeslagaffai re Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3A/12
			1 061680 Gemeente Aa En Hunze	€ 10.802	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeli ng zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentede el 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderh oud Gemeente	Besteding (jaar T) kapitaalverst rekking Gemeente	Baten (jaar T) levensonderh oud Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstre kking (aflossing) Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverst rekking (overig) Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderh oud (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/07	Aantal besluiten kapitaalverst rekking (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		

			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			6 Totaal	0	0	N.v.t.	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverzekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverzekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverzekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
			Indicator: G4/11	Indicator: G4/12	Indicator: G4/13	Indicator: G4/14	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverzekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverzekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			Aard controle n.v.t.	Gemeente Aard controle R	Gemeente Aard controle D2	Gemeente Aard controle R	
			Indicator: G4/16	Indicator: G4/17	Indicator: G4/18	Indicator: G4/19	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	

		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2023 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalversterking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalversterking (aflossing)
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G4A/01</i>	<i>Indicator: G4A/02</i>	<i>Indicator: G4A/03</i>	<i>Indicator: G4A/04</i>	<i>Indicator: G4A/05</i>
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 116.432
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 9.805
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 7.058
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 6.925
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalversterking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalversterking (jaar T-1)	
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: G4A/06</i>	<i>Indicator: G4A/07</i>	<i>Indicator: G4A/08</i>	<i>Indicator: G4A/09</i>	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	0	0	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	0	0	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	0	0	

			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0		
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle D2	Aard controle R		
			Indicator: G4A/10	Indicator: G4A/11	Indicator: G4A/12	Indicator: G4A/13		
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: G10/01	Indicator: G10/02	Indicator: G10/03			
			€ 387.362	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoesla	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			

		gaffaire_gemeentedeel 2024	hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire				
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: G12/01</i>	<i>Indicator: G12/02</i>	<i>Indicator: G12/03</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2024	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: G13/01</i>	<i>Indicator: G13/02</i>	<i>Indicator: G13/03</i>	<i>Indicator: G13/04</i>	<i>Indicator: G13/05</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport 2024-2025	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
			<i>Indicator: H4/01</i>	<i>Indicator: H4/02</i>				
			€ 198.448	€ 262.957				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>

			Indicator: H4/03	Indicator: H4/04	Indicator: H4/05	Indicator: H4/06	Indicator: H4/07	Indicator: H4/08
			1 onderhoud	€ 108.332	€ 0	€ 108.332	€ 0	
			2 aankoop	€ 4.302	€ 4.302	€ 0	€ 0	
			3 dienstverlening door derden	€ 60.879	€ 0	€ 0	€ 60.879	
			4 beheer en exploitatie	€ 89.444	€ 0	€ 89.444	€ 0	
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: H21/01	Indicator: H21/02	Indicator: H21/03	Indicator: H21/04	Indicator: H21/05	
			Nee	uitvoering heeft in 2023 plaatsgevonden	€ 0	€ 50.000	Ja	
VWS	H27B	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken met centraal persoon	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Projectnummer	Heeft u meegewerkt aan de verplichte monitoring van de resultaten door middel van een door de Minister vastgesteld format? (Ja/Nee/Nvt) – aard controle	Toelichting (Verplicht indien bij H27B/03 "Nee" is ingevuld)	Gerealiseerd aantal cliënten in (jaar T)	Cumulatief aantal cliënten (t/m jaar T)
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle D1	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: H27B/01	Indicator: H27B/02	Indicator: H27B/03	Indicator: H27B/04	Indicator: H27B/05	Indicator: H27B/06
			1 061690 Gemeente De Wolden	1044626	Ja		33	98
			Eindverantwoording? (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t.					
			Indicator: H27B/07					
			Nee					
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?

			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 17.487	€ 17.487	€ 34.275	Ja	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 119.723	€ 119.723	€ 235.299	Ja	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 26.904	€ 30.147	€ 52.731	Ja	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 21.523	€ 24.397	€ 39.893	Ja	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 6.726	€ 8.534	€ 15.765	Ja	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 23.541	€ 23.923	€ 46.140	Ja	Ja
			7 Valpreventie	€ 63.897	€ 77.198	€ 130.401	Ja	Ja
			8 Leefomgeving	€ 13.452	€ 16.035	€ 26.365	Ja	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 3.363	€ 4.008	€ 6.590	Ja	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 48.428	€ 48.628	€ 95.762	Ja	Ja
			11 Mantelzorg	€ 13.452	€ 14.790	€ 26.365	Ja	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 13.452	€ 16.035	€ 26.365	Ja	Ja
			13 Welzijn op recept	€ 12.780	€ 12.268	€ 19.370	Ja	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 3.362	€ 3.362	€ 6.590	Ja	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 9.820	€ 12.101	€ 15.789	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07					
			Nee					
VRO	J7	Regeling ontzorgingsprogramma eigenaren isolatie en ventilatie woningen van de gemeenten in de provincie Groningen en de gemeenten Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo	Besteding (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: J7/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J7/02				
			€ 0	Nee				
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten

			energiegebruik/de energierekening			die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: J55/01</i>	<i>Indicator: J55/02</i>	<i>Indicator: J55/03</i>	<i>Indicator: J55/04</i>	<i>Indicator: J55/05</i>	<i>Indicator: J55/06</i>
			81	€ 7.713	€ 10.104	200	€ 542.407	€ 548.216
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis – heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: J55/07</i>	<i>Indicator: J55/08</i>	<i>Indicator: J55/09</i>			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: J55/10</i>	<i>Indicator: J55/11</i>	<i>Indicator: J55/12</i>	<i>Indicator: J55/13</i>	<i>Indicator: J55/14</i>	<i>Indicator: J55/15</i>
			3.666	1.128	18	0	0	0
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld

			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	toepassing voor tranche 2). als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
		1	LA/23-03616147	€ 0	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinig ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
		1	€ 0	€ 0	Nee			
VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/02	Aard controle D1 Indicator: J105/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/04	Aard controle D1 Indicator: J105/05	Aard controle R Indicator: J105/06
		1	2023-0000096022	37	Ja	23	Ja	€ 325.000
			Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/11	Aard controle D1 Indicator: J105/12
		1	2023-0000096022	€ 325.000	Ja		37	Ja
			Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				

			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/14				
		1	2023-0000096022	Nee				
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel Aard controle R Indicator: K28/01	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel Aard controle R Indicator: K28/02	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten Aard controle R Indicator: K28/03	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten Aard controle R Indicator: K28/05	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 245.700	€ 104.956	€ 0	€ 471.120	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
Aen M	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/01	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: M16/02	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: M16/04	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie Aard controle R Indicator: M16/05	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekking en (GOO en POO) Aard controle R Indicator: M16/06
		Gemeenten	€ 8.326.683			€ 0	€ 0	€ 0
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	

			Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	verminderd met 09 Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11	
			€ 558.012	€ 5.520	€ 0	€ 8.890.215	€ 21.539.493	
DRE	DRE2C		Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het	Totale besteding (in jaar T) De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/01	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/02	Aard controle R Indicator: DRE2C/03	Aard controle R Indicator: DRE2C/04	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/05	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/06
		1	201602662-00669396	Aanleg rotondes bij afritten N34/Annen datum 12-12-2016	€ 0		€ 0	
		2	201803092-00794375	Fietsverbinding Amen - Grolloo	€ 167.677		€ 745.008	
		3	201902961-00858068	project Verkeersmaatregelen Annen Zuidlaarderweg (noordelijk deel)	€ 110.000		€ 110.776	
			Kopie beschikingsnummer	De besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen Alleen de besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/07	Aard controle R Indicator: DRE2C/08	Aard controle R Indicator: DRE2C/09	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/10	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/11	

			1	201602662-00669396	€ 0		€ 0	Nee	
			2	201803092-00794375	€ 83.839		€ 372.505	Nee	
			3	201902961-00858068	€ 55.000		€ 55.000	Ja	
DRE	DRE10 C	Regiodeal Zuid-Oost Drenthe		Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welk project betreft het	Totale besteding in jaar T ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Toelichting
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe					Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoording sinformatie ten laste van regiodealmiddelen via provincie	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
				Indicator: DRE10C/01	Indicator: DRE10C/02	Indicator: DRE10C/03	Indicator: DRE10C/04	Indicator: DRE10C/05	Indicator: DRE10C/06
			1	202003835-00916703	Vroegsignaleri ng	€ 30.308		€ 218.243	
			2	202203541-01042059	Verlening subsidie Proeftuin Energiearmoe de gem. Aa en Hunze Tranche 8	€ 69.955		€ 144.946	
			3	202201861-01030622	Digitalisering vrijetijds economie 2e tranche	€ 45.151		€ 175.000	
			4	20220620-01037826	Kansen4Kind eren inzet kansencoach	€ 0		€ 16.500	
				Kopie beschikingsnumm er	Kopie Projectnaam/ nummer	Eindverantw oording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoord en			
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.			

			Indicator: DRE10C/07	Indicator: DRE10C/08	Indicator: DRE10C/09			
			1 202003835-00916703	Vroegsignalering	Ja			
			2 202203541-01042059	Verlening subsidie Proeftuin Energiearmoede gem. Aa en Hunze Tranche 8	Nee			
			3 202201861-01030622	Digitalisering vrijetijds economie 2e tranche	Ja			
			4 20220620-01037826	Kansen4Kind eren inzet kansencoach	Ja			
DRE	DRE13 C	Subsidieregeling Veilig en Bereikbaar Drenthe 2022-2025	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie t.o.v. jaar T-1 verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 verantwoorde overige bestedingen	
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe		De besteding in jaar T ten laste van provinciale middelen	De besteding in jaar T ten laste van overige middelen	Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
			Indicator: DRE13C/01	Indicator: DRE13C/02	Indicator: DRE13C/03	Indicator: DRE13C/04	Indicator: DRE13C/05	
			1 202401479-01136602 Herinrichting Gieterweg Gasselte	€ 0	€ 0			
			2 202401617-01137263 Hunzeweg Nieuw Annerveen	€ 0	€ 0			
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen	Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	

OCW

			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/06	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/07	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/08	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/09	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE13C/10	
		1	202401479-01136602 Herinrichting Gietenweg Gasselte	€ 0	€ 0		Nee	
		2	202401617-01137263 Hunzeweg Nieuw Annerven	€ 0	€ 0		Nee	

Bijlage overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Bedragen x €1.000

Pijler / Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024
Lasten			
0.1 Bestuur	1.428	1.988	2.848
0.2 Burgerzaken	796	913	997
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	474	501	474
0.4 Overhead	9.440	12.177	12.409
0.5 Treasury	13	-660	-542
0.61 OZB woningen	135	135	146
0.62 OZB niet-woningen	42	42	32
0.64 Belastingen overig	2.621	2.658	3.005
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	45	45
0.8 Overige baten en lasten	758	388	346
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	26	171	171
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.798	2.002	1.981
1.2 Openbare orde en veiligheid	479	473	471
2.1 Verkeer en vervoer	3.670	4.507	3.722
2.2 Parkeren	5	5	8
2.5 Openbaar vervoer	5	6	5
3.1 Economische ontwikkeling	48	428	323
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	95	126	397
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	5	5	5
3.4 Economische promotie	239	281	261
4.1 Openbaar basisonderwijs	39	39	39
4.2 Onderwijshuisvesting	779	1.633	1.036
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.180	1.410	1.259
5.1 Sportbeleid en activering	175	331	322
5.2 Sportaccommodaties	1.828	2.069	2.312
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	371	529	418
5.5 Cultureel erfgoed	193	797	147
5.6 Media	551	878	725
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.292	5.466	5.558
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.010	14.936	11.605
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4.029	5.020	4.947
6.3 Inkomensregelingen	8.436	9.976	9.409
6.4 WSW en beschut werk	80	82	82
6.5 Arbeidsparticipatie	332	507	525
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.731	1.350	1.730
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	1.779	2.691	2.688
6.71B Begeleiding (WMO)	3.202	2.965	1.723
6.71C Dagbesteding (WMO)	50	50	591
6.72A Jeugdhulp begeleiding	154	860	2.705
6.72B Jeugdhulp behandeling	3.053	3.320	1.596
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	524	544	559
6.73A Pleegzorg	108	812	308
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	281	1.340	1.937
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	1
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	43	45	52
6.74C Gesloten plaatsing	277	277	57
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	0	60
6.82A Jeugdbescherming	231	240	243
6.82B Jeugdreclassering	122	122	58
7.1 Volksgezondheid	1.352	1.905	1.467
7.2 Riolering	1.579	1.709	1.703
7.3 Afval	2.549	2.557	2.908
7.4 Milieubeheer	990	4.193	2.584
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	426	466	470

Pijler / Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2024 incl. wijz.	Rekening 2024
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.178	2.454	1.641
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.870	2.878	1.778
8.3 Wonen en bouwen	1.146	1.934	2.127
Totaal Lasten	72.016	102.578	94.480
Baten			
0.2 Burgerzaken	362	399	620
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	53	54	41
0.4 Overhead	390	396	1.027
0.5 Treasury	277	167	323
0.61 OZB woningen	3.641	3.737	4.803
0.62 OZB niet-woningen	1.210	1.253	358
0.64 Belastingen overig	2.256	2.360	2.593
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	44.144	50.278	50.893
0.8 Overige baten en lasten	289	283	300
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5	5	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	8	9	2
2.1 Verkeer en vervoer	31	178	81
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	8
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	28	17
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	15	16	12
3.4 Economische promotie	2.045	2.140	2.202
4.2 Onderwijshuisvesting	20	243	243
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	178	354	280
5.1 Sportbeleid en activering	137	289	464
5.2 Sportaccommodaties	467	424	414
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	16	16	16
5.5 Cultureel erfgoed	27	28	28
5.6 Media	25	307	188
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	555	49	375
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	883	13.809	13.803
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	150	303
6.3 Inkomensregelingen	5.453	6.229	5.980
6.5 Arbeidsparticipatie	10	10	13
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	136	162	198
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	248	248
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	1.257	1.371
7.1 Volksgezondheid	0	124	111
7.2 Riolering	2.244	2.294	2.296
7.3 Afval	3.291	3.291	3.253
7.4 Milieubeheer	0	1.764	989
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	100	100	150
8.1 Ruimte en leefomgeving	211	218	1.137
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.902	3.502	2.302
8.3 Wonen en bouwen	495	926	1.811
Totaal Baten	71.876	97.098	99.255
Onttrekkingen			
0.10 Mutaties reserves	158	8.197	6.113
Stortingen			
0.10 Mutaties reserves	19	-383	2.698
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	3.100	0
Totaal Stortingen	19	2.717	2.698
Gerealiseerd resultaat	0	0	8.189

Bijlagen

Controleverklaring

Doelstellingen

Controleverklaring

Specificatie onderliggende stukken jaarrekening

Doelstellingen

Specificatie onderliggende staten jaarrekening

Begrotingsrechtmatigheid

Een nieuw onderdeel in de Jaarstukken is de rechtmatigheidsverantwoording. De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid(commissie BBV).

Een onderdeel binnen de rechtmatigheidsverantwoording is het begrotingscriterium.

Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Deze overschrijdingen zijn meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording in de Jaarstukken, een toelichting hierop staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Daarnaast geldt voor over- en onderschrijdingen van baten en onderschrijdingen van lasten dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld. Tijdig betekent in dit geval voor vaststelling van de jaarrekening. Dit is nieuw ten opzichte van eerdere jaren. Hierbij een overzicht van deze over- en onderschrijdingen.

Onderschrijding van de begrote lasten

pijler 1	€ 104.616,0 3
pijler 2	€ 2.930.915,6 2
pijler 3	€ 1.921.976,4 2
pijler 4	€ 3.827.289,4 6
	€ 8.784.797,5 3

Onderschrijding van de begrote baten

	€ -
pijler 2	763.591,24
	€ -
pijler 3	596.969,18
	€ -
pijler 4	122.029,15
	€ -
	1.482.589,57

Overschrijding van de begrote baten

	€ 1.827.465,8
pijler 1	8
	€ 1.812.099,5
pijler 5	1
	€ 3.639.565,3
	9

Bovenstaande verschillen worden in de Jaarstukken nader uitgewerkt in de toelichting op de baten en lasten per pijler.

Door het vaststellen van deze over en onderschrijdingen, hoeven deze niet als begrotingsonrechtmatigheden meegenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Overzicht reserve onderhanden werk

Nr.	Bestemming / omschrijving	Saldo 1-1-2024	Verrekening/ toevoeging 2024	bestedinge n 2024	Saldo	Bedrag dat kan vrijvallen in 2024
1	Aa en Hunze 25-jaar 2023	132			132	132
2	Preventie, versterking voorliggend veld en impuls leefbaarheid & mobiliteit	218.460		19.007	199.453	48.938
3	DU versterken aanbod mensen met dementie	49.853		2.464	47.389	41.389
4	DU gezond in de stad (één nummer)	8.135		0	8.135	8.135
5	DU gezond in de stad (één nummer)	12.000		0	12.000	12.000
6	DU gezond in de stad	12.961			12.961	12.961
7	Voorliggend veld, preventieve aanpak	105.666		16.342	89.324	89.324
8	Inclusie beleid lokaal toegankelijkheid gebouwen	9.729		4.561	5.168	5.168
9	Energietoeslag voor minima	77.725		69.700	8.025	8.025
10	Maatregelen pakket bestrijding energie- en inflatiearmoede	75.000		0	75.000	75.000
11	personele investeringen opvang statushouders 2023	90.000		0	90.000	90.000
12	personele investeringen huisvesting statushouders 2023	75.000		0	75.000	75.000
13	Samen maak je de route - leerbudget en experimenteren in het sociaal domein 2023	25.000		24.715	285	285
14	Toekomst vakantieparken	67.215			67.215	67.215
15	Plattlands- en Natuurontwikkeling	24.447		9.243	15.204	15.204
16	Bio plan Drentsche Aa	25.000		0	25.000	25.000
17	Energietransitie; procesmiddelen windpark oostermoer	27.845		-4.830	32.675	32.675
18	Toegankelijkheid voetpaden	18.693		0	18.693	18.693
19	Komgrenzen inrichten	33.946		33.946	0	0
20	DU Kerkenvisie	4.601		210	4.391	4.391
21	Verkeerstellingen	6.220		4.155	2.065	2.065
Subtotaal		967.628	-	179.513	788.115	631.600
22	Opstellen omgevingsvisie	42.459		42.459	0	0
23	Opstellen omgevingsvisie	50.000		16.174	33.826	0
24	Wet Open Overheid (AU) 2023	45.815		0	45.815	0
25	Opvang asielzoekers	50.000		50.000	0	0
26	Inburgering (extra instroom) 2022	27.100		425	26.675	
27	DU Dak- en thuisloosheid	32.000		1.860	30.140	0
28	Armoede en schulden 2023	36.540		15.944	20.596	0
29	Budget uitvoering Cultuurnota 2023	11.304		11.304	0	0
30	Aanvullende financiën project DAF (ICO cultuureducatie) 2023	0		0	0	0
31	Informeel ondersteuning dorpen 2023	24.962		24.962	0	0
32	Toekomst vakantieparken	300.000		232.089	67.911	0
33	Achterstallig onderhoud watergangen	14.781		14.781	0	0
34	Duurzaamheid en Energietransitie	142.311		66.157	76.154	0
35	Ontvangen bedrag via de AU t.b.v. transitievisie warmte	23.269		4.487	18.782	0
36	Ontvangen bedrag via de AU t.b.v. transitievisie warmte	100.000		11.409	88.591	0
37	Sociale energieaanpak	22.414		3.017	19.397	0
38	Uitvoeringskosten klimaatbeleid 2022	83.339		20.527	62.812	0
39	Nieuwe koersnota economie en vrijetijdseconomie 2023	55.595		29.223	26.372	0
40	Achterstallig onderhoud watergangen 2023	36.390		36.390	0	0
41	Extra inhuur bouwaanvragen	40.887		40.887	0	0
42	Implementatie omgevingswet en wet kwaliteitsborging	126.859		126.859	0	0
43	Knelpunten in de openbare ruimte	68.206		23.437	44.769	0
44	AU decembercirculaire 2021; noodlijdende instellingen op het gebied van kunst en cultuur	39.053		39.053	0	0
45	Leefbaarheidsfonds	83.271		83.271	0	0
46	Subsidieregeling Dorpsinitiatieven vitaal platteland	69.013		0	69.013	0
47	Ecologisch bermbeheer	51.815		47.070	4.745	0
48	Toren Anloo (+ klokkenstoel)	52.071		0	52.071	0
49	Toren Anloo vervanging klokkenstoelen herstelwerkzaamheden					

50	Actualiseren GVVP (gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan) 2023	53.941	48.112	5.829	0
51	Personele investeringen woningbouwopgave 2023	366.417	202.427	163.990	0
52	Dorpsplannen De Pol Grolloo 2023	300.000	0	300.000	0
53	Voorbereiding Tiny houses	23.709	18.945	4.764	0
54	Verkeersveiligheid Asserstraat	25.848	-	25.848	0
55	Aanvraag budget duurzame inzetbaarheid	37.422	37.422	0	0
56	Duurzame inzetbaarheid 2023	100.000	17.625	82.375	0
57	Corona steunpakket vanuit decembercircularie 2020 Algemene uitkering	45.346	45.346	0	0
58	AU decembercircularie 2021; reserveren voor het oplossen van problemen op het gebied van de interne en externe dienstverlening	66.151	0	66.151	0
59	Project omtrent Dienstverlening deelneming projectgroep 2023	57.748	57.748	0	0
60	Project omtrent Dienstverlening deelneming ICT optimalisatie 2023	14.926	14.926	0	0
61	Project omtrent Dienstverlening deelneming training 2023	60.000	60.000	0	0
62	Informatiebeleidsplan 2023	83.547	57.901	25.646	0
63	Implementatie Observer naar de cloud	12.211	12.211	0	0
Subtotaal		2.876.718	-	1.540.296	1.336.422
Algeheel totaal		3.844.346	-	1.719.809	2.124.537
Beginbalans per 1-1-2024 (na resultaatbest)		<u>3.844.345</u>			<u>631.600</u>
				naar 2025	1.492.937

2024

64	Wet Open Overheid (WOO)	58.000	0	58.000
65	Wachtgelden College	82.000	82.000	0
66	Opstellen omgevingsvisie	190.000	0	190.000
67	Evaluatie Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)	50.000	50.000	0
68	Volwassenfonds	50.000	50.000	0
69	Huisvesting statushouders	500.000	37.791	462.209
70	Faciliteren informele ondersteuning in dorpen	100.000	100.000	0
71	Eerste inrichting extra huisvesting OBS de Dobbe	32.000	32.000	0
72	Beheerplan Wandelbos Zwanemeer Gieter	80.000	0	80.000
73	Nieuwe koersnota economie en vrijetijdseconomie	80.000	57.019	22.981
74	Bijdrage huis van de Drentsche Aa	75.000	0	75.000
75	Nieuwe koersnota/Geopark de Hondsrug	5.000	0	5.000
76	Soorten managementplan	575.000	0	575.000
77	Archeologisch onderzoekuitbreiding bloemakkers	400.000	0	400.000
78	Opstellen omgevingsvisie	75.000	0	75.000
79	Tijdelijke formatie regie statushouders	165.000	0	165.000
80	Actualiseren Wegenlegger	50.000	9.730	40.270
81	Aanbrengen graskeien	100.000	0	100.000
82	Dienstverlening omgevingswet	120.000	66.525	53.475
83	Ambassadeurschap Steenuilen	30.000	0	30.000
84	Vooronderzoek erfgoed	20.000	0	20.000
85	Huisvesting kernteams en brandweer Rolde projectopdracht	100.000	20.339	79.661
86	Sloopkosten OBS Prins Willem-Alexander - Eext	105.000	0	105.000
87	Afboeken boekwaarde OBS Prins Willem Alexander - Eext	220.000	0	220.000
88	Tijdelijke huisvesting OBS Prins Willem Alexander - Eext	325.000	5.586	319.414
89	Dorpsplannen De Pol Grolloo	200.000	0	200.000
90	Budget uitvoering Cultuurnota	50.000	29.093	20.907
91	Aanvullende financiën project DAF (ICO cultuureducatie)	5.500	5.500	0
92	Leefbaarheidsfonds	137.000	20.077	116.923

93	Verkeersveiligheid Asserstraat	40.848	40.848	0
94	Bijdrage vervangen schrobmachine MFC de Boerhoorn	27.500	27.500	0
95	Onderhoudswerkzaamheden de Juffer	85.000	0	85.000
96	Provinciale bijdrage Natuurwaardenkaart voor Basiskwaliteit Natuur	50.000	13.970	36.031
97	Subsidie MFC de Spil	30.000	30.000	0
98	Inhuur accommodatiebeleid etc	25.000	24.180	820
99	Extra inzet vergunningverlening i.v.m. omgevingswet	150.000	150.000	0
10	Rechtmatigheid	20.000	0	20.000
0				
10	Implementatie beheerspakketten automatisering	120.000	88.360	31.640
1				
10	Arbo/veiligheid & RI&E	40.000	0	40.000
2				
10	Informatiebeleidsplan	174.000	0	174.000
3				
10	Duurzame inzetbaarheid	100.000	0	100.000
4				
10	Projectmatigwerken	50.000	27.085	22.915
5				
10	Onderzoek automatisering	51.000	51.000	0
6				

4.942.848	1.018.603	3.924.245
-----------	-----------	-----------

mee naar 2025 vanuit 2024 via rekening resultaat	3.924.245
--	-----------

tot 2024	1.492.937
----------	-----------

TOTAAL	5.417.182
--------	-----------

Totaal specificatie

	saldo 31/12/2024	vrijval	saldo na vrijval
<i>budgetten t/m 2022</i>	1.166.883	383.158	783.725
<i>budgetten 2023</i>	957.654	248.442	709.212
<i>budgetten 2024</i>			3.924.245
			5.417.182

Stand reserve 31-12-2024 (bedragen uit reserve incidenteel van voor 2024)	2.124.537
---	-----------

Bedrag dat kan vrijvallen tm 2023 (onttrekking via bestemming rekeningresultaat)	631.600
--	---------

Resultaat	1.492.937
-----------	-----------

Saldo bedragen uit 2024 mee via rekeningresultaat	3.924.245
---	-----------

Actuele stand reserve na verwerking	5.417.182
-------------------------------------	-----------

Totaal overzicht beleidsindicatoren

Pijler 1 Bestuur en Samen doen

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator voorgaand jaar	Waarde indicator	Bronjaar
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren 12-17 jaar	2	2	2022
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,2	0	2023
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	1,6	2,1	2023
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	1,8	1,4	2023
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	4,5	3,7	2023

Pijler 2 Samen Leven

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator voorgaand jaar	Waarde indicator	Bronjaar	
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2,8	2,8	2022	
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	16	19	2023	
Voortijdig schoolverlaters (voorheen vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,5	1,9*	2023	* voorlopig cijfer
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 tot 23 jaar	1	0	2022	
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	4	4	2022	
Werkloze jongere	% 16 t/m 22 jarigen	2	1	2022	
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	232	196	2023	
Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 74 jaar	165,2	324,3	2023	
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13,0	13,9*	2023	*voorlopig cijfer
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,4	1,1*	2023	* voorlopig cijfer
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	geen data	geen data*	2023	
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	750	730	2023	

Pijler 3 Duurzaamheid en Economie

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator voorgaand jaar	Waarde indicator	Bronjaar
Funciemenging	%	43,8	43,7	2023
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.00 inwoners 15-64 jaar	189	213	2023
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15 – 64 jaar	584,2	587,7	2023
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	70,2	71,4	2023
Hernieuwbare elektriciteit	%	79,3	214,3	2022

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator voorgaand jaar	Waarde indicator	Bronjaar
Niet-sporters	%	51,7	47,4	2022
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	149	138	2022

Pijler 5 Middelen en ondersteuning

Pijler 1 Bestuur en Samen doen

Naam indicator	Eenheid	Waarde indicator voorgaand jaar	Waarde indicator	Bronjaar
Formatie*	Fte per 1.000 inwoners	8,14	8,64	2024
Bezetting*	Fte per 1.000 inwoners	8,14	8,64	2024
Apparaatskosten*	Kosten per inwoner	€ 49	€ 50	2024
Externe inhuur*	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2,69	2,52	2024
Overhead*	% van totale lasten	13,87	12,70	2024
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	298	343	2023
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	5,8	7,4	2023
Demografische druk	%	88,0	89,9	2024
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	717	734	2024
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	779	800	2024